

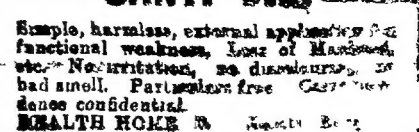
No. 86
సంచిక ౮౬

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0—10—0; డజన్ 1-కి ర్పు 6—4—0. ప్రతియింట నుండవగినది
 తొమ్మతాంజనం డిహా, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

పాపము బాక్సు
నెం 203 రు.

292, ఎస్సినేడ్, మద్రాసు.

మదరాసు హిందూమత ధర్మా దాయముల శాసనము

సాక్షకులు యువ యోగార్థమై, యీ శాసనమును

సోర్తునెంటు జారీ గెజటునుండి

దీసి ముద్రించుచున్నాము

గవర్నరు మెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆర్డరుయొక్క 88 వ సెక్షనులోని (8) వ సబు సెక్షనుయొక్క నిబంధనల కనుగుణముగా, మదరాసు హిందూ ధర్మశాస్త్రము సభవారి ద్వారా ఈ క్రింది ఆర్డరు 1924 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 7 వ తేదీన గవర్నరుగారిచేతను, 1924 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 29 వ తేదీన గవర్నరు జనరలుగారిచేతను అంగీకరింపబడినదై అందరికిని తెలియనిమిత్తము, ఇందుమూలముగా ప్రకటింపబడుచున్నది:—

2 వ అధ్యాయము

కమిషనర్ల బోర్డులు

బోర్డు నిర్మాణము

6. (1) లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ప్రకటనద్వారా (ఎ) రాజధాని కంఠకునగాని, స్వప్రము చేయబడిన దానియొక్క ఏభాగమునకుగాని ఒకబోర్డుయొక్క నిర్మాణమును నిర్దేశించవచ్చును;

(బి) అట్టి ఏబోర్డుయొక్క కమిషనర్ల సంఖ్యనుగాని, ప్రత్యేకవిచారణాధికారమును గాని మార్చవచ్చును; లేదా

(సి) అట్టి బోర్డునైన అర్హతయవచ్చును;

అయితే, ఒకే సమయము లేక దేవాలయముమీద లేదా వాటికి సంబంధించిన యెంతవైపుమెట్టుమీద ఒకటికంటె ఎక్కువ బోర్డులకు విచారణాధికార ముండకూడదు;

మరిన్ని, ఇంకను, లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఈ సబు సెక్షను ననుసరించి ఒకటికంటె నెక్కువ బోర్డుల నిర్మాణమును నిర్దేశించుటకుగాని, ఏదైన బోర్డును మార్పుటకుగాని ఎత్తివేయుటకుగాని ఆ ద్వారేయవచ్చును, జారీచేయుట తుదేశింపబడిన ప్ర

కటనయొక్క మనోహా నిర్ణయింపబడిన విధమున ప్రకటింపబడి శాసన నిర్మాణసభయొక్క బల్లపైని ఉంచబడవలెను. మరియు శాసననిర్మాణ సభవారు తీర్మానము మూలకముగా అట్టి మనోహా ఆమోదించిననే తప్ప ప్రకటన జారీచేయబడకూడదు.

(2) మార్చబడిన లేదా ఎత్తివేయబడిన బోర్డు తాలూకు సాక్షులను, బాండ్లను మార్పుటకు లేక ఇతరవిధమున పరిష్కరించుటకుగలది లోకలు గవర్నరు మెంటువారు తమకు యుక్తమని తోచునట్టి ఉత్తరువులను చేయవచ్చును.

బోర్డులో కమిషనర్ల సంఖ్యయును, దానిని ఇన్ కార్పొరేటు (సంఘీభూతము) చేయుటయును.

7. (1) ఒక బోర్డు, ఒక ప్రెసిడెంటును, ఇద్దరికంటె తక్కువ కాకుండున వలగురికంటె ఎక్కువకాకుండున లోకలు గవర్నరు మెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి ఇతర కమిషనర్ల సంఖ్య నున్న కలిగియుండవలెను.

(2) ప్రతిబోర్డున్న లోకలు గవర్నరు మెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి ఇతర కమిషనర్ల పేరున ఒక కార్పొరేటు (సంఘీభూతముగా చేయబడిన) సంస్థగానుండి కావ్యతపారంపర్యమును, ఒక సమిష్టి సీటును కలిగియుండవలెను. మరియు సనరు పేరున అది దావాల చేయవలెను. మరియు దానిపై దావాల చేయబడవలెను.

కమిషనర్ల అర్హతలను, వారు నియమింపబడుటయును.

8. (1) ఒక బోర్డుయొక్క కమిషనర్లు హిందూమతము నవలంబించు మనుష్యులుగా నుండవలెను.

(2) ప్రెసిడెంటు— (ఎ) అయిదుసంవత్సరములకంటె తక్కువకాని యనభవముగల ఇంగ్లాండుకు లేక ఇరాండుకు చెందిన కార్పొరేటుగానో, స్కాట్లాండులోని అడ్వోకేట్ల ఫేర్లీకి చెందిన మెంబరుగానో; లేదా

(బి) ఒక సబుజడ్జి లేక స్కాలు కాజా కోర్టు జడ్జి ఉద్యోగముకంటె తక్కువగాని న్యాయవిచారణ సంబంధమైన ఉద్యోగమును కలిగియుండిన మనిషిగనో; లేదా

(సి) పదిసంవత్సరములకంటె తక్కువగాని కాలపరిమితి వరకు ఒక స్టిడరుగా నుండిన మనిషిగనో ఉండవలెను.

(8) (1) వ, (2) వ సబు సెక్షనుల నిబంధనలకు లోబడి

ఒక బోర్డుయొక్క ప్రెసిడెంటును, ఇతర కమిషనర్లును లోకలు గవర్నరు మెంటువారివలన నియమింపబడవలెను. మరియు వారి ఉద్యోగకాలమునందు ఇండియన్ పీనల్ కోడుయొక్క 21 వ సెక్షనుయొక్క అర్థముప్రకారము పబ్లికు ఉద్యోగస్థులుగా భావింపబడవలెను.

1860 వ సం॥పు 45వది.

కమిషనర్ల ఉద్యోగ కాలపరిమితి.

9. (1) ప్రెసిడెంటు కాక ఒక బోర్డుయొక్క ప్రతికమిషనరున్న అతడు నియమింపబడిన తేదీనుండి అయిదుసంవత్సరములవరకు ఉద్యోగమును కలిగియుండుటకు హక్కు కలిగియుండవలెను.

(2) ప్రెసిడెంటు, తాను నియమింపబడిన తేదీనుండి అయిదు సంవత్సరములవరకు ఉద్యోగమును కలిగియుండుటకు హక్కు కలిగి యుండవలెను.

అయితే, తాను ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిన తేదీని అతడు ఒక కమిషనరుగా ఉన్నయెడల, కమిషనరుగా తన ఉద్యోగ కాలపరిమితి అంతమునవరకు మాత్రమే అతడు ప్రెసిడెంటు ఉద్యోగమును కలిగియుండుటకు హక్కు కలిగి యుండవలెను.

(8) పనిలోనుండి వెళ్ళుచున్న ప్రెసిడెంటుగాని, కమిషనరుగాని, ఇతరవిధమున అర్హుడై యున్నయెడల, తిరిగి యుద్యోగమున నియమింపబడుటకు తగియుండవలెను.

కమిషనర్లకు వేతనము

10. (1) ప్రతికమిషనరు తన యావత్తు కాలమును క్రద్దను తన ఉద్యోగమునకు సంబంధించిన పనులకే వినియోగించవలెను. మరియు లోకలు గవర్నరు మెంటువారి అంగీకారము లేనిదే యే యితరవృత్తి వర్తకము లేదా వ్యాపారమును చేయకూడదు.

(2) ప్రతి కమిషనరును బోర్డు తాలూకు ఘంటలలోనుండి లోకలు గవర్నరు మెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి వేతనమును పొందవలెను.

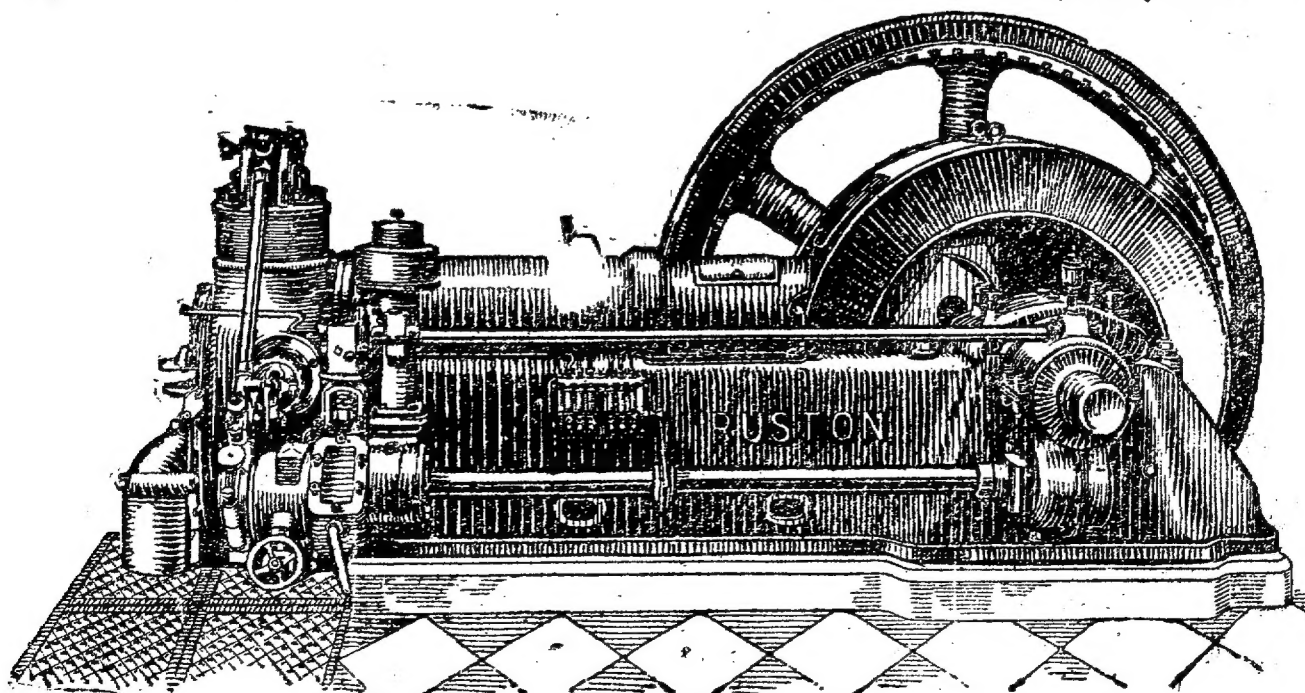
అయితే, అట్టి వేతనము ప్రెసిడెంటుకు నెలకు వెయ్యిన్నరెండువందల రూపాయలను లేదా ఏ యితర కమిషనరుకైన నెలకు ఎనిమిదివందల రూపాయలను మించకూడదు.

ది రస్టన్ క్రాడ్ ఆయిన్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్నిటికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్ట్రాప్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు

(388)

మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు, మాస్కి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

కమిషనరీని తీసివేయటము గవర్నరు మెంటువారికి గల అధికారమును, వారి అనుమతమును.

11. (1) లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఏ కమిషనరీని తీసివేయవచ్చును.

(ఎ) లోకలు గవర్నరు మెంటువారి అభిప్రాయమునందు అవిచ్ఛిన్నమునకు తీసుకొనియెత్తునట్టి ఏదైన నేరమునకు ఒక కమిషనరు కోర్టువలన అతనిపై నేరస్థాపన జేయబడినయెడల;

(బి) అతడు అసభ్యునియైతే, లేదా మూగ, చెవుడు కలిగినవాడు అయినయెడల లేదా సోమధును తగిలించు కుష్ఠరొగములన బాధపడుచుండినయెడల;

(సి) అతడు దివాలాకోరుగా లేక ఋణగ్రస్తుడుగా తీర్పు పొందుటకు దరఖాస్తు పెట్టినయెడల, లేదా దివాలాకోరుగా లేక ఋణగ్రస్తుడుగా తీర్పు పొందినయెడల;

(డి) లంచగొండిత్వమునకు, దుష్ట వర్తనమునకు లేదా దానినంత ఇతరకారణమునకు

ఉద్యోగమునుండి నిలుపు చేయవచ్చును, లేదా తీసివేయవచ్చును.

(2) ఒక కమిషనరు హిందూమతమును అవలంబించక నిలిచి పోయినయెడల, లేదా ఉద్యోగమును కలిగియుండక నిలిచి పోవలెను.

బోర్డుయొక్క ఆఫీసును, సభలను

12 (1) వ్యవహారమును జరుపుటకుగాను ప్రతిబోర్డును లోకలు గవర్నరు మెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి స్థలమునందు ఒక ఆఫీసును కలిగియుండవలెను.

(2) బోర్డు మీటింగులలో బోర్డు ప్రెసిడెంటు అధ్యక్షత వహించవలెను; అతడు గయరు హాజరైనయెడల, నియామక క్రమమునుబట్టి సీనియరు (పెద్ద) కమిషనరు అధ్యక్షతను వహించవలెను.

(3) అధ్యక్షుడు ఇద్దరు కమిషనరులైన హాజరయిననేతప్ప ఏమీటింగునందు ఎట్టి వ్యవహారమును జరిగించబడరాదు.

(4) కమిషనరీలో అభిప్రాయ భేదమున్న సందర్భములలో, బోర్డుయొక్క ఉన్న వివాద ఆధికసంఖ్యాకము లగు ఓట్లనుబట్టి మూలమున తీర్మానమును జరుపవలెను; ఓట్లు సరిసమానముగా విభజింపబడి యున్నపుడు, ప్రెసిడెంటుగాని, అధ్యక్షత వహించు సీనియరు మెంబరుగాని రెండవ లేదా పరిష్కారపుఓటును కలిగియుండవలెను.

బోర్డు ఆఫీసులను సేవకులును వారినియూచుకమును, శిక్షయును 13. విధింపబడగలట్టి అధికారమునకు లోబడి:— (ఎ) బోర్డు అప్పడవచ్చును, లేదా ఆఫీసు రద్దయి క్లయి నేవకుల యొక్కయు సంఖ్యను, హోదాలపేర్లను, వారిజీతముల పరిమితులను ప్రమాణములను లేక ఇతర ప్రతిఫలమును నిర్ణయించవచ్చును; మరియు

(2) బోర్డు ప్రెసిడెంటు అట్టిఆఫీసులను, సేవకులను నియమించుటకును, మార్పుటకును అధికారమును కలిగియుండవలెను; మరియు విధులయొక్క లేదా శిక్షణముయొక్క ఉల్లంఘనమునకు గాని, నిర్లక్ష్యమునకుగాని, అనర్హతకుగాని, పనియెడల ఉపేక్షకుగాని, దుష్ప్రవర్తనకుగాని లేదా చాలినంత ఇతరకారణమును బట్టిగాని వారికి జూల్యూనా చేయవచ్చును, హోదానుండి తగ్గించవచ్చును, వారిని తాత్కాలికముగా పనిలోనుండి నిలుపవచ్చును, పనిలోనుండి తీసివేయవచ్చును లేదా బరతరపు చేయవచ్చును.

సామాన్యముగా బోర్డుయొక్క అధికారములను పదులును

14. ఈ యాక్టుయొక్కయు, ఈయాక్టు ననుసరించి పరిష్కరింపబడిన, లేదా ఈ యాక్టు ననుసరించి పరిష్కరింపబడినట్లు భావింపబడు రివీడైన సి-ముయొక్కయు నిబంధనలకు లోబడి,

(1) ఒక బోర్డుయొక్క ప్రతిబోర్డునాధికారములోగా నుండు యావత్తు మతసంబంధమైన ఎండవు మొంట్లూదను సామాన్యపు ప్రాధికారము అట్టి బోర్డుకు ఉండవలెను, మరియు

(2) మతములను, దేవాలయములను సరిగా ఉంచబడుచుండునట్లును, యావత్తు మతసంబంధమైన ఎండవు మొంట్లను, సరిగా పరిపాలింపబడుచు, ఏకాగ్రములకొరకు అవి స్థాపించబడినవో లేదా ఉంటూఉన్నవో ఆకారములకు గ్రమముగా వినియోగింపబడుచుండునట్లును నిశ్చయము చేసుకొనగలుగుటకు న్యాయమైనట్టియు, అసర్మైనట్టియు యావత్తుపనులను బోర్డు చేయవచ్చును.

బోర్డు ఉపవిధులను చేయవచ్చును

15. (1) ఈయాక్టుగాని దీని ననుసరించి చేయబడిన విధులకుగాని లేదా యెంతరచట్టమునకుగాని విరుద్ధము గాకుండునట్లు, ఒకబోర్డు యొక్కరివిషయములను సరించి ఉపవిధులను చేయవచ్చును.

(ఎ) బోర్డు ప్రెసిడెంటుకును, కమిషనరీలకును పనుల సంపకము;

(బి) మీటింగులనంద కాక ఇతర విధమున వారి తీర్పు తెలుసుకొనబడవలసిన విధము;

(సి) బోర్డు మీటింగులనంద చర్యయును, వ్యవహార నిర్వహణయును;

(డి) బోర్డు అధికారములను ప్రత్యేక కమిషనరీలకు లేదా కమిషనరీ కమిటీలకు ఒప్పించుట;

(ఇ) బోర్డు ఆఫీసులను, సేవకులను ఏదైనా బాగాని ఇవ్వబడవలసినయెట్లు యెడల అది;

(ఎఫ్) బోర్డు ఆఫీసునంద ఉంచబడవలసిన పుస్తకములును, తెక్కలును;

(జి) బోర్డుయొక్కయు, కమిటీలయొక్కయు, ట్రస్టీలయొక్కయు సంస్థను వశమందుకొనుటయు, పెట్టుబడి పెట్టుటయు;

(హెచ్) బోర్డుకు దరఖాస్తులయొక్క నమూనాయును విధమును;

(ఐ) కమిటీల బడ్జెట్లలోను మతసంబంధమైన ఎండవు మొంట్లలోను తేర్చుబడవలసినట్టి లేదా వాటినుండి తొలగింపబడవలసినట్టి తీర్మానము; మరియు,

(జి) సామాన్యముగా ఆక్టు ననుసరించిన యావత్తుచర్యలయొక్కయు వ్యవహారముయొక్కయు నిర్వహణయు.

(2) బోర్డులను జేయబడిన యే ఉపవిధిగాని ఒక ఉపవిధియొక్క గర్భం లేదా మాన్యువల్, అది లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ప్రజాసామాన్యముయొక్క విమర్శనార్హమైన ప్రకటింపబడి, అటుచేరువారే భాయపరుపబడవలసిన అమలును కలిగియుండవలెను.

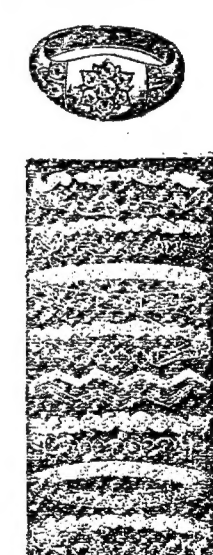
(3) ఉపవిధులన్నియును, అవి క్రమముగా భాయపరుపబడినప్పుడు బోర్డు సెంటు జార్జి కెటెడ్జులో ప్రకటింపబడి అంతటినుండి చట్టముయొక్క అమలును కలిగియుండవలెను.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము
కొద్దిగోజులువరకు కాల 8-0-0.
శ్రీనాథ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ ఆంధ్ర సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

ఇదివరకు మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన మా నమ్మకము, పనితనము, న్యాయము మీకువిశదమగును ప్రస్తుత సవనాగరికతకు దిగినట్టి పట్టెల దైవము, వైకో, సావిత్రి, కమల, వంక, పార్వీ, బొబాయి, క్లావరు, మిగిలినా మొదలగు రకముల బంగారుగాజులు, చేతిగోలుముగట్టివి, బోజవి, లాలాకులు, పువ్వరగముల తోడులు, లేవకులు, క్లావరులు, ముక్కుపుసుకులు, అంటిపోగులు, వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ సెట్లు, టెర్సిన్ కప్పులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్డరిచ్చిన ఆతిథ్యరలో తీసుకువేసియిచ్చెదము. ముఖ్య గమనింపు:— సీమ మెడికి, సవరం బంగారుకు, వీలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకమువాప సిచ్చెదము. ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

హనుమాన్ కాపింగ్ పెటెన్సులు

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బండరువీధి, మద్రాసు.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ. సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

వాణిముద్రాక్రరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుషనులు, రబ్బరుప్రాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కలు, ప్రింట్స్, ఎం.కె.వి.ంగు బ్రాకులుచేయుట, నేషనల్ సామానులు. (609) ఎం.కె.వి.ంగు

బహుమానము

గుంటూరుజిల్లా, నల్లెనపల్లి తాలూకా నంది గామ గ్రామకాపురస్థులు ములుగు కాళహస్తి లింగము (తుహినకరధర శాస్త్రిగారి పుత్రులు) ఇప్పటికి 5 మాసముల క్రితము శిష్యసంచారము నకు నవవర్తి గద్యాలుమొదలగు ప్రాంతములకు వెళ్లియుండిరి. వారిజాడ తెలియలేదు. ప్రాయము 26 ఏండ్లు చామనచాయ, సన్నని పొడవైనమనిషి.. తల్లి దుఃఖార్తయై యున్నది. వారిజాడను తెలిపినను వారి నింటికిబంసినను తగిన బహుమాన మొసంగబడును.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు
ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టాఫీసు నెం 212, మదరాసు.

వస్తుగుణదీపిక

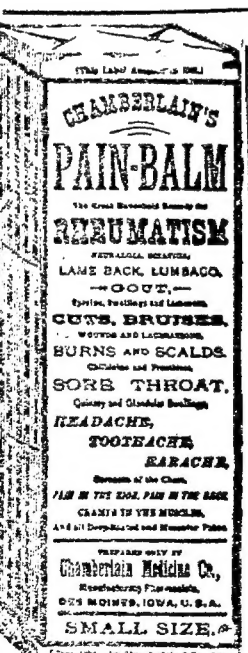
అయినవకూర్పు- మాతనాంశములంతేర్చి ముద్రించిరిమి- ఈగ్రంథముయొక్క యువయోగము ఎల్లరకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలకాలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణద్వైతములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0. పోస్టాఫీసుల ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్,
రాజమండ్రి

నవ్వుచిహ్నం! సామ్యవాపసు చేయబడును!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థూటము, భావస్థూటము, గ్రహస్థూటము, అష్టకవర్ణ, పోడకోం వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుపాంశములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా వివరింపబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, కోంకంట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

చేంబర్లెనుగారి పెయిన్ బామ్
వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తల నొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు 33 దొరకును. (1)

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు నిర్మాణము

[బుద్ధవరపు పట్టాభిరామయ్యగారు]
కటకటా! నిట్టివార్తలు కర్ణములకుఁ దాక, నివసత్వమునను హృదయముననమ్మ జాల, మాదేశబంధుఁడె స్వర్గమునకు ననియెనేనేడు ననియెనే మనలపిడి! వంగసింహంబు, భారతభక్తవృక్షిర జలధిరాకాసుధాంకుఁడు, సర్వభద్ర గుణగరిష్ఠుఁడు, ధీరుఁడు, కోవిరుఁడు, దేశబంధుఁడు ననియెనే దివిజపురికి! పట్టేడన్నచురేక పలుబాములకొ గుండు ఆత్మీయజనుల కన్నంబు నిడగ, అన్యాయములనొంది యలజడిం బొందెడు తనదేశప్రజలకు భర్త మిడగ వికమత్యవిహీన మగుచున్న స్వదేశ మందున నైకమత్యంబు గూర్చు, దుర్గుణంబుల దోషదోగును నున్నట్టి వారి నందులనుండి బాహుద్రోల, ప్రాణభయముల నర్పించి, భరతదేశ సౌఖ్య మానించి, నిర్మలస్వాంతమునను సతము గట్టించినట్టి ప్రజ్ఞాధ్యుఁడీ పుడు మనల విడనాడి యరిగనే! మఱిరాడె! కుడిభుజమై మహాత్మునకుఁ గూర్చెడువాఁడు, స్వరాజ్యశాఖ నేర్పడ రచియించి కాననసభావలీ సంతనజేసినట్టి ధీరుఁడు, కవిశేఖరుఁడు, మనలో నిక లేదొకొ, దేశమాతకు గడుపునఁ జచ్చు వెట్టి యరుగంగఁడలంచెనే సాహసంబునక!

* * *
వాదభాయిని గోల్పోయి దైన్యమంది గోఖలేనును విశేష గోల నొగిలి, లోకమాన్యుని గోల్పోయి లోపమంది, చాసు గోల్పోయి యేమాదో! దేశమాత!

* * *
[శ్రీ స. చ. వరదాచార్యులయ్యవార్లగారు]
ఉ॥ ఇందుకయేని సద్గుణము లెవ్వనియందు వసింపు వాని నే యుంచకగొంచువోవలయులొడదుమృత్యువంటిచువలయునో నందిత సద్గుణాన్నియు ననంతయశస్సుని నిన్నుబోటి నీ ఊంచుచు నెట్లులోపునో వచింపుచు మా కది చిత్తరంజనా॥
చ॥ నరులకు చిత్తరంజన మొనర్చుటచేతనో దేశమాతకున్ గరమును చిత్తరంజన మొనర్చుటచేతనో లేక మృత్యువక్ తరుణికి చిత్తరంజన మొనర్చుటచేతనో యెట్లకలకున్ ధరపంబు జిత్తరంజనడనన్ బొలుపాటి చిత్తరంజనా॥
చ॥ అనుటకు దేశబంధుని యందలు బల్కెను లంతెకాని నీ వొనరుచుచర్య జూడ నిది యొప్పునోకో పురుషాయుర్ధ్వమ౯ జననికి దేశమాత కువచారము నేయగ బుచ్చి తంతలన్ చనితివి మృత్యుదేవి మది సంతసపెట్టగ దేశబాంధవా॥
చ॥ భారత్యంబును గూర్చి యుక్తికొలఁదిక వాదించివాదించి య ద్వికోపాజనులన్ జయింపవలెనం చాలోచనన్ నేయఁ జే కూరక వాక్కులతో నరంబునె నీకున్ మృత్యు వట్లొటచే వీరస్వర్గమునందు నిల్వెదపు తీవిన్ దేశబంధు! రహిన్॥
చ॥ జననీదాస్యముఁ బాపఁ గోరి వివతాశాతుండు పీయూషుల భిని గాంక్షించి దివంబుఁ జేరునటులన్ పెంపారు నీభారతీ జననీదాస్యముఁ పాప నీవు దివికిన్ సంప్రీతి జన్మట్టు లా పెను నీపైనము లోకమాన్యపటువాక్పీయూషలాభార్థ మై.

తే॥ గీ॥ చిత్తరంజనదాసుని చిత్తమునకు దేశబంధుని సద్యశోదేహమునకు శాంతిపుష్పలక్ష్మపచేత సంతసంబు శాశి యిడుఁగాత! భారతజనములార! ॥

* * *
[కోగంటి దుర్జయలికాస్థనరావుగారు]
ఉ. ఉత్తమమైన వంశమున నున్ననమంది శిశుత్వముందున్ బల్లనరాజమున్ దిరిగి పట్టపరీక్షను గల్పగాంచి శ్రీ సత్తమమా వసంతను వికాలముఖాబ్జను బెండ్లియాడి లోకోత్తరతక్ వహించితివి యో బుధరంజన! చిత్తరంజనా!
ఉ. అమృతానీయ గాంధీవచనామృత మిందుక గ్రోలినంత మా పమ్మున కొక్కలక్షకు భృత్యుగ నచ్చెడి న్యాయవాదిధ ర్మమును వీడి వెంటనే స్వరాజ్యముగావలెనందుఁ బోరి కా ర్యమును జేయుచుంటి వకటా! యిటుగల్గెన! చిత్తరంజనా!
గీ. కడచినట్టి వర్ష మున బెల్లామునందు జరిగిన స్వరాజ్య సంబంధ సంగతులను దేవతానాయకముణికిఁ దెలుపఁ గోరి దివికి విచ్చేసినార! యోదేశబంధు!
గీ. ఆఖిలభారతగ్రంథసభాధిపత్య మింపుఁ దులకింప నిరుడు వహించినారు జరుగబోయెడు రాష్ట్రీయసభకు లేక పోయితిరిగె! అక్కటా! పూజ్యపురుష!
ఉ. ముందును వెన్నెఁ జూడక ప్రమాదముతోఁ గలద్రవ్యమంత యున్, ముందుగనే యొసంగితివి పూనిక గల్గి స్వరాజ్యలబ్ధి యై, యెందఱోయుంజినన్ ఫలముదేవి! మిమున్ సరిపాలు వాఁడు మా, యందఱిలోన లేడకట! ఆర్యచిరంజన! చిత్త రంజనా!

* * *
[కోలా అప్పలనరసింహదేవుగారు]
నీ. పెనుభయం బనుదయ్యమును బారదోల మీ దర్శనం బొక రక్షదార మయ్యె కడువంత యనెడు రాకాసి నీర్ధింప మీ పంక్తి నుండుట మంల్రవశన మయ్యె నెనలేనిదారిద్ర్య మను చీకటికి మీరు కనులెత్తుటయే శూర్యకాంతి యయ్యె అధికారు లిడు పాశేబంధము ల్గుడల మీ కరమానుటయే యుక్కు కత్తి యయ్యె
గీ. ననుచు మిము నమ్మి సంతోష మనుభవింప గలుగువారల దుఃఖాల్లి గలిపి వేగ స్వర్గమున కేగితివిగదా సరసమునె? దివ్యతరమాత్మభూపాల! దేశబంధు!
నీ. నిను బోల్చగాను భానుని నెంతు మందమా రాత్రి జూపడు ప్రేమరాజ్యమందు నిను బోల్చగాను సోముని నెంతు మందమా పూర్ణత్వమెన్నడున్ బూనబోడు నిను బోల్చగాను మేఘుని నెంతు మందమా కాలానుగుణముగా గానిపించు నిను బోల్చగా మహేంద్రుని నెంతు మంద తనభాగమే తాను గన దలంచు
గీ. గాని నీసము డొక్కడు గానిపించ దెవ్వ డెక మాకు సౌఖ్యము నిచ్చువాడు స్వర్గమున కేగితివి నీవు చలగాను దివ్యతరమాత్మభూపాల! దేశబంధు!
నీ. మనవంతలెల్లను మానాధునకు దెల్ప నై దివంబునకు నీ వరిగినావో మగుడ జన్మించిన మరెన్నితత్వరా ల్వర కుండవచ్చునం చరిగినావో శిరము స్వరాజమా పరము శిర మ్మను విధిని లో నమ్మియే వెడలిగినావో గాంధీ మున్నగు మహానుభవి యాభారము బూనగల్గుదురని పోయినావో
గీ. ఎటుల గుర్తించగలము నీ పటుతరంపు భావసంపదచే నొప్పు భావమహిమ కువలయానందసంధాన, గుణిధాన, దివ్యతరమాత్మభూపాల! దేశబంధు!
ఉ. కేసరిపీఠున న్నిలిచి కేకలు వేసినయప్పడే రసా భాసకు మూలమయ్యెనని పల్లవర బెగల మొందజేయు నీ రాసి లొలంగజేసె విధి హ్య మహామహ దేశబంధు వా శో మోసపు స్ఫుటిక ర్త నెటు మ్రొక్కుదు రాంధ్రులు మున్న టింబరెన్

మాతన ప్రచురము
ఆనందాశ్రమగ్రంథరత్నమాల
మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతనామాత్యప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైనప్రతులకన్న బాగుగముద్రించియున్నారము 12 స్కంధములుగల సంపుటము క్లేజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 6-0-0.
సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 8-0-0
సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 9-0-0
ఎ. కల్లన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

[కొమ్మరి సంగమేశ్వర కవిగారు]

తరగలేదింక! దాదాభాయిసాహోజీ
కూలుటచే గల్లు! గోలు! మాలు
శేలలేదింక! గోపాలకృష్ణుని మృతి
పలన చేశారు! నాపలనండి
నీలవలేదింక! తిలకుచావునుగూర్చి
కాదాచునున్నట్టి! కంటిసీరు
ఆరలేదింక! పంజాబు దుర్గతిపల్ల
వావిర్బవింపని కోపానలంబు
విడువలేదింక! ప్రముఖులు! పడినపాట్లు
నలన కష్టమృత్యులతోపలన నీవు
విడిచినావు! స్వరాజ్యమృత్యు! వెలల ముమ్ము
ద్రోయమను! చిత్తరంజన! ద్రోహనానక.

* * * *

[ప్రతాపకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు - ఊంగుటూరు]

శా! ఆహాహా దివి కేక! దాసు సకలం జాడేశమం దంత నా
హాహాకారములుదృష్టిగల్గి స్వరాజ్యప్రాప్తికల్పగళా
ఖాహానింగలిగెంగదాయమున నాగాంధీమహాత్ముండులోఁ
నీహాహాస్యతనండ నుద్యమము నెంచే శూన్యమై పోవగనా!
నీ! దేశమృత్యునకు నీదుడేహ మర్థము ధార
వోసినా వయ్యయో దేశబంధు!
ప్రజలచిత్తములకే బలవింపగజేసి
రంజితో చిత్తరంజనుండ!
స్వాతంత్ర్యరాజ్యమృత్యు సాధించుగాంధీకి
కుడిభుజమై యాదుకొంటి దాసు!
జేలవనే లనలీలగా గణించి
దానమిచ్చిన మహాదాతదాసు
తే! ఇట్టిని విప్పడికాయ మీడ విడిచి
భారతావనిమాతను బ్రబలదుఃఖ
మలకల బాల్యేసి పార్తి దుర్బలము నేసి
దివికే జేరితివా దాసు! భువిని విడిచి
క! జీవించినచో నిక నే
జీవించెద దేశసేవసేయుటకోఁకే
వాంఛిన నూతన యం
చీంతము నన్నమాటయే యగు దాసు!!

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

నాటకశాల

జూలై 10:—శ్రీరామభక్తసమాజమువారు నిర్వహించిన నాటకశాలయందు నాటకములు ప్రదర్శించుకూడదని పబ్లిసిటీ టువారు పుత్తెర్యచేసిరి. ఆవిషయమై డిప్టీ మేజిస్ట్రేటువారు నొక పంచాయితీని ఏర్పరపగా, జూలై 29 తేదీని వారు అట్లు ప్రదర్శించుటకు లై సెన్సు యివ్వనప్పునని తమ అభిప్రాయమును తెలియబరచిరి. ఇప్పుటికి ఏయే త్రువైన తెలియజేయరైరి. ఈ ఆలస్యమును అందువలని నష్టమును విచారించువారు లేరు.

బంగోలు శృంగారవిలాససభ

ఒకమాసముగా ఈగ్రామమున వైభవవారు చింతామణి, కనకతార, ప్రహ్లాద, బొట్టిలి, పాడుక, సావిత్రి నాటకములు ప్రదర్శించుచుండిరి.

అల్లూరు శృష్ణవిలాససభ

వైభవవారు త్వరలో ఈగ్రామమునకు రాగలరని తెలియుచున్నది. వారు శ్రీకృష్ణ టి. రాఘవాచార్య, యడవల్లి నూర్యనారాయణ, ఉప్పలూరు సంతకరావుగార్లను రావించి కాకుండు, సావిత్రి, రామదాసు, నాటకములు ప్రదర్శించి, పైవారి శృంగార, విషాద, అభినయ గాన మాధుర్యములను, యీ పురవాసులు చూచి విని యానందించుభాగ్యము కలంగజేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఓడలు

బొంబాయి, జూలై 10:—'కయిజి హిందు' తపాల దొడ బొంబాయి తపాలులో యేడెనులేవు 9 వ తేది యుదయము గం 7-80 లకు చేరి, మూల గం 11 లకు బయలుదేరెను. 'కాష్టాలియా' యొడ తనరూపులనుండి బొంబాయికి వచ్చేదని బయలుదేరెను. (అ. ప్రె.)

పతనీయాంధ్రప్రదేశ్ నిర్ణయము

రసభంగాదిదోషములు

ప్రతిపక్షమును పాతకాలలోని విద్యాగ్రంథాలు పరిపవల సిన ఆంధ్రగ్రంథములు నిర్ణయించు సంఘమువారిచేత తేలి యును. కానీ, ఆ సంఘములో అనుభవజ్ఞులగు నుపాధ్యాయులు లేరేమో యని తోచుచున్నది. నియమితగ్రంథములను చిత్రి గించుడు. ఈయేడు నూర్లు పైను తరగతి పిల్లలు చదువవల సిన "విశ్రావు" ప్రధానగ్రంథములో రుక్మిణీకల్యాణమున్నది. సర్వార్థలక్షణచక్రవర్తి కవితామృతమును విద్యాగ్రంథ రుచి చూడలేనను నభిప్రాయము ప్రకటించినాడు. కానీ, మూలము లోని పద్యములను తొన్నిచొట్ట మార్పులకు గ్రంథనిర్ణయ సంఘమువారి శ్రమియధికారముగలదు? అట్టిమార్పులుచేయుటచే శ్రీ పాతనామాత్యునివంటి మహాకవుల కల్పితమునకు మట్లంత మెటులగు దేగలమనియో వారి యాహా! కాక, ప్రసజ్ఞు నాదికామాద్రకకర్తవర్ణనములు తరుణవయస్కు లగు విద్యా గ్రంథులు చదువరాదు కావున, ఏదోవిధమున సవరణచేయుటయే వారి యుద్దేశమా? షేక్స్పియేనను, కేయలీతన మార్పులు మూలము అనుచితములనియో నామనవి. ఈ యుదాహరణమును పరికింపుడు:—

మ. అలీలీలకల బూర్ణచంద్రముఖి శేఖాక్షిం బ్రవాహధరక గలకంఠిక నవపల్లవాంఘ్రియుగళం 'గంజాక్షిసక్తాత్మక' విలసన్నాభినిభేంద్రయాన భరణాంభోజాతహస్తక మహా ర్థ్యగంధికమృగరాజమృగ్యగ్నివిభ్రాంతాత్మ్యలరంజకున్.

ఈ పద్యములో గ్రంథనిర్ణయసంఘమువారు చేసిన మార్పులక్రింద గీత లుంచితిని. చూడుడు. రెండవ పాదములోని 'గంజాక్షి' అనునది అచ్చులేష్వు కావలెను. "గంజాక్షిసక్తాత్మక" అనునది అర్థము గలిగి, దిద్దినవారి యభిప్రాయమును వెల్లడించును. కానీ, మూలములో "గంధేభ కుంభ స్తని" అని యున్నది. దానిని విద్యాగ్రంథ రెఱుంగరాదని, సంఘమువారు వైవిధ్యమున మార్చిరి. కానీ, వారు సవరణోత్సాహములో జొచ్చి త్యభ 6 గ మ ను గ్రహించ లేనట్లు పాడకట్టుచున్నది. ఏలన, "గంధేభకుంభ స్తని" ని జూచినవారు "విభ్రాంతాత్మ్యలరి" అనుట సరసముగాని, "గం జాక్షిసక్తాత్మక"ను జూచినవారు "విభ్రాంతాత్మ్యలరి" అనుట సమంజసమా? సరసమా? సందర్భోచితమా? ఆపట్టున విద్యాగ్రంథ శ్రమని బోధింపవలెను?

మూడవపాదములో, అంతకంటె గొప్పదోషము గలదు. మూలములో "పునశ్రోణి" అని యుండగా, అసలు సమము "విలసన్నాభి"గా మార్చిరి. ఈమార్పుచే యభిభంగ మైనది. కా నినిగూర్చి విద్యాగ్రంథులు ప్రశ్ని చేసినచో, డిప్టీ సమాధానముచెప్ప ము? పాతరాజానకు ఛందోనయములు తెలియవందుమా? తెలి సినను, ఆకవిపుంగవుడు సారపాటుపడె వందుమా? లేక, ఆ తపీదము గ్రంథనిర్ణయసంఘమువారి. దయమా? అదియును గాక, మూలములోనిసమాసమే యుండినచో గలుగు నుపద్రవ మేమి? "పునశ్రోణి" అని చదివినప్పుడు విద్యాగ్రంథులు కామళర పీడితులై. "విలసన్నాభి" అని చదివినప్పుడు భక్తియుతచిత్తు లగుదురా? నాభికంటె శ్రోణి అధికకామజనక మనదగునా? అదియునుగాక, రుక్మిణీదేవి "విలసన్నాభి" ని విభ్రాంతాత్మ్య లైనవా రందఱు నెట్లు చూడగలిగిరి? ఆమె వస్త్రవిహీనయై యుండలేదే. అట్టి మార్పులచే, ఎట్టి విరుద్ధార్థము సిద్ధించునో గ్రహించి గ్రంథనిర్ణయసంఘమువారు తమ కార్యము నెఱవేర్చు నప్పుడు అప్రవక్తులై యుండెదగు. జొచ్చిత్యభంగము, రసభంగ ము, ఛందోభంగము, మహాకవిశ్రేయగౌరవభంగము గలిగించు మార్పులు చేయుటకంటె, అట్టి పద్యములు వివరము చేసిని నామనవి. సరిగా యోజించి, పతనీయాంధ్రములను నిర్ణయించు పుడని గ్రంథనిర్ణయసంఘమువారిని ప్రార్థించుచున్నాడ.

అనకాపల్లి } జనమంచి సీతారామస్వామి
9-7-1925 } ఆంధ్రపాఠ్యాయుధు
మునిసిపల్ హైస్కూలు.

మదరాసులోని శాసనసభ్యులకు

వాహనపు ఖర్చులు

ఉదకమండలము, జూలై 10:—మదరాసు శాసనసభా సభ్యులు, మదరాసులో నివాస మేర్పఱచుకొనినవారికి సభలకు నచ్చునపుడు వాహనముల కగు ఖర్చుల నిచ్చుటనుగూర్చి యీలో వింతుకు కొకసంఘమును నియమించెరి. (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

నెల్లూరు నవాబుపేటలో వేంచేసి యుండే మల్లేశ్వరస్వామివారి దేవాలయముయొక్క ధర్మ కర్త (ట్రస్టీ) పదవిని గోరువారు ఈనెల 20-వ తేది లోపల దరఖాస్తులు నెల్లూరిలో ఇన్ స్పెక్టరుగారి వద్ద గాని, పోస్టుద్వారా బోంబేవారికిగాని దరఖాస్తు దాఖలు చేసికొనవచ్చును.

సి. యస్. స్వామినాథన్,

సెక్రటరీ, హిందూధర్మసంస్థలబోర్డు, నదరుగార్డెన్స్, శెట్టిడలుపొట్టు, చెన్నపేటణము.

నీకు ఒక చిన్న కొమార్తె కలదా?

10 సం||రములు దాటినతరువాత ఆమె వివాహమునకు గాను ఒక డౌర్బాటు చేయవలెను. వివాహము దినమువరకు మీరు కేవలమోసన్నకు లేకున్నను చూరేజి ఎన్ జామెంటు పాలిస్ వుండిన సదరు పెకమివ్వబడును. బిడ్డల ఎన్ జామెంటు (క్రాత్రిస్మీము) ప్రతి ఈ దినవ విలాసమునకు వ్రాసిన పంపబడును.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co., Ltd
POST BOX No. 237 MADRAS.

శ్రీ పాండురంగస్థిమాన్వితులు

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు నిర్యాణము కలకత్తాలో జరుపబడిన అంత్యక్రియలు వగైరా వివరముగా ఈ నెల 13, 14, 15, తారీఖులలో చూపబడును. ఇందుతో ఆఫ్రికాదేశములో స్థానలీ లను ఫిలుము 5-వ ఇన్ స్టాల్ మెంటు కూడ చూపబడును.

గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి.

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో

భక్త ప్రస్తుత టి యు 672

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటల్ లైఫ్

భీమా చేయించుకొనుడు.

డిర్క్ కాలమునుండి

అనేక కాలాదారులను

విస్తారమైన

మూలధనము గలిగియున్న

గొప్ప ఎండిమాడేషన్

భీమాకంపెనీ.

Apply for full particulars to
Oriental Assurance Buildings,
F. E. VAID } Branch
Secretary

Post Box No. 3, Madras
Bangalore Branch:
No. 3, South Canara

Trivandrum Branch:
Trivandrum.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

కొత్వాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏడుపావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

సావుకారుపేట

సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

ఎస్.ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎగూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీవతిగారు

మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

తండియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకర్ గారు

ట్రెవెన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలుశెట్టిగారు

కీర్తపాక్

కె. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

* * * * *

ముత్యాలపేట బహిరంగ సభ

చెన్నపురి కార్పొరేషన్ ముత్యాలపేట డివిజనుకు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియ్యగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుటకు నిన్నటిదినము బహిరంగసభ జరుపబడెను.

యమ్. కె. ఆచార్యగారు

ఇది మహాసంగ్రామ సమయము. ఎడతెలియం దీ సంగ్రామము జరుగుట! భారతదేశమును 150 సం॥లనుంచి అవిచ్ఛిన్నముగ, నిరంకుశపరిపాలనను సానించు బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకును, నిరాయుధులును, సత్యాహింసలే యాధారముగ గలవారును బానిసత్వమునుండి వెలువడి స్వాతంత్ర్యకావ్యమును పరిచగోరు భారతదేశీయుల కీయందే జరుగుచున్నది. ఈ మహాయుద్ధమందు భారతీయులలోనే కొన్నికతులుగలవు. మదరాసు కార్పొరేషను వశపరచుకొనుటలో జప్తిను స్వరాజ్యపక్షములు రెండుగలవు. అందుమొదటిదికేవలము స్వాధీనపరత్వమునే సిద్ధాంతముగా గొని నిరంకుశపరిపాలనకు తోడ్పడుచున్నది. రెండవదియు స్వరాజ్యమును గోరుచు, ప్రజాసేవకేయుటకు కంకణమాని, లోకోత్తరదగు మహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద సమసింపబడుచున్నది. ఈ రెంటియందేదియు తమమో అద్దానికే మీవోట్లనొసంగుడు. సత్యమనందు, న్యాయమనందు, దేశమునందు, అభిమానమునందు మీరెల్లరు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారికే వోటుజేయుదురని విశ్వసించుచున్నాను.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

సత్యా సత్యములందు సత్యమును, ధైర్యా ధైర్యములందు ధైర్యము జయించును. అసమాన ప్రజ్ఞానిధులును ఆగర్భ శ్రీమంతులును నగు దేశబంధు దాసు, పండిత్యమోతీలాలు నైచూర్య మహాత్మా గాంధీ మన్మథసూ రెండువలన తమ సర్వస్వము త్య

జించి ఖడ్గధరించి, పిచ్చివారలవలె గ్రామ గ్రామములకును, బిభిషికిని రిరుగుటకు గల కారణమేమి? అట్టి కష్టకేవుల కృషి సఫలము జేయుట మనకేతులందు గలదు. మనప్రజలచేగాని, చట్టసభలచేగాని నియమింపబడని మంత్రిగారు మనదేశముపై నధికారమును వహించియున్నారు. జప్తి సుపక్షవిధానమును వారు మిక్కిలి ప్రశంసించిరి. దేశమందలి ఏరాష్ట్రమును చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువలె వారికి శ్రీ గలిగింపబాలకపోయెను. తా మేర్పరచిన మార్గ మనుసరించిననే తప్ప వేరొకవిధమున స్వతంత్రమును మనకొసంగమని బల్కెనుచోడ్ ప్రభువుగారు తమనిరవమాన వాక్యాటముతో వక్కాణించియుండిరి. పైనికప్పుయ మేమాత్రము త్యంపవడదు. దేశీయులు ప్రస్తుతమందు జేర్చుకొనబడరు. క్రమక్రమముగ సంస్కరణప్రదానము తప్ప సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ఈయబడదు.

పై విషయములన్నియు మంత్రిగారి ఉపన్యాసమువలన తెల్లమైనవి. అట్టివో భారతీయుల కర్తవ్యమేమి? బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు దింతెరకు విశ్వాసముగల మితవాద జప్తిసుపక్ష ముదిగాగలవా రెల్లరును స్వరాజ్యపక్షమునందు జేరి స్వరాజ్య సంపాదనకు గడంగవలెను. మంచి కట్టుదిట్టములులేని అల్ప సంఖ్యాకులుగల కక్షీవలన ఇసుమంతయు ప్రయోజన ముండబోదు. కాన మిత్రులగు రా॥ బి॥ తణికాచలంశెట్టిగారు నేడు మాపక్షమునందు జేరిన వారిని హృదయపూర్వకముగ నావాద నింపుటకు సంసిద్ధులగు నున్నారము. స్వరాజ్య జప్తి సుపక్షములం దెయ్యవి న్యాయసమ్మతమున కక్షయో యోచింపవలసిన పని మీయది. ప్రజాహితైకదీపనమే తమ ముఖ్యోద్దేశముగ గల స్వరాజ్యవాదలకు మీరు వోట్లనొసంగదరా స్వలాభము నపేక్షించు జప్తి సుపక్షమునకు వోటు జేయుదురా?

చెన్నపురి యందలి అన్ని డివిజనులలో నీ డి వి జ ను మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమైనది. జప్తి సుపక్షమునకు గట్టి పట్టు కొమ్ముయు, ప్రస్తుత కార్పొరేషను కధ్యక్షులు వగు రా॥ బి॥ తణికాచలం శెట్టిగారికి ప్రత్యేకిగ పోటీ జేయుచున్నారము. కాన ఇచట జయమందిన మనకు సంపూర్ణజయము లభించినట్లులే యగును. కాన మహాత్మునిపై నభిమాన భక్తి విశ్వాసములు గల మీ రెల్లరు కాంగ్రెసువారికే వోటు జేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

మాలనాయాకూబ్ హుస్సేనుగారు

చెన్న నగరమునకు చెన్నపురి కార్పొరేషను స్వరాజ్య సంస్థ దేశస్వాతంత్ర్యమునకు దేశీయులెల్లరు అకుంతితభక్తికేంద్రులతో పాటుబడవలెను. అట్టి భారతస్వరాజ్యమును వాంఛించుచో గ్రామ, తాలూకా, జిల్లా, పురపాలకసంఘములలో స్వరాజ్యమును ప్రథమమున స్థాపింపవలెను. అట్టి ప్రజాసంస్థలకు ఎన్నుకొనవలసిన అభ్యర్థులు ప్రజలకొరకు తమ ధనప్రాణముల నర్పింప సంసిద్ధుడైనవారుగ నుండవలెను. కాంగ్రెసు నిర్మాణమునకు బద్ధులై యుండవలెను. హిందూమతముమీదియ సఖ్యమందు విశ్వాసముగలవారుగ నుండవలెను. జాతిమత కులభేదములను పాటింపక సమత్వమును గమనించువారుగ నుండవలెను. అంత్యజాతుల నుద్ధరించుటకు ప్రయత్నించువారుగ నుండవలెను. స్త్రీయ సంఘముకొరకు గాక జాతి యంతకును మొత్తముమీద అభివృద్ధిగోరువారుగ నుండవలెను. విదేశమంత్రులపీఠాగ్రహణం దును, ఖడ్గధర పరిశ్రమాభివృద్ధియందును నమ్మకముగలిగి ఖడ్గధర ధరించువారిని మాత్రమే ఎన్నుకొనుదు. ఈ డివిజనుకు నిలచిన ఇరువురు అభ్యర్థులందుపై గుణము రెవరియందు గలవో వారికే వోట్ల నొసంగుడు! అభ్యర్థులపదవులకు ఉద్యోగములకు, అంతర్గతులకు, వాగ్దానములకు భ్రమజెందకుడు! వారి పూర్వచరిత్రను పరికింపుడు! గతవర్తనము కాంగ్రెసువారికి గలిగిన జయము వలన ఈమారుగూడ తప్పక కాంగ్రెసువా రెల్లరు జయమందెదరని విశ్వసించుచున్నాను. కాంగ్రెసుఅభ్యర్థికి వోటుజేసిన ప్రతి ఒక్కరును కాంగ్రెసునకు బలము జేకూర్చుచున్నారు.

బులుసు సాంబమూర్తిగారు

ఈ పట్టణమందు నగరపరిపాలన సంఘమును కాంగ్రెసు వా.. వశపరచుకొనుటకు చేయు ప్రయత్నములు చక్కగ నిర్వర్తించబడుచున్నది. ప్రతిదినము సభలుగావించి స్వరాజ్యప్రచారము గావించుచున్నాడు. బ్రిటిషు పరిపాలనాదాస్యము పట్టణములలోనుండునటుల పట్టణాల్లయందు లేదు. కావున ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును వీడి స్వరాజ్యసంస్థాపనకు గడంగవలయునని నిజముగ పట్టణములందు నేవనిండు ప్రజలే స్వరాజ్యముకొరకు ధీరసంకల్పులై పాటుబడవలెను. చెన్న నగరము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యభారముల జూపిన రాజధానియంతయు చెన్న పట్టణము నాదర్శముగ గ్రహింతును. భారతమత దాస్యవిముక్తికి తోడ్పడవలసిన అనల్పత్యాగమును, కష్టసభవముత్సవనరము, దేశమందు

స్వరాజ్యమును సుప్రతిష్ఠాపనగావించవలసిన, ఒకానొక పరివర్తనము, విప్లవమురావలసినన, సంపూర్ణము, స్వతంత్రము, బాధ్యతాయుతమును నొకజాతీయపక్షమును నిర్మించవలెను. ఆసేతుహిమాచలపర్యంత మీ బ్రిటిషుసింహము నెదుర్కొని తత్ప్రభుత్వమును నిర్మూలనముగావించుటకు లేబడిన సంస్థ ఒక కాంగ్రెసుసంస్థయే. అది మంచికతుగలవైనప్పుడును గలిగియున్నది. అట్టికాంగ్రెసుపక్షమున దేశసేవకై అభ్యర్థిగనిలచినవారికి మీ వోటునొసంగుట కేమాత్రము చెనుదీయరాదు. అలోచించరాదు. నేడు బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటుజేసిన కాంగ్రెసుమహాసంఘమునకు వోటుజేయుచున్నారగాని సత్యనారాయణగారికి గూడ కాంగ్రెసు అదేశ మెట్టిదైనను శిరసావహించి పాలించవలెను. తర్కములతోను వాదనలతోను ప్రాకుటాడునంతదనుక, నిరంతరదాస్యమునందు మునిగియుండుము. బల్కెనుచోడ్ ప్రభువుగారిటీవల గావించిన ప్రకటనయందు స్వరాజ్యము విషయమై ఏమియు పేర్కొనియుండలేదు. మన జన్మస్వత్వముల మాటలేపెట్టలేదు. స్వరాజ్యము మన జన్మహక్కును లోకమాన్యుని పరమోపదేశమును మరుచుకుడు. భారతదేశ సంతక్షణ బాధ్యత బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిపైనున్నదట! మనలో నొకరికొకరికి పోరాటములుగలవట! వారు మనదేశమును వీడిపోయిన దేశమరాచకముగనట! వారిదేశమందు వివిధరాచకీయకతులందు ఎన్నెన్ని పోరాటములు జరుగుటలేదు? సృష్టియందునంతవరకు ఇట్టి తగవులుండక తీరవు. దేశమనందలి రిరి కోట్ల ప్రజలు ఒకటి గావలయుననుట అసంభవము. ఏజాతికాని, ఏకులమునకు శుభమునకు జెందినవారైనను భోజనప్రతిభోజనములు చేయనక్కరలేదు. సంబంధబాంధవ్యము లనవసరము. అయ్యది కేవల మనంభవము. స్వతంత్రమునే ఆదర్శముగ గ్రహింపి విశమత్వముతో పనిచేయవలెను. ఒక్కరిమునపైనున్న బ్రిటిషు పరిపాలన మనదేశమందుండుటకు హక్కులేదు. భారతదేశ రాజ్యాధికారము భారతీయుల చేతులయందుండవలెనుగాని విదేశీయ హస్త గరిమైయుండరాదు. జప్తి సుపక్షమువారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుచున్నారు. నిరాయుధులమై శాంతి సమరముచేయు నీ సమయమందు దేశీయులలో నెవ్వరును పరప్రభుత్వమునకు తోడ్పడనియెడల ప్రభుత్వము అనిరకాలములో నాశనముగను. కావున ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడు జప్తి సుపక్షమునకు గాక కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థికి మీవోటు నొసంగ గోరెదను.

స్వామినాథయ్యగారు

జప్తి సుపక్షమువారి పాలనక్రింద కార్పొరేషను పరిస్థితులను, స్వరాజ్యపక్షమువారి ఉత్తమగుణములను, మహాత్ముని మహనీయత్వమును వివరించి కాంగ్రెసువారికే వోటు నివ్వవలసినదిగ కోరిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

మాట్లాడుచు తాము చెన్నపురి స్వరాజ్య భిలాఫర్ శత్రువులవారిచే కాంగ్రెసు పక్షమున కార్పొరేషను కధ్యక్షిగ నుండ గోరబడినయియు ప్రతి పారుడును విద్యాలయములను స్థానిక సంస్థలను జాతీయసంస్థలగు మార్చ ప్రయత్నింప వలెననియు తాము విశ్వ విద్యాలయ శిష్టసభకును సిండికేటునకును సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడి తగిన విద్యావిషయక సేవ గావించి యుండినయియు అనేక వర్తనములుగ తాము చెన్నపురి కార్పొరేషను పరిపాలనావిధానమును నగరముయొక్క ఆరోగ్యవిధులను గమనించు చుండినయియు 9 సం॥ల నుంచి జప్తి సు పక్షము వారు కార్పొరేషను వశపరచుకొని నగరారోగ్యము నేమాత్రము అభివృద్ధిజేయబాలక పోయినయియు, వారు నిర్వర్తించుట కట్టి కార్యక్రమము లేదనియు కాంగ్రెసు పక్షము సేవజేయుటకును కార్పొరేషను ద్రవ్యము దుర్వ్యయము జేయబడకుండుటకు ప్రమాణము గావించి యున్నవనియు, అట్టి పక్షమునకు తాముకేరీ వోటులను సభ్యులయింపుచున్నా మనిరి. కార్పొరేషను పరిస్థితులు పూర్వమువలెనే జరుగుటకు మీరంగీకరించుచో ఇంతటైనను మార్చ జరుగనిపక్షమందు పౌరులగు మీరెల్లరు ఫలితమునకు బాధ్యులై యుండవలెను. పట్టణమునందు మూడుదినముల కొకతూరియైనను రిండిలేక మాడు నిర్భాగ్యుల పేరున సంవత్సరమునకు చేలకొండి గలింపు శిశువుల పేరున దేశమునకై సర్వకష్టములనుభవించు గాంధీమహాత్ముని పేర విమ్ములను కాంగ్రెసువారికే వోటుజేయు వలసినదిగ కోరుచున్నాను. మేము జేపట్టిన పనియందు మాసర్వక కులను వినియోగించి ప్రాణముల విడ సంసిద్ధులమై యున్నాము. కులభేదములను పాటింపకుండునటుల ప్రమాణము గావించి యున్నాము. అట్టితరి కాంగ్రెసువారి సేవారు కార్పొరేషను కంపి పరిక్షింపవలయునని కోరుచున్నాను. నేడు మేము జయింప నశక్తులమైనను మా పక్షము రేపైనను విజయమంది తీరును.

అభ్యర్థకులకు వందనములతో పివవ సభ ముగిసెను.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువా రిటుల ప్రకటించుచున్నారు.

సెం	పేరు	మార్చి		ఏప్రిల్		మే		జూన్	
		వ	బి	వ	బి	వ	బి	వ	బి
1	ధన్వాడ రామచంద్రరావుగారు		2000		2000		2000		2000
2	నాజర్ అహమ్మద్ సాహెబ్ గారు		2000		2000		2000		2000
3	కుసుమ ధర్మన్నగారు	2000		2000		2000			
4	శ్రీమతి మణిపాక కమలమ్మగారు	2000			తెలియ లేదు				
5	సయ్యద్ ముహిద్దీన్ ఖాద్రిగారు				తెలియ లేదు				
6	గాది బలరామదాసుగారు	2000		2000		2000		2000	
7	భ. చిన యజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు	2000		2000		2000		2000	
8	వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు	2000		2000		2000		2000	
9	దండు నారాయణరాజుగారు	2000		2000		2000		2000	
10	అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారు		2000		2000		2000		2000
11	భోగరాజు పట్టాభిశేఖరాచార్యగారు	2000		2000		2000		2000	
12	ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు	2000		2000		2000		2000	
13	బెజవాడ సుందరరామిరెడ్డిగారు		2000		2000		2000		2000
14	వేమవరపు రామదాసుగారు		2000		2000		2000		2000
15	సి. వి. రంగంశెట్టిగారు	2000		2000		2000		2000	
16	కేతు వెంకటరెడ్డిగారు	2000		2000		తెలియ లేదు			
17	సంకటి కొండాశెట్టిగారు				తెలియ లేదు				
18	గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్థమరావుగారు				తెలియ లేదు				
19	దేశభక్త కొండా వెంకటస్వామయ్యగారు	2000		2000		2000		2000	
20	ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు				తెలియ లేదు				
21	దేశభారత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు	2000		2000		2000		2000	
22	బులుసు సాంబమూర్తిగారు	2000		2000		2000		2000	
23	గజప్పి రామచంద్రరావుగారు	2000		2000		2000		2000	
24	యం. గౌనుజేగ్ సాహెబ్ గారు		2000		2000		తెలియ లేదు		

యం. రంగయ్యనాయుడు,

కార్యదర్శి.

బెజవాడ గవర్నరు వేటలో బంగారా విక్రయము

దాసు మధుసూదనరావు పంతులు బి. ఏ., బి. యల్. హైకోర్టు వకీలుగారి స్వార్జితమైన బెజవాడ గవర్నరు వేటలోని ప్రస్తుతము నూజివీడు డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టు ఉంచబడియున్న బంగారా యును సలమును విక్రయింపదలచినాము. బంగారా మలుపుడు రాతితోను ఇటుకతోను సున్నము తోను బహు బందోబస్తుగా జాతిపంపిణీగా కట్టబడినది. ఆవరణ గోడలమధ్యస్థలము సుమారు 3500 చదరపు గజములు ఉన్నది. మూడువైపుల పల్లికు రోడ్లు ఉన్నవి. కొనదలచినవారు దిగువ సంతకముచేసినవారిని అడిగి అన్ని సంగతులు తెలుసుకొనవచ్చును.

(2222)

బెజవాడ,
10-7-25.

దాసు మాధవరావు, బి. ఏ., బి. యల్.,
హైకోర్టు వకీలు.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భౌగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు నమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతినంపుటమును, ఆరుసంచిలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచియందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచిలకు ఛందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచిను వి. పి. గా పంపి రూ. 5-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఇరుదు క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము.

ఆరుసంచిలు ఒక్క సంపుటముగ చేసి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0.12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (సగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0.

పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్కసంపుటమునకు ఆదానముగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకుచోట్లు:-

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము

7, తంబు శెట్టిపేథి, జి. టి., మద్రాసు.

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

ఇండియా గెజట్టు

సిల్వా, జూలై 10:- ఈవారపు గెజట్టులో నీక్రింది విషయములు ప్రకటింపబడినవి.

శాసనసభా శాఖ

పశ్చిమ సంయుక్తపరగడాల స్టేటుకాన్సిల్లు మహమ్మదీయ నియోజకవర్గముందు సవరణల జాబితాలనుబంధపు టు తర్జుమ చేయబడినది.

విదేశశాఖ

పంజాబు గవర్నరుగా రగు సర్ మాల్కమ్ హెయిరీ నిన్న నుడివినరీతితో నాభా కేయలులోని కిక్కు శైలీలను వదలు వరకు ప్రచురింపబడినది.

ఆ ప్రచురము నకు ముందు మరతులు గురుద్వారాచట్ట మంగీకరింపబడుటచే రాజకీయ పరిస్థితులందు గలిగిన మార్పుననుసరించి చేయబడినవని యువోద్ధాతము గూడ వరకులకు వ్రాయబడినది.

ఆర్థిక శాఖ

ఆంగ్ల సామ్రాజ్య ముందుగాకుండ నితర దేశములనుండి యాంగ్లదేశపు రాజు బొమ్మగాని, వారి భార్యబొమ్మగాని, రాజవంశమువారెనరి బొమ్మగాని గల వస్తువులు సమద్రవ్యాపారపు చట్టము నియమములక్రింద బహిష్కరింపబడినట్లు ప్రకటించిరి.

ఆ చట్టముక్రిందనే శేరిసుమండి వెలువడు 'లిబురెటి' ను కమిటీ ప్రోహింబు'యను హెచ్చరికాధ్యక్షుగారి సంపాదకత్వమున నడుపబడు మాసపత్రికగూడ బహిష్కరింపబడినది. (అ. ప్రె.)

ఏబదివేలు గాదు - అయిదువేలు మాత్రమే

బక్రీదు పండుగదినములందు శాంతిని గాపాడుటకు వ్యయము చేయబడెను

డిల్లీ, జూలై 10:- వార్తాపత్రికల కంపబడిన ప్రకటనయం దిట్లు గలదు:-

బక్రీదుపండుగయందు శాంతిని గాపాడుటకు ప్రభుత్వ పంపిన సిపాయిలు పోలీసువారి సంఖ్యనుగరించి గోరంతలు కొండంతలుగ శేయుచు వ్రాచుబడినవ్రాతలు ప్రధానకమిషనరు దృష్ట్యమునకు వచ్చెను. ఇందుకొరకు ఏబదివేల రూపాయలు వెచ్చింపబడినను వందతి కుర్చు అబద్ధమైనది. అయిదువేలరూపాయలు మాత్రమే వెచ్చింపబడినను, అవసరముగ పోలీసు దళముగాని నిరుడు వినియోగించినంతమందికంటె అధికసంఖ్యకులను పైనికులనుగాని యీ సంతకము చెప్పించలేదు. ఇందుకొరకు వెచ్చింపబడిన మొత్తపుత్యము రూ. 5000 లకు మించదు. (అ. ప్రె.)

మైసూరునందలి జాయింటుస్టాకు కంపెనీలు

బెంగళూరు, జూలై 10:- మైసూరుసంస్థానములో 1925 వ సం|| రపు మార్చి 31 వరేది యంత్యమయ్యెననుచు జాయింటు స్టాకుకంపెనీ రెట్లు పనిచేసినది నివేదిక సంస్థానప్రభుత్వము ప్రచురించినది. ప్రభుత్వపు కారంటియండి, వాటాలవల్ల నడుపబడు నిమిషెడు కంపెనీలు రిజిస్టరుకాబడినవి 19, రిజిస్టరు కాబడినవి 118(?) యును సంతకృతాంతమున కున్నవి. మైసూరు సంస్థానమునకు పైగా స్థాపింపబడినవే కాని సంస్థానములో పని చేయునట్టి కంపెనీలు సంతకృత ప్రారంభమున 26 న్ను సంతకృతాంతమున 33 న్ను యున్నవి. ఈకంపెనీలకు మొత్తము పైట్టుబడి (ఆగర్ల జాడు 97,00,000ల రూపాయలు. చందాచేయబడిన మొత్తము 23,90,000 రూపాయలు ఛందాయిచ్చి ప్రాప్త కాబడిన మొత్తము 16,60,000 ల రూపాయలు సంస్థానమందలి కంపెనీల నియమములకు వ్యతిరేకించుటచే నెవ్వరిపైనను శేరము చేయబడలేదు. వాటాలచే చేయబడిన లిబురెటు కంపెనీలు 18 దివాలారీసినవి. వాటిని రిజిస్టరుపట్టికనుండి తీసివేయదురు. (అ. ప్రె.)

బర్మనుపాడు ప్రభువు ప్రసంగము

అభిప్రాయము నొనంగుటకు మహాత్ముడు నిరాకరించెను

ఇతర భారత నాయకుల అభిప్రాయములు

బర్మనుపాడు, సత్యమూర్తి, పండిత మోతీలాలు నైహలా, వి. జే. పటేలు, యమునా దాసు హెమాదాస్, వాల్మీకి ముంజీ, సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, సర్. పి. సి. మిత్ర, పి. సి. సెతనా, సర్ సత్యబాబు సప్తాగార్లు అభిప్రాయములు.

గాంధీ మహాత్ముడు

"ప్రస్తుతము నేనేమియును తెలుపజాలను."

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

"రెండవోండులు ర విడిచివేసి ఒక్క మింగుడు తిన పైకి రావేదు."

జే. ఎం. సేనుగుప్తగారు

16 వ తేదీని స్వరాజ్యపక్ష సభ జరుగునుగాన అంతవర కును ఏమియును తెలుపజాలను.

సర్ తేజబహదరు సప్తాగారు

"బర్మనుపాడు ప్రభువు ముడిమను సంఘమువారి రెం డు నిరేదీకలను గూర్చిన ముఖ్యవిషయముల నన్నిటిని పూర్తిగా వదలివేసెను. బర్మనుపాడు ప్రభువుపైన గాని యిండియా మంత్రి కార్యాలయముపైనగాని భారతీయులకు విశ్వాసము కలిగించుట కీ ప్రసంగము నిరవయోగము. తలుపు తెరచి యుంచి తినని యీత డనెను. ఎవరు లోనికిగావలెనని ఆతనికోరికయో తెలియవలయున్నది "

లాలా లజపతిరాయగారు

"రీడింగు- బర్మనుపాడు ప్రభువుల సంభాషణలవలన భారతదేశమునకు గొప్ప లాభముకలుగునని ఆశించుచున్నవారి కిప్పుడు ఆకాభంగము కలుగవచ్చునుగాని నేనటులు ఆశంపనం దున నాకెట్టి ఆకాభంగమును కలుగలేదు. నిరంకుశాధికారు లందరును పాశ్చాత్యవైఖరివారును తిరుమగ్గ పలుకుచుండెడు పలుకులనే ఈ ప్రభువుగూడ నుడివెను. ప్రోత్సహింపబడుచు ముచ్చటైన కనబడలేదు. చాల వాక్యములలో కయ్యమునకు కా లుద్రవ్యు ధోరణిగూడ కలదు. అంగదేయిలు మనకేదో ఉప కారమును చేపడ రను భ్రమను గనవారు పూర్తిగానడలుకొన వలెను. ఈరీతిగా ఎన్ని సార్లులో ఆశపడుటయు హతాశులగుట యుగూడ తటస్థించియే యున్నది ఇట్టి లేనిపోని ఆశలవలన స్వయంకృషిగూడ వి లో ధ యు కలుగుచున్నది. ముడిమను సంఘమున అల్పసంఖ్యకుల నిరేదీక నే ఆమోదించిరి. అధినివే శనకుల స్వపరిపాలనము నొసంగవలెను వాదనమగూడ వట్టిచే యని కడపటివాక్యమువలన స్పష్టమైనది."

సత్యమూర్తిగారు,

గోస్వామి చమనుల్లాలుగారు

ఆంగ్ల దేశమునందుకలసి చేసిన ప్రకటన

"భారతీయులలో అత్యంతమితవాదులకైనను దీనివలన సంతృప్తికలుగజాలదు. బ్రిటిషువారితనమునకును భారతీయులకు ను సమాధానముకలుగునను నాశ పూర్తిగా అంతరించినది. బర్మను పాడుప్రభువు భారతదేశమునకు విధులుడయ్యెను. స్వపరి పాలనమును వెంటనే యొసంగవలెను. ద్వంద్వపరిపాలనము విధి లపైనది. ఆ అన్ని పక్షములవారును సోపించుచుండగా "మనః పూర్వముగా విధేయతతో భారతీయులు ద్వంద్వపరిపాలన చును సాగింపవలెను. అర్హత కిచ్చేదిదర్శనము. అట్లుచేసినగాని స్వపరిపాలన "మొసగవలెను" అని యీ ప్రభువువు నుడివెను. విధి లేనిగడ్డర్భుము కలిగినగాని దేశీయులందరును కోరినను దొరతన ము వారు స్వపరి పాలనము నొసంగరని స్పష్టమైనది.

"న్ని"లలో స్వరాజ్యపక్షమువారి హెచ్చుపంది ఎన్ను కొనబడినచో వారి నెదిరించుటకు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సం ఘములను బలపరుపవలెనని వారు నీత్యించిరని గూడ మాకు తె లిసినది. భారతీయులు స్వపరిపాలనావిధానమును సిద్ధపరచవలె

నను వాక్యమునందలి చమత్కారమువలన సాధారణముగా భా రతీయు లెవరును మోసపోరు. అతడు మితవాదులపై మచ్చుముం దుచెల్లెను. స్వరాజ్యపక్షమువారిపై తీవ్రదృష్టలను బరపెను. భారతీయులు భగినరీతిని ప్రత్యుత్తరమిత్తురు గాక. ఏమియును చేయగూడదు అని రీడింగు, బర్మనుపాడు ప్రభువులు నిశ్చ యించిరి. భారతీయు లందరునుకలసి పనిచేయుటకు నిశ్చయించి ప్రజాప్రతినిధిసంఘముల నన్నిటిని నశపరచుకొనవలెను."

వి. జే. పటేలు గారు

"భారతీయులు ద్వంద్వపరిపాలనమును సరిగా కొనసా గించినచో త్వరలోనే రాయలుకమిషను విచారణ జరుగుట కవకాశ మింకను కలవని నూచించుటవలన స్వరాజ్యపక్షము చీలి పోగలవని బర్మనుపాడు ప్రభువు లలయున్నచో ఆతనికి ఆకాభంగము వచ్చదు ఇదివరకు యితడు గ్లాస్టోలోను సెంట్ర లు ఆసియా పంతు సభలోను యొసగిన ఉపన్యాసములనుబట్టియే మనదేశమున కేవిధముగ లాభమును కలుగవని స్పష్టమైనది. నా నానాయకుల సభనుగూర్చియును రాయలుకమిషనును గూర్చి యును ఒక్కమాటయైన కనబడదు. రాయలుకమిషనును ఏర్ప రచితిమని ఆతడు ప్రకటించియుండినచో మితవాదులందరు ప్ర భుత్వమువారికి తోడ్పడియుందురు. స్వరాజ్య పక్ష ము వారి లో గూ డ కొంఠ అలజడి కలిగియుండును. అతడులు ప్రకటించకపోవుటవలన నాకు చాల సంతసము కలి గినది. భిన్న పక్షములవా రందరును ఏకీభవింపగలరని నమ్ముచు న్నాను. భారతశాసనసభతోను యిండియా దొరతనముతోను ఆలోచింపకుండ నేమియును చేయను"అను వాక్యమున కర్థము లేదు.

యమునాదాసు మెహతాగారు

ఈ ప్రసంగమున జాతీయవాదులలో నెవ్వరికిని ఆకా భంగము కలుగదు. కరివనిర్బంధమును తప్ప మరీదేనిని వారియ్య రని దేశీయులు పూర్తిగా గ్రహించియే యున్నారు. మితవాదు లకు మాత్రము ఎన్ని సార్లులు ఆకాభంగము కలిగినను వారు మరల ఆశించుచునే యుందురు. చివర కీసారిగూడ మరల గొప్ప ఆకాభంగమే కలిగినది. ఈ ప్రకటనను వ్రాసిన కాగితము లి ఖిరీదు పైతము దండుగయే. పైగా ఇది మరియొక సమరా హ్వనముగూడ నైనది. వేలసంకుచితవాదులవలన గూడ నిట్టి ప్రసంగములకు విరియుండలేదు. ఈ ప్రసంగమునకు అవియెరు ప్రభువుగూడ బర్మనుపాడు ప్రభువును అభినందించెను. గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు పతాకచ్ఛాయను సర్వభారత సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటయే యీ అహం భావమునకు తగిన ప్రత్యుత్తర మును.

డాక్టరు మూంజీగారు

బర్మనుపాడు ప్రభువు కొన్ని రోజుల క్రితము చేసిన ప్ర సంగ ము ను ఇ పు డు పార్ల మెం టులో చేసిన ప్రసంగమును గూడ కలిపి చదువవలెను. ఖడ్గ సహాయమువలననే జయించితిమి గాన త్యజింపవలసిన అధికార మునుగూడ ఖడ్గమే నిర్ణయింపవలెను" అనునదియే బ్రిటిషు వారి భావ మని స్పష్టమైనది. తమకు ధనసప్తమును జనసప్త మును కలుగకుండునటులను నష్టమంతయును ఇతరులే భరింపు నటులును వారు చేయుచుందురు. అదియే బ్రిటిషువారి రాజ నీతి. కాన ఆంగ్లేయులలో వ్యవహరించునపుడు భారతీయు లీ భావములను మరచిగూడదు. బ్రిటిషువారి ఖడ్గాగ్రము వాడిని గూర్చి యీ ప్రభువు నుడువుటవల్ల మహారాష్ట్రీయులను రాజ పుత్రులకును సిక్కులకును ముఖ్యముగా నది అన్వయించుచున్నది. విదేశీయులను నిరోధింపుటయందును వారిని తరిమి పోయింపు సామ్రాజ్యము నేర్పరుచుటయందును ఈమాడు జాతుల వారే నయినవర్తనములపాటు కత్తులకు పదునుపెట్టుచుండిరి.

తాతలనాటి చరిత్రను మనుములు బొత్తిగా మరచిగూడదు. ఖడ్గప్రహరమువలననే ఖిందాంతముల నాక్రమింప గోరువారిని నైతియు ఆత్మక క్షిమలను ప్రేమింపవలెను జయింపవచ్చునను వాద ము ప్రబలుచున్న యీకాలమునగూడ మనము మన ఖడ్గములను మరచిగూడవను విషయము దీనివలన స్పష్టమైనది. ప్రపంచ విషయములను పరిష్కరించుటకు రాజనీతియే ఉత్తమసాధన మని గూడ విదితమైనది. నంగరాష్ట్రమున ఖై దీలను వదలుట కును ప్రజాయత్తశాఖలను మరల మంత్రులకు వశపరుచుటకును 1926 లో గాని 27 లో గాని రాయలు కమిషను నేర్పరు చుటకును దొరతనమువా రంగీకరించి అటుల ప్రకటించినచో స్వరాజ్యపక్షమువారు దొరతనమునకు తోడ్పడి ద్వంద్వపరిపా లనమును సాగించుటకు పూనుకొనదగును."

సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

"గొప్ప ప్రకటన చేయబడునని ఆశించితిమి. ఈ ప్రసం ఘము ఘనమైనదని చెప్పవలెదు. దీనియం దెట్టి వాదనము లునుగూడ లేవు. ఆయన 8 నెలల అనుభవముతో తన భావము లను వెల్లడించెను. రీడింగు బర్మనుపాడు ప్రభువుల సంభాషణాంశ పేమియును వెల్లడికాలేను. ఇండియా దొరతనమును భారత శాసనసభయందును తమ బాధ్యతలను గుర్తించుటవస రము. కొంత సమాధానముగూడ అవసరము కాంతి నెలకొనిన గాని పరీక్ష చక్కగాసాగదు. అశాంతివలన అనర్థకముకలుగును. వీనివలన చాలకాలము ఇదివరకే వ్యర్థమైనది ఇక నైన వ్యవహారల చందమున పనిచేయుచును పామరజనరంజనాశక్తి నిక నైన కట్టిపెట్టవలెను. భారతీయులు ప్రాతిభూత్యమునువదలి తోడ్పడ వలెననియే యీ ప్రభువు కోరెను. 18 నెలలనుండి స్వరాజ్యపక్ష మువారు చేసినపని నిష్ప్రయోజకమైనది. కలకాకారముగూడ నైనది. స్వరాజ్యపక్షమువారి క వానిని వదలవలెను. చదలనిచో పత్రికలవారును ప్రజలును వారిని బాగుగా మందలించవలెను. ప్రజలు సహాయముచేయనిచో స్వరాజ్యపక్షము సహజముగనే సమయగలదు; మితవాదులు తోడ్పడవలెనని యీ ప్రభువు కోరెను. వారిదివరకు తోడ్పడి చాల నష్టపడియున్నారు. వారిప్రయత్నమువలననే ద్వంద్వపరిపాలనము లభించినది. దొరతనమువారు వారికి చేయవలసినంతసహాయము చేయలేదు. జాతీయత నభివృద్ధి నొందించునట్టి శాఖలకు మితవాదులు కోరినప్రకారము దొర తనమువారు ధనము నొసంగలేదు. వారటులచేసియుండినచో ద్వంద్వపరిపాలనము కొనసాగి యుండును. ఎటులేనను స్వపరి పాలనము లభించుటకు సహకారమే సాధనము. దానినే యీ ప్రభువు కోరెను. దానిని నిరాకరించిన ఆత్మవివాశము కలు గును. ఇక మన కెట్టి అభివృద్ధియును కలుగదు.

సర్ ప్రవాసచంద్ర మిత్రగారు

"మాపక్షమువారి సభ జరిగినగాని నేనేమియును తెలుప జాలను. అతడు జాతీయవాదులపైననే భారమునుమోసి వారే విధానమును సిద్ధపరుపవలెనని నూచించెను. దానిని మనము సరిగా నెరవేర్చుట మొదటిపనియే యున్నది. వివిధపక్షములవారంగీకరింపజాలినేవియు అంగీకరింపజాలనివియు గూడనున్నవి. కాన నానాపక్షసభను జరుపవలెను. కాంగ్రెసు వారు కొంద రిని మితవాదులు కొందరిని ఎన్నుకొనవలెను. శాసనసభల సభ్యులను దేశీయులు ఎన్నుకొనిరిగాన భారత దేశమునందలి అన్ని శాసనసభలవారునే ముఖ్యముగా ప్రతినిధుల నెన్నుకొన వలెను. మతసంబంధముగ సమస్యయును ఆంగ్లేయుల పెట్టుబడి సమస్యయును లేకపోలేదు. కాని వానినిగూడ పరిష్కరింప వలెను. అందులకు 800 మంది కంటె ప్రతినిధులు హెచ్చుగా నుండగూడదు. అంతమంది యుండక తప్పదు. కాంగ్రెసు మున్నగు మహాసభలలో యీసమస్య లేలుట కష్టము. ఇట్టి ప్రత్యేకసభలోనే లేవవలెను. ద్వార మింకను తెరువబడియే యున్నదిగాన దానిని దేశీయనాయకు లుపయోగింపదగును."

పి. సి. సెతనాగారు

"చివరకు వట్టి ఆర్కాటమే యైనది. మితవాదులును స్వరాజ్యపక్షమువారునుగూడ ద్వంద్వ పరిపాలనమును నిరసిం చిరని యిండియా మంత్రి (బర్మను పాడు ప్రభువు) యెరుగును. మితవాదులు నాలుగేండ్ల పాటు ప్రభుత్వమువారి కనుపరులుగానుండిన పిమ్మటనే దానిని నిరసించిరి. ఇంతజరిగిననుగూడ మీరు బడిపిల్లలవలె బిడ్డయులై తోడ్పడినచో 1929 లోగాని యీ లోపలనేగాని రాయలు కమిషను యేర్పరుపబడునని యీ మంత్రి మనలను ఊరింపు చున్నాడు. మితవాదులును స్వరాజ్యపక్షమువారిని యేకీభవింప చేయుట కీ ప్రసంగము మంచిసాధనము కావచ్చును. మితవాదులు

బర్మినామె ప్రభుని యువనాశ్రమము

టి. ప్రకాశం పంతులుగారి అభిప్రాయములు

ఆంధ్రులకు విజ్ఞప్తి

బర్మినామె ప్రభుని యువనాశ్రమము గురించి మా ప్రతినిధి శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి ముఖ్యప్రాయముల నడుగుగా బర్మినామె ప్రభుని ప్రభువుల సంతకములను భారతదేశమునకు లాభముగలగునని తామెప్పుడును నమ్మియుండలేదనియు అందుచే తన కెక్కువ ఆశాభంగము గలుగలేదనియు తెలుపుచు నిట్లనిరి.

“బర్మినామె ప్రభుని యువనాశ్రమము ఇంతకంటే, చాల అధ్యాపకముగ నుండునని యెంచినది. కన్యశ్రీమతి పక్షములో మరీ అభివృద్ధి విముఖుడగు బర్మినామె ప్రభువువంటివాడు ఒక్క విషయమునందైనను మనస్సులో నున్నది యున్నట్లు చెప్పట నాకు చాల సంతోషముతో గూడిన ఆశ్చర్యమును గలుగజేసినది. బెంగాలు శాసనసభలోని ప్రతిపక్షమును సరించి నుడువుచు అందులో సీసాజమైన ధేదియు లేదని బర్మినామె ప్రభువు నుడివెను. భారత ప్రభుత్వశాసనమును రచించినపుడే అట్టి సందర్భములు గలుగనని తెలిసికొనినది గూడ ఆతడు ఒప్పుకొనెను. అనగా ప్రజల యభిప్రాయము ప్రకారము బాధ్యతగల ప్రభుత్వము నేర్పరచేసరకును ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతిని సాగ నీయ కుండు జేయుటకు శాసనసభలోని ప్రజాప్రతినిధులకు హక్కుగలవనియు న్యాయమేననియు సంగీతించెను. మనదేశ ములోని సురేంద్రనాథ బెనర్జీ బిషిన్ ఫలద్రవాలగార్లు చెప్పిది విధమున బెంగాలు మధ్యపరగజాల శాసనసభలో వలె ద్వంస పరిపాలనను శిథిల మొనర్చుట అశాస్త్రీయమనినీ నేర

సలహాను దొరతనమువారు వినలేదనియు అతివాదులకు లొంగి పొయినదియు మితవాదులకు గూడ ఆగ్రహముకలిగినది. భారత శాసనసభవారి అభిప్రాయమును తెలిసికొందునని మంత్రి నుకి వెను. ఆసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారును స్వతంత్రులును హెచ్చుగానున్నారు. ఇట్టి విషయములలో ఆ రెండుపక్షముల వారు యేకీభవించెదరు. ముడిమను సంఘమున అల్పసంఖ్యాకల నివేదికను అమలులోకి తేవలెనని భారత శాసనసభవారు తీర్మానించినచో యిండియా మంత్రి అందుల కంగీకరించునా? అది అసంభవము. కాన నా సూచన పట్లములుయే. ఈ ప్రసంగమును పూర్తిగా చదివినపిమ్మట నా అభిప్రాయము మారునేమో తెలియదుగాని నేనిపుడు చదివినదానినిబట్టి చాల ఆశాభంగమే కలిగినది. మంత్రిపక్ష సాధనప్రశంస నొసరించుటను బట్టి నిరంకుశో ద్రోగంబును బలపరచుటయే ఆంగ్లేయుల భావ మని యూహించుకొనవలయును.

సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

జూలై 10 — బర్మినామె ప్రభుని యువనాశ్రమముపై సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు తమయభిప్రాయము నిట్లు చెప్పి చున్నారు:— తమకును రీడింగు ప్రభువునకును జరిగిన సంభాషణలుగుర్చి బర్మినామె ప్రభువు మేమియు చెప్పలేదు. ముఖ్యమైన విషయములలో భారతశాసనసభవారిని సంప్రదించవలె నను అభిప్రాయమును ప్రబలిప్రాయము బలపరచుచున్నది. ఈ సంభాషణమున ప్రభుత్వమువారును భారతశాసనసభవారును తమ బాధ్యతలను గుర్తించుననియు సంప్రదించునప్పుడు చక్కని సుహృద్భావము నెలకొనుననియు సర్ సురేంద్రనాథగారు నమ్ముచున్నారు. మరియు ప్రతిభుటనవిధానమును ఖండించి బర్మినామె ప్రభువు ప్రభువు సహకారమును గోరియున్నాడని బెనర్జీగారు చెప్పుచున్నారు. సంస్కరణముల విషయమున మితవాదపక్షమువారి సహకారమును బర్మినామె ప్రభువు గుర్తించెనని మీరు సంతసిం చుచున్నారు.

సర్ పి. సి. మిత్రుగారు

బర్మినామె ప్రభువుగారి యువనాశ్రమములో కొక ముఖ్యమైనవిషయ మేమనగా భారతజాతీయవాదుల మగు మన మీదనే భారతసంకల్పము బట్టి అన్ని పక్షములవారికిని అంగీకార మగు నొకసీమను తయారుచేయవలసిన దని మనల నడిగియు న్నాడు. అన్ని పక్షముల యొక్క ప్రతినిధులతోగూడిన ఒకసభ ను గావింపవలసిన మీరు నూచించుచున్నారు అని మిత్రుగారు చెప్పుచున్నారు.

(అ. ప్రె.)

మనినీ బర్మినామె ప్రభువు ఆశీషించునని అనుకొంటి నీ. స్వతంత్రదేశములో నివసించుచున్నవాడు గాన ఆరెడలి నీచత్వ మునకు లోబడలేకపోయెను. కాని బర్మినామె ప్రభువు న్యాయమును అంగీకరించిన నాల్గవొసే, “స్వరాజ్యపక్షము వారట్లు జేసి యుండగూడదు” అని నుడివి తన వెనుకటి వాక్య మయొక్క ఫలితమును కూన్యమొనర్చుటకు ప్రయత్నించెను. ఒకచేతితో నిచ్చితినిని రెండవచేతితో లాగుకొనుట

బర్మినామె ప్రభువు ఇంకొక సిద్ధాంతమునుగూడ అంగీకరించెను. ఆ విషయము స్వయంనిర్ణయ నూ త్రమనకు సంబంధించినది. భారతీయులు తమకు గావలసిన స్వపరిపాలనా ప్రభుత్వ ప్రణాళికను తయారుజేసి యెదురు నుంచినయెడల, కాలక్రమమున, 1929 సం॥లో దానిని బాగ్ త్ర గవిచారించెదమని అతడు నుడివెను. కాని నుడివి అట్టి ప్రణా లికలో వెంటవరకు అంగీకరింపు నదియు ఎంతవరకు నిరాకరిం చునదియు నిర్ణయించుకొను హక్కును తమకును, తమ పార్ల మెంటుకును నిలువయుంచుకొని, ముందుగానే బాగ్ త్రపడిరి. ఇందువలన “స్వయంనిర్ణయ నూత్రము” సంగీకరించితే మను వా క్యమున కర్థములేకుండ జేయబడెను

వ్యవసాయకులమీద అభిమానముగ న్నరుచుటకు

కారణము

ఇన్ని వందల యేండ్లకు ఇప్పుడు భారతదేశాన్ని, భారత దేశపు వ్యవసాయక జాతుల రక్షణను గురించి చాల ఆతురతను వెల్లుచెప్పెను. దీని యుద్దేశమేమో ప్రజలు గమనింపవలెను. గత నాల్గు వత్సరములలోను, 30 వేల మంది దేశభక్తులును, స్త్రీలును పురుషులును, నాయకులును అనుచరులును కారగార ములకు వెళ్లి అనేకహింసల ననుభవించి నిర్వహించిన అసహా యోధ్య మ పోరాటము వలన వీర్య దీన ప రిస్థితులు “దారి తెచ్చు దోచక డిగ్గరిమ చెందితి” నని రెండెం ప్రభువుచే నాక్రొంపజేసెను. కాని, గుంటూరుజిల్లాలోని పన్నుల నిరాకరణము చేసినట్లు మరేయొక్కమును బ్రిటిషు వారి కండ్లను తెరిపింపలేదు. గుంటూరుజిల్లా పన్నులనిరాకర ణోద్యమముచే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు పునాదులు కదలిపోయె నని విప్లవదేవు ప్రభువు ఆంగ్లేదేశం దుపర్యసించుచు నుడువు టయం దాశ్చర్యము లేదు. తిరిగి కాంగ్రెసుసంఘమువారు చెల్లెం చుట కుత్సాహు చెనేవరకు కొంతకాలమువరకు మాత్రమే పన్ను లను చెల్లించి నిరాకరించినను, గాంధీమహాత్ముని దౌర్జన్యరూపి త్వ అసహాయోద్యమమును, ప్రజలందరు నవలంబించి సాత్విక నిరోధము నలవరచుకొనినయెడల తమగతి ఏమగునో బ్రిటిషువా రూహించుకొన గలిగిరి.

అసహాయోద్యమము తాత్కాలికముగ మాత్రమే నిలువ బడినదనియు, అది తిరిగి ఏనమయమునైన నవిజృంభింపవచ్చు ననియు అప్పుడు చాల భయంకరమగు స్థితి నెదుర్కొనవలసి వచ్చుననియు బర్మినామె ప్రభువునకు రెడింగ్ ప్రభువునకును తెలియెను. అందుచేతనే, భారత కార్యదర్శికి, స్వరాజ్యపక్షముపై నీక్రొత్తకేసు వుట్టుట. వ్యవసాయకులను గురించి నుడువుట కొకొక కారణముగూడ గలదు వ్యవసాయకుల 25 కోట్ల ప్రజలు విద్యావిహీనులనియు, స్వపరిపాలనస్వభావ మేమియో వారికి తెలియననియు బర్మినామె ప్రభువునకు మరీయొక యుద్దేశముగలదు. ప్రణాళికలను నివేదింపుటవలన లాభముగల వారు, ఇంకెక్కు కామునవెల్లు బిల్లులుగాని, మరి యే ఇతర ప్రణాళికలుగాని తయారుజేసి పంపినపుడు, దానిని నిరాక రించుట కిదియొక సాకు గ ను పయోగించుకొను నుద్దేశముతో నిట్లుజేప్పెను. బర్మినామె ప్రభువు విషయముగా తా నంగీకరించితే నని చెబుచున్న రెండుహక్కులను నాశన మొనర్చెను. అప్పుడే నాశనమొనర్చక పోయినను నాశనమొన ర్చుహక్కును మాత్రము తన కుండుకొనెను. బర్మినామె ప్రభువు యువనాశ్రమము, గతనూరువత్సరములనుండియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతదేశముపై సాగించుచున్న విధానము న కనుకూలముగ నేయున్నది.

బ్రిటిషుజాతి నిర్బంధమునకుగాని లొంగదు

బ్రిటిషుజాతి నిర్బంధమునకుమాత్రమే లొంగు స్వభావ ముగలది. కాని భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుటకు బ్రిటి షుతోయుద్ధముగాని, రక్తపాతముగాని యొనర్చుకలసికన్మునని తలంప నవసరము లేదు. కాని వారు మంచియొక మత్యమును సంపా దించి క్రమశిక్షణమును నిర్మాణమును నలవరచుకొనినయెడల, అ నంతకాలములోనే భారతదేశమున స్వరాజ్యమును స్థాపించుకొన వచ్చును. ఇందుకు గల అటంకము ప్రజాసామ్యములో లేదు. నాయకులను, ప్రచారకులునే ఇందు కెక్కువ అటంకముగ

నున్నారు. అసహాయోద్యమము పేనుకబడగనే, వారి పట్టు దలయు, కార్యదీక్షయు తగ్గి పోయెను. ఒక రి పై నొకరికి— చాల స్వల్పవిషయములం దీర్చిలు గొగి దేశము వీ ప్రస్తుతస్థితికి దచ్చెను పరిణామక్రమం దిది యొకదశ. చైర లోనే మన మీ దౌర్బల్యమును తొలగించుకొనగల మని నాకు నమ్మకముగలదు. మితవాదులు, స్వతంత్రపక్షము, స్వరాజ్యప థములుగూడ కొందరు—ఏమి కెప్పుని ఆశతో నెదురుమాచు చుండగా బర్మినామె ప్రభువు భారతదేశం న కేమియు నొసంగనని నుడివె—మన కివిషయమున చాల కహాయము నొసర్చి నవాడయ్యెను.

మితవాదులకు విజ్ఞప్తి

మితవాదులును, స్వతంత్రపక్షములును, సహకారవాదు లును ఈవిధముగ నిరాకరింపబడుట కిదియే క్రొత్తగాదు. అనే కమార్లు వా రీవిధముగనే ఆశాభంగంబులను గుర్తియ్యెరి. ప్రతిప ర్తాయమును, తా మికమీద నట్టి ఆసమానమును సహించునని వారు ప్రతిజ్ఞ పూనుచుండిరి. కాని ఎక్కువరోజు లింకా గడ వకపూర్వమే తిరిగి యథాప్రకారముగా, వినయవిధేయతతో మెలగుచు వచ్చుచుండిరి. ఈవర్తాయ మైనను వారు దేశము నం దంచరును కలసి పనిజేయవలసిన సమయము వచ్చినదని గు ర్తించి, ఇంతవరకును దేశమంతయు జయద్రవముగ నిర్వహించుచున్న కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు తోడ్పడదనని నమ్ము చున్నారు

భారతదేశ మొసంగవలసిన సరియగు ప్రత్యుత్తరము

ఒక్క మాటలో చెప్పెదను. కాంగ్రెసు కార్యక్రమ మును సంపూర్ణముగ నిర్వహించుటయే బర్మినామె ప్రభువు నరును, బ్రిటిషుదేశమునకును భారతదేశ మొసంగ ప్రత్యుత్తరము ప్రభుత్వము నరికట్టుటకుగాను మన శాసనసభల వశపరచు కొని భగ్గు మొనర్చవచ్చును. కాని, స్వరాజ్యమును స్థాపించు టకును, నిలుపుకొనుటకును, గాంధీ మహాత్ముని నిర్మాతకార్య క్రమ మొక్కటియే సాధనము. నిర్మాత కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, కాంగ్రెసువారు, స్థానిక సంఘములను, శా సన సభలను వశపరచుకొనుటవరకు కామ్యురు కాంగ్రెసు మహాసభవారు శాసన సభలను, స్థాని సంఘములను నశపరచు కొనుటకు తరు వొసగవలెను

ఎన్ని కలలో వోటి జేయుట వలన అసహార మగు ద్వేష ములు మొదలైనవి గలుగునని నుటకు సంధియచులేదు. గాంధీ మహాత్ముని అసహాయోద్యమము ను పూర్తిగా సాగించినయెడల చాల బాంగమండెడి. కాని ఆ అసహాయోద్యమము నిప్పునులిచి యుంచుకొన, ఇక తర్వాతయు త్రవమార్గము నలంబించవలెను ఈ ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు సభ్యులలో నొకరితో మరీయొకరికి బోటిలపడకుండ బాగ్తరడ వలెను. కాంగ్రెసుమహాసభ యుత్తరపు నొసగి నిబంధనలను ని ర్ణయించియెడల అన్నియు బాంగ జరుగెను. అధికారపదవుల నంగీకరింపవలసిన విధించి, సభ్యులను సుఖక్షేత్రాలలో నుంచినయెడ ల, అచిరకారములోనే కాంగ్రెసుపక్షము అపరిమిత ముబల మును సంపాదించగలదు

శాసనసభలందును, స్థానిక సంఘములందును ప్రజేషించు కాంగ్రెసుసభ్యులుగాని, స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులుగాని, సభలలోని చర్చల యెడలకంటే, నిర్మిత కార్యక్రమయెడల నెక్కువ శ్రద్ధపహించవలెను.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

శాసన సభా కార్యక్రమమును, నిర్మాత కార్యక్రమ మునుగూడ, ఆదర్శప్రాయముగ పూర్తిగ నిర్వహించగల శక్తి, భారత దేశమునందన్ని రాష్ట్రములకంటేను ఆంధ్రరాష్ట్రము న కధికముగ గలదు. ఆంధ్రులు నిర్వహించగలిగిన రీతిని మరే రాష్ట్రమువారును రెండు కార్యక్రమములను గొవి నిర్వహించ గలరని నేను చమ్మజాలను ఖియచే కాంగ్రెసు కార్యక్రమ మును, ఉత్సాహముతో నిర్వహించ దేశమునకు మార్గదర్శకులు కావలెనని నా ఆంధ్రసోదరులకు, ఆంధ్ర సోదరీమణులకు గోరు చున్నాను.

సంగ్రహ లో ప్రాథమికవిద్యనుగూర్చి విచారిం

చుటకొక కమిటీ మేర్పాటు చేయబడెను

సంగ్రహములలో మహమ్మదీయ బాలరయొక్క ప్రాధమికవిద్య యే స్థితిలోనున్నదో నిమృతాతులయొక్క ప్రా ధమికవిద్య యెట్లున్నదో చూచి వారిని పైకి తీసుకొనివచ్చుట కు తగినమార్గములవరకుకై రోహిత్ కంఠులో నూర్జ్వలయిన సైక్టరగు వెవరితోగారి అధ్యక్షతక్రింద గవర్నరుగారి కమిటీ నేర్పాటు జేసెను.

(అ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

ముత్యాలపేట:— బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థితమును బలపరచుటకు లింగిచెట్టిపిథిలో 41 గృహమువద్ద రేపు 12 తేది సభ జరుగును.

అండమానులకు మాప్తికలు:— ప్రభుత్వము అండమానుదీవుల కుటుంబముల సంపుటనుగూర్చి నిరసనభావము తెలుపుటకు రేపు సాయంకాలము 5-80 గం॥ మాంటుకోడు లాటిహాలునందు వహుమ్మడియల బహిరంగసభ జరుగును.

కుష్టురోగనివారణ నిధి:— బ్రిటిషు సామ్రాజ్య కుష్టురోగ నివారణ నిధికిగాను మదరాసులో మొత్తము 72110-7-8 వసూలయినట్లు కార్యదర్శిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

రామదాసు నాటకము:— ఆంధ్రనాటకసంఘము వారు, ఉత్తర సర్కారుల తుపాను నిధి సహాయార్థము విష్టోరియా పబ్లికహాలులో 1925 వ సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 5-00 గంటలకు రామదాసు నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

బ్రిటిష్ కేసు అర్బును సహకారసంఘము:— ఈ సంఘసభ్యులకు వైద్యసహాయమును జేయుటను గూర్చి విచారించ నియమించబడిన సంఘమువారు హెడు ఆఫీసునందు ఒక వైద్యకాలను స్థాపించుటకును పిదప దీని లాభనష్టముల జూచినపిదప కాళాలయములందుగూడ స్థాపించుటకును శిఫారుస్ జేసిరి.

ఎన్నిక సభలు:— గొయ్యతోపు- మదరాసు కాంగ్రెసు కిలాఫతు, స్వరాజ్యపక్షముల యజమాన్యముక్తింద రేపు రాత్రి 9 గం॥ గొయ్యతోపు వైఖలుముల్కు కేధియందు, డా॥ ఎ. లక్ష్మీపతిగారి అభ్యర్థితమును బలపరచుటకు సభ జరుగును.

దేశబంధుని ఛాయాపటము:— మంగంబాకము లో గోఖలే నాథోజి యూనియను మందిరమునందు రేపు ఉదయం 9 గం॥ దేశబంధుని ఛాయాపటము బహిర్గత మొనర్చబడును. ఆంధ్రకేసరి టం. ప్రకాశంపంతులుగారు అగ్యుత్తుత వహించెదరు. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు పటము బహిర్గత మొనర్చెదరు. ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు దాసుగాదినిగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:— కాసు మాసమునందు మొత్తముపై 4071 మంది కేదలకన్న దానము జరిగెను. నగటున దినమునకు 136 మందికి, ఇందు 1804 మందికి ప్రత్యేకముగ వచ్చిన చందాలనుండి 1187 మందికి స్థిరనిధి వడ్డీనుండి తెచ్చింపబడెను. అత్యధిక సంఖ్య 12-వ తేదిన 280 మందికి యుండెను.

మదరాసు కార్మికసంఘము:— మదరాసు కార్మిక సంఘసభ నిన్న సాయంకాలము కొనపేటలో ఎడ్వర్డు పార్కునందు జరిగెను. ఎల్. శ్రీరాములుగారు (అద్యక్షుడు) కామనువెల్పు విల్లుగూర్చి బోధపరచిరి. టి. వి. కర్వోలా సుందరం ముదల్యగుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఈచట్టము ముఖ్యులగు దేశియానాయకు లందరి అనుమతిపై తయారుచేయబడిన దనియు దీనిని పార్లమెంటువారిచే నంగీకరింప జేయుటకై చివెంటుగారు ఇంగ్లాండు బోయి రనియు శ్రీరాములుగారు దెప్పిరి. ఈ చట్టము స్వపరిపాలన సూత్రముల దెలుపుచున్నది. దీనివ్వారా స్వపరిపాలనకు మంచి పునాదు తేర్చి భారతీయుల ముఖ్యాశయమును ఆంక్షయ్యలకు దెలుపవచ్చును. అని చెప్పి కార్మికు లందరు చట్టమునకు సహాయవచనాల ననిరి.

నల్లేశ ముదల్యగుగారు సంఘ సభ్యులకు తమ సంఘము నందే శ్రద్ధలేకున్నదని విచారించిరి. కల్యాణ సుందరం ముదల్యగుగారు కార్మికులు తమ సంఘమును దిట్టపరచుకొనుటకు ధృతి కొన్ని మావసర జేసిరి.

కుష్టురోగులకు ఉచితచికిత్స:— డా॥ యు. రామరావుగారు మదరాసు శాసనసభలో యాదినవ తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదను:—“కుష్టురోగులకు రాసుచేసి ఆ వ్యాధి యితరులకు వ్యాపించకుండ జేయుటకై ప్రభుత్వము వారు ప్రతి ఆసుపత్రియందు వ్యాధిగ్రస్తులకు అవసరమగు వాక్చికిత్సను ఇవ్వజేయు జేయుటకు తగు యోర్నాలు జేసి అందరిని ఒక్కచో తిరుమని (చంగల్వట్టునంగు) వలెగాక ఏజిల్లా నారిని యా జిల్లాలోనే యుంచునట్లు యోర్నాలు జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

రాకపోకలు:— రైల్వేబోర్డు సభ్యులు జి. జి. సిము గారు, పి. సి. పెరిడనుగారు, తిరుమనాపల్లెనుండియు, సము కల్తేరు వాడునర్తగారు, ఇంగ్లాండు నుండియు, గొ॥ వ్యా॥ బస్సీగారు, గొ॥ వ్యా॥ వాలరుగారు, గొ॥ వ్యా॥ ఓబ్బయ్యగారు, గొ॥ వి. రామదాసుగారు, గొ॥ వ్యా॥ జాన్సనుగారు, గొ॥ వ్యా॥ రథిగారు, రామ్మదురాజుగారు, డి॥ బి॥ సి. వి. విశ్వ నాథశాస్త్రిగారు నేడుయము చెన్నపురి వచ్చిరి.

డి॥ బి॥ టి. ఎల్. శివజ్ఞానంపిళ్లెగారు శుక్రవారము వచ్చిరి.

టి. ప్రకాశంగారును, బులుసు సాంబయ్యగారును, ఆం. కాం. సంఘాధ్యక్షులు నిన్న రాత్రి మదరాసునికి బోయిరి.

వితంతు వివాహము

ఈ హిందూదేశపు నానోచరితులగు యావన విధవ స్త్రీలకు బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్య ఈమాడు తెగలవారికి తెలియబరచడ మేమనగా మన హిందువుల పద్ధతి ప్రకారం 9-10 సంవత్సరముల బాలికలకు వివాహము చేయడముచలన వారి వారి కర్మానుసారము భర్తలు శిష్టకాయములో గలించిపోవుట చేత వారు విధవలై యావన మంతురించినపిదప లోకవ్యవహారము లను చూచి మనస్సు నిలుపజాలనివారై ‘స్త్రీబుద్ధి’ ప్రళయం కరీయను సామెతప్రకారము నానావిధ దురాచారములు పూని అందువలన గర్భములుదాల్చి వాటిని భిన్నపరచి శిశువంతకులై పాపకృత్యములచేసి ఇహపరిలోకములకు దూరరాక్షసులగుట కంటే ఇట్టివల మనపెద్దలు కొందరివలన ఏర్పడుచుబడిన విధవా వివాహము మేలని నాకు తోచి నా భర్త గలించి 6 సంవత్సరములు కావచ్చినను ముందు తెలుపంటి బుద్ధి పుట్టుకో ఏయవ కిరి పారాదుమా యని తలచి బ్రహ్మకులదేశాస్త్ర యను వారి యందు జనించియు ప్రస్తుతం రావుసాహెబ్. జి. గుబ్బయ్య తెట్టిగారి క్షేప్తమువారు లను గ్రంథి చక్రపాణి తెట్టిగారిని హిందూమార్గకే ఎండ్రోమెంటు 8 యొక్క 1872 ఆక్టు ప్రకారం వివాహమైరిజుర్దు కాజిపెడి. అదియు తెట్టిగారి తండ్రియొక్క ప్రాత్యాహమువలన జరుపబడి రిజిస్టరునందు ప్రభుసాక్షిగ చేసాము చేయబడియున్నది. కాన ఈలాటి స్థితియందు ము యావన వితంతుసాహితులగుట తలయ జేయడ మేమనగా నానావిధముల చెడుటకంటే వారివారి ఇష్టప్రకారము వివాహమాడుట ఉచితవని తెలుపుకొనుచున్నాను.

ను కుమారు గ్రం. చ. సుందరమ్మ

కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షపదవి

వంగరాష్ట్ర జాతీయసంఘము నేను గుర్తగారిని

నిర్ణయించుట

కలకత్తా, జూలై 11:-వంగరాష్ట్ర జాతీయసంఘమువారు జె. యమ్. నేనుగుర్తగారిని తమ పక్షముతరపున యభ్యర్థిగా

కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షపదవి కుంఠముకు నిశ్చయించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, జూలై 11:-వంగరాష్ట్ర జాతీయసంఘమువారు జె. యమ్. నేనుగుర్తగారిని తమ పక్షముతరపున యభ్యర్థిగా

కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షపదవి కుంఠముకు నిశ్చయించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, జూలై 11:-వంగరాష్ట్ర జాతీయసంఘమువారు జె. యమ్. నేనుగుర్తగారిని తమ పక్షముతరపున యభ్యర్థిగా

కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షపదవి కుంఠముకు నిశ్చయించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 11-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	పుణె	కొల్హాపూర్	కర్ణాటక	మైసూరు
కర్ణాటక	కర్ణాటక	కర్ణాటక	కర్ణాటక	కర్ణాటక	కర్ణాటక
గోపాలపురం	85.0	77.5	0.20	8.90	44.96
విశాఖపట్నము	92.3	78.9	0.05	1.99	37.09
కాకినాడ	86.4	76.4	0.05	7.91	39.09
మచిలీపట్నము	91.8	76.2	0.08	5.87	41.58
కర్నూలు	86.0	72.8	0.36	2.46	26.01
బళ్లారి	97.1	75.7	0.01	0.25	20.51
కడప	93.5	77.0	0.07	1.15	31.28
నెల్లూరు	95.0	79.8	...	2.46	37.98
మద్రాసు	102.5	84.7	...	0.24	50.74
కడపూరు	101.9	60.6	...	1.35	52.94
సేలము	95.3	75.6	...	4.38	39.30
కోయంబూరు	88.9	74.5	...	1.15	22.29
తిరుమనాపల్లి	99.6	79.1	...	3.66	33.18
నాగపట్టణము	99.9	79.7	...	0.79	54.98
మధుర	10.02	76.0	...	2.52	38.59
పాంబన్	88.5	80.7	...	0.05	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరువేండ్రము	83.0	75.4	0.03	8.84	64.51
కొచ్చిన్	84.7	76.4	0.11	30.16	114.61
కాలికట్టు	87.0	75.7	0.21	36.99	117.16
మంగళూరు	88.0	73.2	0.95	46.04	125.68
తెంగునూరు	84.0	68.2	0.02	1.89	35.87
మెర్కార	65.8	62.0	2.40	36.26	125.46
కొడైకనాడ్	67.9	50.1	...	8.82	62.18

సర్కారులు:—అంతేటను కొద్దికొద్దిగ చినుకులు పడినవి. గోపాలపురములో 20 అంగుళముల వర్షము గురికెను. ఆగాళ మున దట్టముగ మేఘములున్నవి. గోపాలపురములో అర్ధగ్ర యెక్కువగ నున్నది.

దక్కను:— అంతేటను చినుకులు కొద్దిగ పడుచున్నవి. కర్నూలులో 36 అంగుళముల వర్షము గురికెను. ఇచట అర్ధగ్ర యెక్కువగ నున్నది.

కర్నాటకము:—ఆకాశము కొంచెము మేఘావృతముగ నున్నది. మద్రాసులో నార్ద్రగ్రత తక్కువగనున్నది. పగలు రాత్రి గూడ వేడిమి యెక్కువగ నున్నది.

మధ్యదేశము ఘమారుగ మేఘములతో నున్నది. దక్షిణదేశమును ఘమారుగ మేఘావృతమైయున్నది. పశ్చిమతీరమున సాధారణముగ వర్షములు కురియుచున్నవి.

మైసూరు కొడైకనాడు ప్రాంతములలో గూడ వర్షము కురియుచున్నది.

కొండలలో మేఘము లెక్కువగ బట్టియున్నవి. వర్షములు మద్రాసు ఉత్తరతీరమునను పశ్చిమతీరము నను యెక్కువ గావచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బారిష్టరు సార్వత్రికం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ ముక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)

క్రొన్సుజ. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చుచున్నది.

వార్యతీత మను కుట్టవాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము.

సవ్య - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి కథల రుచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువదగినది.

వెల రు 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

స్వరాజ్యవిధానము: విన్టరుటనుగారి వ్యాఖ్య

స్వరాజ్యవిధానమును నిర్మింపవలయునని, ఇండియా మంత్రిగారు గోరినందులకు, కొందరు సంశ్నపిండుచున్నారు. బిషివ చంద్రపాలుగారి వలెనే, సర్ పి. సి. మిత్తరుగారును సంతసము గనుపరచిరి. కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు, కామన్న సభలో ముచ్చటించుచు, యింతటి విశాలవంత మగు సూచనను బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు గావించి నందుకు, మితిలేని ఆశ్చర్యము జూపిరి. ఈ ప్రకటనమును ఇండియా ఆఫీసు అంగీకరించియుండు నాయనిగూడ యడిగిరి. ఇండియా ఆఫీసు ఉద్యోగుల కన్ననుగూడ బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు బల వంతులాయని, ప్రశ్నించెడి వెడ్జిపుడ్డు గారి కే యింతటి ఆశ్చర్యము గలిగినపుడు, మితవాదులకు గలుగుట వింతగాదు. ఈసందర్భమున నొక విషయము నాలోచింపవలయును. స్వరాజ్య విధాన మును నిర్మింపవలయునని, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు మునున్నాక్షిగారి యుడిరా? అట్టి హక్కును ప్రజల కిచ్చిరా? ప్రజలు నిర్మించిన విధానమును, ఇండియా మంత్రిగారు రంగీకరించెదరా? ఈవిషయ మును గ్రహించుకుండ మితవాదులయినను లేనిపోని ఆశలబెట్టుకొని లాభములేదు. సంస్కరణశాసనపు పీఠికనుగూర్చి బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు పట్టుదల జూపుచుండిరి. పీఠికయం దేమిగలదు? హిందూ దేశాభివృద్ధిని నిర్ణయించుటకు, పార్లమెంటుసభ వారే కర్తలు. వారే పరిత్యాగికారులు. అట్టి తరి, స్వయంనిర్ణయసూత్రమునకు చోటు ఎటులుండును? భారతీయులు స్వరాజ్యవిధానమును తయారు జేయుట, తమాషాకొరకు గాదు. వారి తెలివి తేటలను జూపుటకుగాదు. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు తమకు హక్కుగలదని జూపుటకే. అట్టి హక్కును ఇండియామంత్రిగారు రంగీకరింప నంతవరకు, స్వరాజ్యచట్టములను తయారు జేయుటవలన కాలహరణముదప్ప వేరు లాభము గలుగజోదు. “హిందూదేశ విమర్శకులు, భారతీయ పరిస్థితులు తమ కెక్కుడుగ తెలియుననియు, అందుచే మేము అజయము గాంచినచోటుల తాము జయమొందగలమనియు, భావించుచో, ప్రజల కందరకును అంగీకారయోగ్యమగు సంస్కరణ విధానమును తయారుజేయనిండు. ప్రస్తుత సమస్య పరిష్కారమున కటుల తోడ్పడుచో, మాకు కోపములేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, నేనును, నియమించబడినపుడు రాయల్ కమిషను వారును, దానిని మిగుల జాగ్రూకతతో పరిశీలించెదరు” అని బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు పలి

కిరి. పరిశీలించుటకేమి, ఎన్నిటినియినను పరిశీలించ వచ్చును. ప్రజలగుటయు, అధికారులు పరిశీలించుటయు, వెనుకటిసంగతులే. ప్రజలగుటకుండ ఏరునునిరోధింపజాలరు. ఇప్పుడు ప్రజలకు కావలసినది వేరు. ప్రజలు నిర్మించిన విధానమును పార్లమెంటు సభవా రంగీకరింపవలయును. అట్టి పూచీ లేనంత వరకు, ఇండియామంత్రిగారి సూచన నిస్సార మనుటకు సందియములేదు.

వెడ్జిపుడ్డుగారు జూపిన సంతసము నిరాధారమని విటరుటనుగారు వెంటనే కామన్నసభలో దెలుప గలిగిరి. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి వాక్యముల యర్థమును గ్రహించుటకు, విటరుటనుగారికన్నను సమర్థులులేరుగద! అనవసర వివాదములకును, లేని పోనివ్యాఖ్యానములకును ఎడమియకుండ, విటరుటనుగారు నిజసందర్భములను తేటపరచినందుకు వారి సభినందించెదము. “సూతన రాజ్యాంగవిధాన మును తయారుజేయవలయునని బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు కోరిరనుట, సరిగాదు. ఎప్పుడోయొకప్పుడు, సంస్కరణచట్టములో సూచించబడిన రీతిని ప్రస్తుతరాజ్యాంగవిధానము మార్పుజేందవలయును. ఈలోపుగ, భారతీయులే సర్వజనాంగీకారమగు రాజ్యాంగవిధాన సూచనలను సమర్పించునెడల, సమయ మరుదొందెనుపుడు ఇండియాప్రభుత్వము వారును, బ్రిటీషుమంత్రులును, రాయల్ కమిషను వారు జాగ్రూకతతో యోచించెదరు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ప్రత్యేక విధానమునుగూర్చి వివరింపక, సామాన్యముగ చెలిపిరి” అని విటరుటనుగారు నుడివిరి. కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారి యూహతప్పని, యందువలన తేలుచున్నది. పార్లమెంటుసభవారు స్వరాజ్య విధానమును సమర్పింపవలయునని భారతీయుల నాహ్వానించువరకు, తొందరపడ నవసరము లేదు. తమలో తమ కేకీభావము గుదురుకొరకు, భారతీయులు స్వరాజ్యవిధానమును తయారు జేసికొనవచ్చును. అది వేరుసంగతి. భారతీయులు సంస్కరణ విధానములను తయారుజేసికొనుచో తమ కభ్యంతరము లేదనిమాత్రమే ఇండియామంత్రిగారు చెలిపిరి గా. ప్రత్యేక శాము సఫలపరచెదమని వాగ్దానము చేయి. హిందూ దేశమునందు జాతీయత లేదని, ఇండియామంత్రిగారి తలంపు. భారతీయులను బాగుచేయు భాధ్యత తమ పై గలదని, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి తలంపు. భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులగుట కెంతో కాలము బట్టునని వీరి యుద్దేశ్యము. ఈ తరుణమున భారతీయులు జెప్పదగిన జవాబు స్వరాజ్య విధానముల దయారుజేసి సమర్పించి యారకొనుట గాదు. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్మించు హక్కు హిందూదేశమునకే గలదనియు, దానిని నిరాకరించుటకు పార్లమెంటుసభకు హక్కులేదనియు గనుపరవలయును. ఇట్టిఫలము గలుగుటకు, ప్రజాశక్తి యభివృద్ధి జెందవలయును. ఆ కారణము చేతనే లాలా ల జ ప తి రా యి గారు, బ్రిటీషు రాజ్యాంగ కేతల యభిప్రాయముల కెదురుజూడక జాతీయ కార్యక్రమమును నిర్వహింపవలయునని హెచ్చరించుచున్నారు. సర్ సప్రూగారు సయితము, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము దేశము

నందు విశ్వాసము గుదుర్చుజాలదని తెలుపుచున్నారు. ఇండియా మంత్రిగారి ప్రసంగము మరల కొన్ని తీర్మానముల గావించుటకు మితవాదుల కవకాశ మొనగునుగాని ప్రజల కెట్టి శాశ్వతలాభము గలిగింపనేరదు.

కర్తవ్యము : ఓన్న సూచనలు

భావికర్తవ్యముగూర్చి, వివిధ నాయకులు వేర్వేరుసూచనల గావించుచున్నారు. స్వరాజ్య పక్షనాయకులు ఇండియామంత్రిగారి ప్రసంగమును ఖండించుచు, స్వధర్మమును నిర్వహింపవలయునని ప్రజలను కోరుట సమంజసముగనున్నది. ఇంగ్లండు నందున్న సత్యమూర్తి ప్రభువులు, మిక్కిలి ఆశాభంగము గనుపరచిరి. మితవాదులలో సభిప్రాయ భేదము గనుపించుట వింతగాదు. సప్రూగారికి గాని, సెత్నాగారికిగాని, ఎట్టియూత్సాహము గలుగకుండగ, సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారుమాత్రము హర్షచిత్తులయిరి. బిషివ చంద్రపాలు, సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు ప్రజలను ప్రోద్బలపరచుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు తమయభిప్రాయము నింకను దెలుపకున్నను, ప్రజలు తమస్వప్రయత్నములను విడనాడుటకు, అతడేమాత్ర మంగీకరింపజాలడు. కాని, డాక్టరు మూంజీగారుచేసిన హెచ్చరిక కర్థమే మియో చెలియలేదు. మహారాష్ట్రపక్షమువారి యభిప్రాయము నిది వ్యక్తపరచునా? “బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు స్టేటుమెంటు ననుసరించి, స్వరాజ్య పక్షమువారు సంస్కరణములను నిర్వహించు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకు, సిద్ధపడవలయును. అందుకు ఈక్రింది పరతులవసరము. బెంగాలులో సంస్కరణములను, నిలుపుదలజేసిన యుత్తరువును రద్దు జేయవలయును. బెంగాలు నందలి రాజకీయ నిర్బంధితులును విడుదల జేయవలయును. రాబోవు సంవత్సరమున గాని, అందుకు మరుసటి సంవత్సరమున గాని రాయల్ కమిషను నియమించబడునని ప్రకటింపవలయును” అని డాక్టరు మూంజీగారు హిందూ పత్రికా ప్రతినిధితో నుడివిరి. పై సంగతి నిజమగుచో, డాక్టరు మూంజీగారు స్వరాజ్యపక్ష ప్రతిజ్ఞకు భంగము కలిగించిన వారయ్యెదరు. సంస్కరణములు “కొయ్యగుట్ట” మని నెహ్రూగారు రిదివరకు బలికి యుండిరి. మితవాదులు వీనిని నిర్వహింపజాలనియెడల, స్వరాజ్యపక్షమువారు రెటుల నిర్వహింపగలుగుదురో తెలియదు. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును గోరెడివారు, నిరర్థకసంస్కరణములతో ప్రొద్దుబుచ్చెదరా? బెంగాలు సంస్కరణములను రద్దుజేసిన ప్రకటనము, స్వరాజ్యపక్ష విజయమునకు నిదర్శనమని భావించబడెను. స్వపరిపాలనము లభింపనియెడల అట్టిసీతినే యితరరాష్ట్రములలో గూడ దెచ్చిపెట్టుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు దలపెట్టుచున్నారు. ఈ సందర్భములలో బెంగాలు సంస్కరణముల రద్దును తొలగించుచో, స్వరాజ్య పక్షమువారు సంస్కరణములను చేపట్టవలయునని కోరుట, స్వనచనవ్యాఘాతము కాదా? స్వరాజ్య పక్ష ప్రతిజ్ఞ నిది విడనాడుట కాదా? ఒకటి రెండు సంవత్సరములలో రాయల్ కమిషనును నియ

మించిన చాలునని మూంజీగారు పలుకుట, మరింత ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వయంనిర్ణయాధికారమును గోరి గాని, రాయల్ కమిషనును గాదు. రాయల్ కమిషను సూచనను వారు నిరాకరించిరి. సామ్రాజ్యశాసనసభ వారు సయితము రాండుటేబిలు సమావేశమును మాత్రమే కోరిరి. ఇట్టిసితిలో రాయల్ కమిషనును నియమించిన చాలునని, డాక్టరు మూంజీగారు పలుకుట చోద్యముగ నున్నది. రాయల్ స్వరాజ్యపక్ష సభలో తీవ్రచర్చ జరుగవచ్చును. డాక్టరు మూంజీగారు మంత్రివర్గపు నాకమించుట కిష్టము జూపుచున్నట్లు దెలిసియేయున్నను, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగము వారి నట్టితలంపునుండి మరలించవలసి యుండెను. కాని అటుల జరుగదయ్యెను. జమ్నా దాసు మహతాగారు కేరొకనలహా నిచ్చుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు తరుణ మాసన్నమయ్యెనని వీరితలంపు. శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు, మహాత్మునిపరతు లెవ్వరయో తెలిసియే యున్నవి. నిర్మాణకార్యక్రమము చురుకుగ జరుగుచున్నగాని, మహాత్ము డిందుకు సంకల్పించడు. జాతీయసభ్యులు బలపడినగాని, మహాత్ముడు ముందుకు బోజాలడు. మహాత్ముని యుపదేశములను నిరాకరించి, అతనిని నాయకత్వము వహించవలయునని కోరుట పాడిగాదు. మహాత్మునకును, దేశబంధు దాసుగారికిని, గ్రామ పునర్నిర్మాణ మత్యంతప్రియ మగు విషయము. దీనిని చేపట్టి నిర్వహించవలయు నని, మహాత్ము డిప్పుడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ప్రజాశక్తి బలపడినగాని, ఆంగ్లప్రముఖులు వారికోర్కెలను సఫలపరుపజాలరు. బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారిని నిందించి ప్రయోజనములేదు. కన్సర్వేటివునాయకు లింత కన్నను ఉదారముగ ప్రవర్తితురని ఎవరును ఊహించియుండరు. ఆలివియరు ప్రభువుగారు సయితము, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారిలో నేకీభవించియుండ, వెడ్జిపుడ్డుగారుగూడ మిక్కిలి సంతసించియుండ, లేబరుపక్షమువా రెక్కువ విశాలభావము జూపెదరని తలంచుట వర్ధము. హిందూదేశము విషయమున దాదాపుగ నన్నిపక్షముల వారును ఒక్కరి తిగ మెలగుచున్నారనుట అతిశయోక్తిగాదు. తమ గమ్యస్థానము స్వపరిపాలనముగాని, సుపరిపాలనము గాదని, వెడ్జిపుడ్డుగారు కామన్సునభలో బలికినపుడు, కన్సర్వేటివు మంత్రులు నవ్విరట. ఇం దాశ్చర్యమేమియు లేదు. లేబరుపక్షమువారు మాత్రము స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడిరి? ప్రజల స్వప్రయత్నబలము వృద్ధియగుచో, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము వేరువిధముగ నుండి తీరును. కన్సర్వేటివు లయినను, ప్రజలకోర్కెల దీర్చుటకు వెనుదీయరు. అకాలీలవలెనే, భారతీయు లందరును మనోరథసిద్ధి గాంచగలరు. ప్రస్తుత సమయమున, భారతీయుల కర్తవ్యము స్వధర్మానుష్ఠానము తప్ప వేరుగాదు.

శాసనమా? సహాయనిరాకరణము హిందూదేశమున కొక శాసనమని వెడ్జిపుడ్డుగారు నుడువుచు, అసహాయోద్యమమును ప్రతిఘటించినందులకు దాసు

గారి ధైర్యము సంతయు ప్రశంసించిరి. అసహాయము దేశమునకు మితిలేని లాభము గలిగించెననుట నిర్వివాదాంశము. వెడ్జిపుడ్డుగారి కీవిషయము గోచరింపక బోవచ్చును. ప్రజాశక్తిని వృద్ధిజేయుటకేమి, ఆత్మవిశ్వాసమును బలపరచుటకేమి, భారతభూమికి ప్రత్యేకసందేశము గలదని ప్రపంచమునకు తెలుపుటకేమి, హిందూదేశప్రతిష్ఠ యనుమడించుటకేమి, అసహాయోద్యమముతోడ్పడినంతగ నిదివరకే యుద్యమమును తోడ్పడియుండలేదు. ఆ విషయమటుండ, దాసుగారు అసహాయోద్యమమును ప్రతిఘటించిరా? ఈసంగతియు సత్యము గాదు. వెడ్జిపుడ్డుగారు నాగపురపు కాంగ్రెసుసభకు వచ్చియుండిరి. అసహాయతీర్మానమును ప్రతిపాదించిన వారు, దాసుగారే యని, వీరు మరచిరా? మహాత్ముని నిర్బంధానంతరము దాసుగారు శాసనసభా బహిష్కారమును తొలగించ గోరినసంగతి నిజమే. వారి యుద్దేశ్యమేమి? శాసనసభలకు వెలుపల వలెనే, లోపలగూడ అసహాయపద్ధతిని కొనసాగించుటయే, వారి ప్రధానోద్దేశ్యము. స్వరాజ్యపక్షపు ఉద్దేశ్యము సెలవేతనా లేదా యను విషయము వేరు. దాసుగారి తలంపునుగూర్చి విచారముగ పలుకుట, వెడ్జిపుడ్డువంటి బాధ్యతగల నాయకునికి పాడి గానేరదు.

బొంబాయి : మద్యపాన నిషేధము బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మద్యపాన నిషేధమును తమ గమ్యస్థానమని దెలిపినపుడు, కొంత సంతృప్తి గలిగెను. కాని, ఆదర్శమునుత్పరలో సఫలపరుపజూనకొనలేదని, దక్కనుసభవారికి ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇది సంవత్సరములలో, మద్యపాన నిషేధమును పూర్తిజేయుట అసంభవ మనియు, కాలనిర్ణయమును సూచించుటకయినను సాధ్యపడదనియు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దెలుపుట చిత్రము. ఆచరణలోనికి రాని ఆశయములవలన నేమి ప్రయోజనముండును? స్వరాజ్యమునకువలె, మద్యపాన నిషేధమునకు సయితము కాలపరిమితిని సూచింపవీలు లేనిచో, దేశమునందు నిరాశ గలుగకమానదు. లోకలుఆష్టను అనగ, కల్లంగడులను ప్రజలు వలదనిన చోటుల నుంచకుండుట కయినను, కాలపరిమితిని నిర్ణయింప వీలు లేదట. లోకలు ఆష్టను స్వల్ప సంస్కరణము. ఈ సంస్కరణమును వెంటనే ప్రసూచుటకయినను వీలులేనియెడల, బొంబాయి ప్రభుత్వప్రకటనము కాగితముపై నిలిచి యుండునుగాని, అమలులోనికి రానేరదు.

మోస్తాకుటుంబములు! అండమాను ప్రవాసము మోస్తా ఖయిదీలతోపాటు వారి కుటుంబములనుగూడ అండమాను దీవులకు పంపుట పాడిగాదని, మహమ్మదీయనాయకులు ప్రభుత్వమునకు గావించిన విన్నపమును నిరాకరింప వీలులేదు. అండమాను దీవులు వానయోగ్యములు గావని, జయిలు కమిటీవా రిదివరకే తెలిపియుండిరి. అండమానుప్రవాసము నాపివేయవలయుననివారుసూచించిరి. అండమానుదీవులు, మన్యజ్వరపురిత మగుటచే, ఖయిదీలు పలుబాధల పడుచుండురు. వారికుటుంబముల కెట్టిబాధ గలుగునో యూహింపవచ్చును. కఠిననేరముల గావించినవారిమధ్యకు స్త్రీలను

పంపుటవలన, అవినీతి వ్యాపించుట సహజము. స్త్రీలు సయితము తమజీవనముకొరకు సంపాదించవలసియున్నపుడు, విచారిత్రాస్థి ప్రబలకమానదు. అండమానుదీవుల ప్రజలు అనాగరికులు. వారి మధ్యకు స్త్రీలను శిశువులనుపంపుట అపాయకరము. ఇదివరకే మోస్తా కుటుంబములు కొన్ని పయనమై పోయెను. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు దూరమాలోచించుట యుక్తము.

స్త్రీలు కొన్నిలు ఎన్నిక

దా|| యు. రామరావుగారు ఓటరుల నుద్దేశించి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
స్త్రీలు కొన్నిలునకు జనరలు ఎన్నికలు ఆగస్టు మాసానంతుము ప్రారంభమగును. మదరాసు రాష్ట్రములోనున్న నాల్గు మహమ్మదీయేతర నియోజక వర్గములలో, నొక దానికి నన్ను అభ్యర్థిగ స్వరాజ్యపక్షమువారు నిలిపిరి.
ఇండియన్ సేషనలు కాంగ్రెసునందు 1928 సం|| స్వరాజ్యపక్షము స్థాపించబడి నప్పటినుండి నేను అందు చేరియున్నాను. మదరాసు శాసనసభలోను బయటనుగూడ ఆపత్తి ని బంధనలనే అనుసరించుచున్నాను. నేను ఇరువది ఐదేండ్లనుండి రాజకీయములందు పాల్గొనుచున్నాను. పూర్వము చట్టముక్రింద మదరాసు కాన్ఫరెన్సు కమిషనరుగను, మదరాసు మెడికలు కాన్సిలు సభ్యునిగను, వైద్యమాస పత్రికయర ఆంటి సెప్టికు అధిపతిగను, మదరాసు అంబు లెన్సుకోరు సలహాపకునిగను ప్రజలలో ఆరోగ్యవిషయముల జ్ఞానాభివృద్ధి కలిగించు 'మోల్స్' అను నాల్గుభాషలలో ప్రకటింపబడు మాసపత్రిక సంపాదకునిగను, సెనేటు సభ్యునిగను మదరాసు శాసనసభలో రెండుసార్లు సభ్యునిగను, ఉండి యేదో రీతి ప్రజాసేవ జేయుచుంటిని గావున తిరిగి అభ్యర్థిగ నిలుచుటకు హక్కు గలదనుకొనుచున్నాను. భారతశాసనసభలో వైద్యవృత్తికి సంబంధించి కరమగు ప్రాతినిధ్యములేదు. నేను స్త్రీలుకొన్నిలు సభ్యత్వము కోరుటకు యిది వేరొక కారణము.
కావున నన్ను ఎన్నుకొనినచో హృదయ పూర్వకముగ దేశసేవ జేయగలనని నమ్ముకముగ తెప్పగలను.

వర్షపాతము

సిద్ధా, జూలై 10:—బంగాళానూరుకున కుత్తరమందు వాయుభారము తిరిగిపావుల అధికమగుచున్నది. ఈకార్యముండియా, గంగామైదానము, దేశపు మధ్యభాగములందును వర్షపాతము జలమగుచున్నది.
బర్మ, ఆస్సాము, బెంగాలు, ఉత్తరప్రదేశ్, ఫోటా నాగపురం, సంయుక్తపరగజాట, మధ్యయిండియా, మధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణము, మళియాళములందు సర్వసాధారణముగ వర్షము గురిసెను. బీహారు, తూర్పు, ఉత్తర పంజాబు, మధ్యయిండియా, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములు, ఉత్తర హైదరాబాదు, కూర్గు, ఉత్తరమదరాసు తీరములం దచ్చటచ్చట వర్షము గురిసెను. కాశ్మీరము, బొంబాయి, దక్కను, దక్షిణ హైదరాబాదులందు స్వల్పముగ వాన గురిసెను.
క్యాప్ట 4, రంగూను 2, బెన్గళు 3, అక్కాబ్, భానో, జార్ఖండి 1½, డింజపూరు 2, సంబల్ పురం 4, పటనగంజి 1½, ధైబాసా, బెనిరాసా, లక్ష్మీపురం 2, బారిల్లి 1½, మన్నూర్ 3, సిద్ధా, ముర్రిసాగర్ 1, జబలపురం, రైపురం 5, మార్బుగోవా 1½, నైజాంబాదు 1½, మెర్కూరాలండు 1 అం సకము వర్షము గురిసెను.
నూచన:— ఉత్తరప్రదేశ్మందును పంజాబునందును వర్షముధికముగ గురియవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)
కోతుల నెగుమతి జేసినందుకు శిక్ష ఆల్లాబాదు, జూలై 10:—ముల్తానుండి హైదరాబాదుకు కోతుల నెగుమతి చేసినందుకు ఇండియన్ పీసలుకోడ్డు 290 పెక్కున క్రింద శిక్షింపబడి ధామారు గంగాసింధును యిత్తులను పెట్టుకున్న రివిజనుదరఖాస్తునుఆల్లాబాదు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి బెనర్జీ గారి రంగీరించిరి. హైకోర్టులో ఆవివరకే చాలకోతులు గలననియు అవిచేయుచున్న గల్లంతు చాలనట్లుగా ముద్దాయి ఉన్న మొత్తమునకు విధానరెట్టు ఎక్కువ కోతులను దిగువతిచి నెననియు ప్రాసిక్యూషనువాదము. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశపు భవిష్యత్తు

పరిపాలనానిర్మాణసంస్కరణము గోరుట

బర్మను హెడు ప్రకటనము

కామన్సునభిలో న్నప్తపడుట

కార్మిక విమర్శనము

లండను, జూలై 9:— కామన్సునభిలో భారత కార్యాలయపు అంచనాలనుగూర్చి చర్చ జరుగు సందర్భమున వెడ్జివుడ్డు గారు బర్మను హెడు ప్రభు ప్రకటన మంత ముఖ్యమైనది యందు సభలలోను ఒక్కసారి యేల జేయలేదని ఆక్షేపించిరి.

కార్మికపక్షము భారతదేశమునకు ప్రజానియుక్త స్వపరిపాలనము నచ్చునటుల జేయగోరినది ఇదివరలో భారతదేశమును బాగా పరిపాలించుటలేదని గాక స్వాతంత్ర్యము ఆర్జున గౌరవముజేసిన గాని మానవాళి యేర్పడైన అభివృద్ధిని గాంచజాలరని లెలించి యని ఆయన చెప్పెను. వారుదేదించినది మంచి ప్రభుత్వముగాక స్వపరిపాలనము. (మంత్రి పక్షము నవ్రు) ఇంతవరకు ఒక సభ్యుడు మరయొకని పాలింపదగిన మంచి వాడెవడును పుట్టియుండలేదని వారి నమృతము. అసహాయమును భారతదేశమునకు ప్రత్యేకాయముగ వచ్చిబడెనని బర్మను హెడు ప్రభువు జెప్పినదానితో ఆయన దేక్షిభవించెను. ఒక్క పక్షముననే గాక ఉభయయులలోను సహకారభావము పట్టినవలెనని ఆయన కోరెను.

అసహాయమునును ప్రతిపాలముగ ధైర్యముతో నిలచినందులకు వెడ్జివుడ్డుగారు బాగుగారి నభినందించిరి.

మడ్డిమను కమిటీమెజారిటీ మైనారిటీ నివేదికలు ద్వంద్వవిధానము పనిజేయుజాలరని నివేదించినటుల ఆయన యభిప్రాయమున తెల్పెను. కాని మెజారిటీ నివేదికములో ద్వంద్వవిధానమును గూర్చి చెప్పినది, ఏమాత్రమును ఉత్సాహకరముగ లేదు. బర్మను హెడు ప్రభువు ఉపన్యాసములో భారతవా యకులను యేదైన ఒక నిర్మాణమును సిద్ధముజేయగోరిన విషయము ముఖ్యమైనదనియు, కార్మికపక్షమును ఆపద్ధతినే కొనసాగించెడివారనియు ఆయన జెప్పెను.

భారతవా యకులలో నేమైన సభి జేసికొనునెడల కారీ అభిప్రాయములను కాగితమువీడ లేట్లుట వాంఛనీయుమని కర్నలు వెడ్జివుడ్డుగారు జెప్పినదాని. భారతదేశమునుగూర్చిన చర్చకు, దాక్టరు వెసాంటుగారి టిల్లుములముగావచ్చునని ఆయన లెలంచెను. బర్మను హెడు ప్రభువు గావించిన మూడవ చాల విశాలముగనున్నదనియు, యిమాటలకు భారత కార్యాలయ మంగీరించెనా యని ఆక్షేపించుచున్నదనియు, లేదా యితర కార్యోన్మోగలకన్న బర్మను హెడు ప్రభువు యొక్కవత్తుదలతో సందేహ యనియు దోచుచున్నదని ఆయన చెల్పెను. భారతీయులు తమ కేమికావలయునో చెప్పనిదేవారికి సహాయముజేయుట సాధ్యముగాదని ఆయన చెప్పెను. ప్రభుత్వ నిర్మాణమునందు నియోజక వర్గము నెక్కువ జేయుటయు, జాతిప్రాతినిధ్యమును తీసివేయుటయు ద్వంద్వవిధానము భారతదేశములో పనిజేయవలెనన్న ముఖ్యములుగ గాన్పించుచున్నవి.

కార్మికపరిస్థితుల అభివృద్ధి

భారతదేశములో వర్తకసంఘములకై యింకను యొక్కవవిశాలమున కాసదుములు గావలెనని కర్నలు వెడ్జివుడ్డుగారు కోరుచు ప్రపంచములో వెల్ల ఒక్క భారతదేశములోనే నేలకొండ గనులలో 80 వేలమంది స్త్రీలు వారమునకు రోజుంటు పనిజేయుచుండెదనియు, దానిని ఆపివేయవలెననియు జెప్పిరి.

(కార్మికపక్షము)

స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న దేశమునకు కాసనము జేయుచున్నటుల కర్నలు వెడ్జివుడ్డు కోరుచున్నా రా యేమిటని సర్ చార్లెస్ మెసెగారు అడిగిరి.

కర్నల్ వెడ్జివుడ్డు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు భారతదేశమే స్వపరిపాలనము ననుభవించు దేశమైనయెడల ఆగర్చ జరుగనిదే యని చెప్పెను.

అంతట నింకను ఉపన్యసింపమను జపాను వా పింగుట ను సంధిని ఒప్పుకొన్నయెడల ప్రాచ్యదేశమున కార్మిక పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేయుట చాలసులభమని చెప్పి యివిషయమున

గ్రేటు బ్రిటను లోడ్వడవలెగాని యేమాత్రము నాటంకముగ నుండరాదని చెప్పెను. గ్రేటు బ్రిటను ఉత్పత్తికెటుల భంగము గల్గిననుభారతదేశములో కార్మికుల ప్రమాణము నెక్కువజేయవలెనని వారు కోరుచున్నారు. భారతీయుని సోదరుడుగ వారు భావించుటచేత ఆయనపోషణమునకుగూడ బాధ్యతగల్గియున్నారు.

(కార్మికపక్షము)

ఒక అడుగు ముందుకు పోవలెను

సర్ ఆల్ఫ్రెడు మాండుగారు ప్రసంగించుచు మడ్డిమను కమిటీ నివేదికములన ద్వంద్వవిధానమునందలి లోపములు దెలిసెననియు, యింతకన్న యెక్కువ సమరసముగ పనిజేయు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును నియమింపగూడదా యని యాలోచింపదగిన కాలము వచ్చెననియుచెల్పిరి. భారతీయులు ఒక ప్రభుత్వనిర్మాణమును తయారుజేయవచ్చునని బర్మను హెడు ప్రభువు కోరినది యుక్తముగ నున్నదని ఆయన చెప్పెను. ప్రభుత్వమునందే పక్షమువారుగాని భారత ప్రభుత్వశాసన ము నుండి వెనుకకు పోరనియు అన్ని పక్షములును కొన్ని అడుగులు ముందుకు పోవుటకే అంగీకరించుచున్నవనియు బర్మను హెడు ప్రభు ప్రసంగమునబట్టి తెలియుచున్నదని ఆయన చెప్పెను. ఈ ఉపన్యాస ఫలితముగ భారత దేశములోని విశేషములు యొక్కవ మిత్ర భావముతో పనిజేయవచ్చునని ఆయన లెలంచెను.

రెయిల్వే నిర్మాణాభివృద్ధి

గ్రేటు బ్రిటనులో ఇనుము ఉక్కు వర్తకములు బాగా సాగునటులజేసి పనిలేనివారికి పని దొరుకునటుల జేయుటకై భారత దేశములో క్రొత్త రెయిల్వేలను నిర్మించుటకుగాను ఆక్సిత్తుకమిటీ సలహాల నాచరణలో బెట్టులననదిగ జి. పిన్నరు గారు కోరిరి. బొంబాయి బట్టలమిల్లులకు పోటీగ జపాను వచ్చుటను ఆయన దెప్పి, లాంకమైరును బొంబాయియు రాజ్ జేసి కొని లాంకమైరుకు కొంత భాగము వర్తకమును బొంబాయి మిల్లులకు మరియొక భాగమును ఉండునటుల జేయవలెనని ఆయన నూచించెను.

భారతదేశములో కార్మికపరిస్థితులను పూర్తిగ విచారించువలెనని కార్మికసభ్యుడు జాన్సన్ గారు కోరిరి. వాపింగుటను సంధి మరతులను నిజముగా పూర్తిగ ననుసరించుచున్నది ప్రపంచములో నెల్ల భారతదేశ మొక్కటియే యని ఆయన చెప్పెను.

సర్ ఫ్రాంకు నెల్సనుగారు ఇండియాలో జపాను పోటీనిగూర్చి చెప్పుచు భారతదేశపు బట్టల పరిశ్రమ చాల ఉపద్రవస్థిలో నున్న దనియు, జపానుపోటీవలన ఇండియాలో బట్టల మరల ససలే కట్టివేయవలసియుండు ననియు జెప్పిరి.

ఎక్వైస్ పన్ను నూటికి 831.2 ను తీసివేయవలెననియు, భారతదేశమునకు త్వరలోనే పోనున్న మారకవిచారణసంఘము ముందు అమెరికాకు బోవలెననియు ఆయన నూచించెను.

ద్వంద్వవిధానము దుస్సాధ్యము గాదు

భారత ప్రభుత్వశాసనమును బాగుగా పరీక్షింపలేదని హెచ్. ఫీమరుగారు వాదించిరి.

చెన్నపురియు ఇతర రాష్ట్రములు కొన్నియు జూడ ద్వంద్వవిధానము దుస్సాధ్యము గాదని దెలియుచున్నదనియు, ఒకవేళ భగ్గు మైనయెడల దానికి కారణము అందులకు కనిపెట్టుకొనియున్న భారతరాజకీయవేత్తలే యనియు ఆయనచెప్పెను.

వింటర్ను ప్రభు ప్రత్యుత్తరము

వింటర్ను ప్రభువు యీ చర్చకుంతకును ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కర్నలు వెడ్జివుడ్డు ఉపన్యాసము చాల రుచ్యముగ నున్నదనిచెప్పి, బర్మను హెడు ప్రభువు నూతనప్రభుత్వనిర్మాణమునకై సూచనలను దెలుపవలసి నదిగ కోరిరిని అచ్చటచ్చట వినబడినమాటలు సరియైనవి గావని యు, బర్మను హెడు ఆవిధముగ నేమియు జెప్పలేదనియు జెప్పి

రి. ఆయన చెప్పినది, ప్రస్తుతము కాసనము ప్రకారమున్న ప్రభుత్వవిధానమును యెప్పటికైనను సంస్కరింపవలసినదేయనియు, అయితే యిలాలోపల భారతీయులే తమదేశములో నందరు నంగీకరించినటువంటి ఒక నిర్మాణమును తయారుజేసి దెల్పునెడల దానినిగూర్చి తరుణము వచ్చినపుడు భారత ప్రభుత్వము వారును, మంత్రివర్గమును రాయలకవిషమును జాగ్రత్తగ ఆలోచించువని మాత్రమే బర్మను హెడు ప్రభువు ఫలానిమాదన లని యేమియు ప్రత్యేకముగ జెప్పక మిత్తముమీద నూచనలని చెప్పెను.

బర్మను హెడు ప్రభువు ద్వంద్వవిధానము పనిజేసిన విధమునుగూర్చి గావించిన యువంతమువై కొంత అపాహ లచ్చటచ్చట గల్గినటులనున్నదని వివర్తన ప్రభువు జెప్పెను, ప్రస్తుత స్థితిగతులను బర్మను హెడు ప్రభువు వివరించినప్పుడు ఈవిధానము సరళముగ పనిజేయలేదనియు, అయితే ద్వంద్వవిధానము జయముగాంచెనా అపజయముగాంచెనా యని నిర్ణయించుటలోను పరిపాలనము జయముగాంచెనా అపజయముగాంచెనా యని నిర్ణయించుటలోను జాగ్రత్తగ నుండవలెనని తెల్పెను. రాష్ట్రములందు ద్వంద్వవిధానము తన్ని ర్మాతలు చలించినంతగ జయముగాంచలేదు. కాని అయ్యది కొంతవర కపజయము గాంచినందువలన పరిపాలనము పూర్తిగ నపజయము గాంచెనని చెప్పి పీలులేదు. ద్వంద్వ విధానము వలన రాష్ట్రములందు పరిపాలనము భగ్గు మయ్యెనని చెప్పట సత్యముగాదు. ఏరాష్ట్రమునందుగాని పరిపాలనము భగ్గు ము గాలేదు.

బెంగాలులో నూతనప్రభుత్వనిర్మాణమునందు ప్రజలు పాల్గొనకున్నను పరిపాలనము సరళముగనే జరిగిపోవుచున్నదనుటకు నిదర్శనముగ మొన్న నీమధ్య జరిగిన మహమ్మదీయుల పండుగసమయమున నేర్పడమైన అల్లరులు లేకుండ కాంతముగ జరుగుటయే గాన్పించుచున్నది. ఎప్పుడేమి జరుగునోయని యన్నింటికిని అధికారులు నివారణోపాయముల జేయుటవలన అంతయును చక్కగ జరిగిపోవుచున్నది.

వింటర్ను ప్రభు వింకను ఉపన్యసింపమను భారత ప్రభుత్వ ఆర్థికవిచారణసంఘ నివేదికమును బట్టి చూచిన నింకను యివిచారణ ప్రత్యేకముగ నెక్కువగ జేయవలసిన అసవ్యముండవచ్చునని దెల్పెను.

వింటర్ను ప్రభువు శ్రీమిషనుగూర్చి చెప్పును మెక్సికోలు సర్వీసు పునర్నిర్మాణముగూర్చి చెప్పును నేమియు నిర్ణయించలేదనియు వట్టి సర్వీసు కమిషను నియామక విషయము చాల దూరము అభివృద్ధియయ్యెననియు దెల్పెను. త్వరలోనే యివిషయమై ప్రకటించుటకు వీలుగావచ్చును. సర్వీసులనుగూర్చి లీసంఘమువారు గావించిన నివేదికము తృప్తికరముగ నుండెననియు తృప్తియొక్కవయ్యెననియు జెప్పిరి. సివిలు సర్వీసులోనికి బ్రిటిషు ప్రత్యేక సంఖ్య యొక్కవనుట తృప్తికరముగ నున్నది.

మాడు సంవత్సరముల నుండియును భారత సైనిక పరిస్థితు లభివృద్ధి గాంచెనా వాద్యు పరగతాలయంను చాలవరకు శాంతి చేకూరెను. 1922 లో భారత ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును ఆవిధానమున కంగీకరించి జయప్రథముగ పనిచేసినందులకు ఇంగ్లాండు ఇండియా ప్రజలు కృతజ్ఞతను దెలుపవలసియున్నవి.

దేశాంతర పరిస్థితులగూడ చాలవర కభివృద్ధి గాంచెను ఆర్థికపరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవి.

ఆక్వర్లు రెయిల్వే కమిటీ గావించిన ముఖ్యము సలహాలు ఆచరణలో బెట్టుబడెను.

సర్వక పరిస్థితులు చాలవరకు తృప్తికరముగ నున్నవి. కాని బట్టల పరిశ్రమ మాత్రము తీవ్రముగనున్నది, దీనికి కారణము జపానుపోటీ యనియు, మరి యితరకారణములుగూడ గలవనియు భారత ప్రభుత్వమువారు సులభముగా ఒప్పుకొనలేదు.

సారిక్రామిక కాసనములందు ఆసియాఖండములోని దేశములకు భారతదేశమే దారి జూపెనని వింటర్ను ప్రభువు గట్టి జెప్పెను.

భారతదేశపు సాంఘిక కాసనములకు ఇంగ్లాండులోని మానమే బాధ్యులమని జాన్సన్ గారు తెల్పిన వాదమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు బొంబాయి పత్రిక కొక దానిని వ్రాయుచు కర్నలు వెడ్జివుడ్డు భారత కాసనసభలు కార్యరూపముగ పనిజేయుచున్నవనియు, భారత జాతీయవాదు లా విషయమును దెలిసికొని ఆవిధముగ పనిజేసిన బాగుండుననియు చెల్పిన విషయములనే వింటర్ను ప్రభువు తెల్పెను. భారత కాసనసభలలోని సభ్యులు ప్రభుత్వమునకు లోడ్వడుటచేతనే సాంఘిక కాసనములు జరుగుచుండెనని ఆయన తెల్పెను.

వింటర్ ప్రభువు ముగించుచు బిల్లు ఇండియాకు పోయినప్పటి నుండియును వారికి సభ్యత్వము జేయుచుండెననియు, నేటికి లోకముక ఆల్లరి కలిగినదియు తెచ్చెను. భారతదేశములో జేయుచుండెడి ప్రభుత్వమును ముగించుచు భారతదేశము నకు స్వపరిపాలనా మార్గమున సహాయముచేయు కార్యమును విడనాడునని యెప్పటికిని తలపెట్టెను. అట్లు చలించుట బ్రిటిషు నీతివిధానముల కపార్థములు గల్గించుటయగును. ఇన్ని కార్యములనుండియు బ్రిటిషు నీతివిధానములు రెండును భిన్నమార్గముల బోలేదు. (పార్లమెంట్)

సర్వత్రా ప్రతిఘటనము

భారతదేశములో ప్రభుత్వమునా రనుసరించు నిరంకుశాధికారము నంతట సర్వత్రాగా గూర్చి ఖండించిరి. ఆయన మాట్లాడునప్పుడు 40 మంది సభ్యులు లేరని ఒక కన్సర్వేటివు సభ్యుడు నూచించెను. అప్పుడు సభ్యులను లెక్కపెట్టిరి. కావలసినంత మంది సభ్యులు లోపలికివచ్చిరి గాని మరల వెంటనే వెడలిపోయిరి.

కమిషను నియమింపవలెను

హోమ్స్ లుగారు (కార్మిక సభ్యుడు) ప్రభుత్వ నిర్మాణమునుగూర్చి విచారించుటకు 1926 లోనో 1927 లోనో కమిషను నియమించి ఒక మంచి నిర్ణయమును గాంచుటకు పిలుగ నుండునటుల జేయవలెనని కోరెను.

సర్ రిచార్డు లూసీగారు రాయలు ఆర్మీ మెడికలు ఉద్యోగులను ఇండియాను మెడికలు సర్వీసును యేకము జేయవలసిన కాలము వచ్చినదని నూచించెను. మెడికలు సర్వీసును ఆ కాభివృద్ధిని క్రొత్తక్రొత్త రాష్ట్రము ప్రభుత్వములకును, అనుభవములేని భారత మంత్రులకును వచలివేయరాదని ఆయన హెచ్చరించెను.

బర్మెను హెడ్ క్వార్టర్స్ అభివృద్ధి యన్న యిష్టము లేనివాడనియు, మాట్లాడనియు, ప్రజాప్రభుత్వ విముఖుడనియు ఇ. థర్లెలుగారు వర్ణించి, భారతదేశ స్వపరిపాలనమును గూర్చి ఉదారతతో బర్మెను దానిపై అభిప్రాయమును చెల్పుచు ప్రభువులసభలో బర్మెను హెడ్ గావించిన ప్రసంగముకన్న దానుగారితో గావించిన రాయబారముల పివప నుపన్యాసములు దారితీసె చెల్పుచు వని చెప్పెను.

కార్మికులకు ప్రతిబంధకము

రాష్ట్రమార్కెట్ లుగారు బర్మెను హెడ్ ప్రసంగము జరిగినపుడు ప్రభుత్వమువారు గ్రేటు బిల్లునుకును ఇండియాకును మధ్య సమన్వయభావముతో ప్రసరించెద రని తలచినటుల చెప్పిరి. వారు చెప్పిన మాటలను వింటున్న ప్రభువు కొంతవరకు సంస్కరించిరి. ఆయనను యేనైన సకారణములను విధానముల చెప్పినపుడు ప్రభుత్వమువారు వినుటకు సిద్ధముగ నుండురని వింటున్న ప్రభువు జాపగల్గుదురని ఆయన తలచెను. భారత కార్మికలకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నొసంగనటుల సంస్కరణములను ప్రభుత్వమువారు త్వరలో మార్చదరని ఆయన తలచెను. కార్మికపక్షమువారు రధికారములో నున్నపుడు భారతదేశములో అసహాయవాదులు జేసిన కృత్యములు ఘోరనాశకములుగ నుండి, తాము జేయవలసిన పనులను జేయనీకుండ ఆటంకముగ నుండిరి ఆయన గట్టిగ చెప్పెను.

ఇండియా కామన్వెల్త్ బిల్లు సంపూర్ణాకృతి గాంచలేదనియు, అట్లు చిత్తు తయారుజేసినవారికి భారతదేశ తేనుమే హ్యూయనునందుండెననియు, భారతదేశము బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ లో స్వతంత్రముగ నుండుట మాయుద్దేశ్యమని భావించినవారు యీబిల్లు తయారుజేసినవారియొడ కృతజ్ఞతతో నుండవలసనియు ఆయన చెప్పెను.

ప్రత్యేక కార్మిక ప్రాతినిధ్యము

వింటర్ ప్రభువు చట్టము ప్రత్యక్ష తరమిచ్చు భారతదేశము ప్రత్యేక కార్మిక ప్రాతినిధ్య విషయము మున్ముందు విచారించవలసినదని చెప్పెను. ప్రభుత్వ నిర్మాణము గూర్చి మాచనలను గోరుచు తాను జేప్పిన దానికిని బర్మెను హెడ్ జేప్పిన దానికిని భేదమేమియులేదని ఆయన నొక్కి చెప్పెను. భారతదేశమునుండి వచ్చిన నూచనలను నిర్ణీతకాలమునకు ఆయా అధికారులు తగినవిధమున ఆలోచించెద రని తెలుపబడెను. ఉభయములను సద్ధానముతో నుండవలెనని కోరుచు ఆయన ముగించెను.

ఇటలీ మంత్రవర్గము

ఇద్దరు క్రొత్త మంత్రులు

కోము, జూలై 9:—ఆర్థిక, న్యాయనిర్ణయ మంత్రులగు సిగ్నోర డిస్టి ఫెస్సి, సిగ్నోరు డిపావగారలు రాజీనామానీయగా వారిస్థానాని ప్రాంతాల్ గవర్నరుగ నుండిన కాంటుమార్టిగారును, డెఫ్టాట్టి డెల్లాబోగారును క్రమముగ నియమింపబడిరి.

ఇండియాను సివిలు సర్వీసు

ప్రభువులసభలో బిల్లు

కమిటీ సవరణలు

లండను, జూలై 9:— ప్రభువుల సభలో బిల్లును హెడ్ ప్రభువుగారు ఇండియాను సివిలు సర్వీసు బిల్లును బాయింటు కమిటీ గావించిన సవరణలను గూర్చి చర్చించుచు యిందువలన లాభమును బొందువారి సంఖ్యను ప్రచారమునకును క్లుప్త జేయవలెనని గావించిన నూచనలు బిల్లు విచారణమును మించి పోయినవని చెప్పెను. వానిని భారత ప్రభుత్వముగాని, భారత కార్యాలయముగాని బలపరపలేదనియు అవి ఆచరణ యోగ్యములు గావనియు ఆయన జేప్పెను. వానిలను వర్ణవిభేదమైన గల్గును లేదా చాలవరకు ఆఫీసులను కాననసభల అధికారమునుండి తొలగింపవలసియుండును. ఇందులను పోయే కష్టములకన్న యెక్కుడు కష్టములుగల్గును. కాబట్టి సభవారు వానిని తిరస్కరింపవలసినదిగ ఆయన కోరెను.

జాయింటు కమిటీ అభ్యుత్థులగు మెట్టను ప్రభువుగారు ఆనూచనల కారణములను వివరించిరి. ఈవిధానమునందు వర్ణ విభేదాంత మెక్కడను లేదని ఆయన స్పష్టముగ చెప్పెను.

ఈలాభములను బొందువారి కెక్కుడు జూపించవలెనని గావించిన కమిటీ మొదటి సవరణకు 55 మంది ప్రతిపక్షముగ ను 29 మంది అనుకూలముగ నుండి త్రోసివేయబడెను. ఇకను దానితో సంబంధించిన సవరణలన్నియుగూడ నక్షే త్రోసివేయబడెను.

భారతమంత్ర నియమించిన ఆఫీసులకువలెనే వాణిజ్యములు జీతములు గల ఆఫీసులకు గూడ రక్షణమును వర్తింపజేయవలెనని కమిటీ గావించిన సవరణకు అది బిల్లు అంగీకరములలో లేదని ప్రతిఘటింపగా త్రోసివేయబడెను. కమిటీ చిత్తుసవరణలు కొన్ని అంగీకరింపబడిన పివ నాబిల్లు కమిటీవారిచే అంగీకరింపబడెను.

రాష్ట్ర మోద్యోగులకు రక్షణము

ఆంధ్రీలు ప్రభువుగారు ఉపన్యసించుచు బర్మెను హెడ్ ప్రభువు గారవ్వనువర్ణించినదానిలో రాష్ట్ర మోద్యోగుల కెట్టి రక్షణనొసంగనటుల చెల్పవలెదనియు, అట్టిది లేకుండవారు మంచి నేపజేయుట సాధ్యముగాదనియు చెప్పిరి. కమిటీవారు లోకమునువదలివేసిన వానినిపూర్తి జేయప్రయత్నముజేసి భారత మంత్రుల అధికారకు రక్షించుమంపిన తరగతి ఉద్యోగులకే రక్షణమునుగూర్చి చెప్పిరి. కమిటీ సభ్యులను త్రోసివేయుటవలన సంస్కరణములను పనిజేయుమన్న రాష్ట్ర మోద్యోగులకు మంచి చెబుటగలవనియు ఇండియా సర్వీసులవా రందరును దీనిని ఆకాంక్షయుగ గవనించెదరనియు జేప్పిరి.

సిద్ధాంతము ప్రభువు, ఆంధ్రీలు ప్రభువు అభిప్రాయములతో నేటిభించి యీనూచనలను తిరస్కరించుటవలన భారతదేశములో నున్న తమ లోటిపారుల విశ్వాసమును కోల్పోవుట యగునని తెల్పిరి.

పీలుప్రభువు, లోకమును నూచనలకన్న బర్మెను హెడ్ ప్రభునూచనలు కొంచెము ముందుకు బోయెనని చెప్పిరి.

ఆవిషయం ప్రభువుగారు కమిటీనేడికమును అందరును అంగీకరించినను యిదివరకు భేదాభిప్రాయములుగలవని చెప్పిరి. బర్మెను హెడ్ ప్రభువును, భారత కార్యాలయములో చకులును, ప్రభుత్వమును యిందున్న కష్టనిభూతులను బాగా ఆలోచించి నిర్ణయించినపుడు ప్రభువులసభ ప్రభుత్వముకన్న యెక్కువ అభిమానముతో నుండవలసిన అవసరములేదని తెల్పిరి.

సోవియటు ప్రభుత్వము

పాత శాలలందు నిర్బంధ సైనికశిక్ష

లండను, జూలై 7:—సోవియటు ప్రభుత్వమువారు పాత శాలలలో నిర్బంధ సైనికశిక్షణమును ప్రవేశపెట్టి సైన్యముతో బాటు మాడ్చుటలను నిర్బంధముగ సంచారము జేయవలెనని క్రొత్త తీర్మానముజేసి రని 'టైముస్' రీగావిలేఖరి చెల్పుచున్నాడు.

మొరాకో సంగ్రామము

రిఫేయనుల దాడి

ఫ్రెంచి-స్పెయిను బడంబడిక

మాడ్రిడు, జూలై 9:—మొరాకో విషయమే సమాలో చ జేయుచున్న ఫ్రెంచి, స్పెయిను ప్రతినిధులు మొరాకోను గూర్చి రాజకీయ ప్రతిపత్తియందు స్థూల విషయములయందు నిర్ణయమునకు వచ్చిరి. వానిని పూర్తిజేయవలసినాత్ర మున్నది. యం. మాల్టిగారు జూలై 11 వ తేదీ ఫ్రెంచి, మంత్రుల సమావేశమునకై పారిసుకు బోయిరి.

మరతులు పంపుట

పారిసు, జూలై 9:— మాడ్రిడు సమాలో చ కలము గియగ నే ఫ్రెంచి-స్పెయిను సంధిపరతులు మొరాకోలో తెగలవా రందరకును కరపత్రముల ద్వారా పంచిపెట్టబడునని యం. పెయిన్లగారు ఫ్రెంచి మంత్రులవర్గమునకు బట్టిరి. అట్లు కరీంగారితో చేసికొనవలసిన సంధియేమియు లేదు. సంధిపరతులన్నియును రిఫేయనులతో నే నడు ప వ ల యు ను. వారికి ఫ్రెంచి-స్పెయిను సంధిపరతులు ఇప్పుడు యుద్ధములో చేరిన పక్షముల ద్వారా చెల్లపబడును.

టాజా రక్షణము

ఫేజా, జూలై 10:—టాజాపరిశితులు సులభముగనే యున్నవి. పట్టణమును రక్షించుటకు అన్నివిధముల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

(ఆంధ్ర) పత్రిక ప్రత్యేకతంతి

పారిసు, జూలై 10:—సైనికపరిశితులలో మార్పుయియును జరిగినటుల చెప్పెను. టాజామిదికి బోవుటను ఆటపాటులకై జేసినను, అట్లు కరీం ముఖ్యముగ ఫేజా ప్రదేశములోనే కత్తి నంతేను వినియోగించునటులనూచనలు గాన్పించుచున్నవి. అట్లు కరీం పన్నాగములుమాడ యూరోపియను సిబ్బంది పనిజేయుట వలని ఫలితమే యిదియని ఫ్రెంచివారు చెల్పుచున్నారు.

ఫ్రాంసు-స్పెయిను సంధిపరతులను జూడ సుల్తాను ప్రభుత్వముక్రిందనేయం. పంపుటల రక్షియనలకు స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించినటుల చెప్పెను. ఈవరతులను చెల్పుటకు స్పెయిను లక్షాధికారి ఓడఖామందు యెవ్వటిల్లును, మేజరు అగ్విలరును అడిజరుకు వచ్చేవారను బోయెదరని సమ్మయిన్నారు. వాయువిమాన చర్యమును, అట్లు కరీం తయారుజేయుచున్నటుల ఫేజావార్త చెల్పుచున్నది.

హిందూ అల్లరులు

జపాను అనుమానము

లండను, జూలై 9:— హిందూ, క్యూకాంగు, చింకాంగు, చుంకాంగు, కాంటులలో అల్లరులు జరిగినదానికి గట్టిగా అసమ్మతిని చెల్పుచు యోషిబారా వ్రాసినట్లును జపానియులు ప్రాణములకు ఆస్తికిని నేడ్చుము నల్లినయెడల విచారణ పూర్తియైనపుడు తత్పరిహారములను గోరునట్లును చెప్పినట్లు పెకింగు వార్త చెల్పుచున్నది.

బాంబులు వేయుట

హంకాంగు, జూలై 10:— బ్రిటిషు స్టీమర్లకు సరకులు సుపైజేయు వైవాకంపెనీ ఆవరణముపై క్రిందటి రాత్రి బాంబులు పడెను. ఎవ్వరును చావలేదు. ఇది లేకున్న పరిస్థితులు కాంతముగనే యున్నవని చెప్పవచ్చును.

గవర్నరు సర్ రెవెన్యూ ప్రభువుగారు కాననసభలో ను ప స స సి ం మ చు ప రి స్థి తు లు చ క్కుగనే యుండెననియు, సమ్మెదారులు బుద్ధితెచ్చుకొనుచున్నారనియు, కాని యింకను కత్తివమార్గముల నరయవలెననియు, సోవరిగ నున్న బుర్రుపని ద్వీపాంతరవాసము రప్పక పంపెదమనియు, భయంకరుల పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు చెప్పిరి.

ఫ్రెంచిమంత్రుల కమిషనులో నుండ తిరస్కరించుట

(ఆంధ్ర) పత్రిక ప్రత్యేకతంతి

పెకింగు, జూలై 10:— హిందూ అల్లరులనుగూర్చి విచారించుటకు ఆయా దేశములచే నియమింపబడిన కమిషనులో ఫ్రెంచి మంత్రులైన స్థానమునకు రాజీ నిచ్చెను. కారణము హిందూ మునిసిపలు కాన్సిలు అధికారమునుగూర్చి రాజ్యాంగ విషయక సంఘమునకును హిందూ మునిసిపలు కాన్సిలుకును భేదాభిప్రాయములు గల్గెను.

మారకము కరెన్సీల ప్రితి

భారతదేశమున కనుకూలముగ ప్రస్తుతము లేదనియు, ప్రభుత్వము వెంటనే తత్ప్రయత్నములు సలుపవలయుననియు చక్రవర్తిగారి యుద్దేశ్యము.

కలవర, జూలై 7:—వంగరాష్ట్రవాతీయ వర్తక సంఘమున కుపాధ్యక్షుడును, వంగరాష్ట్రవాతీయ సామాజికమున కధ్యక్షుడు నగు బి. చక్రవర్తిగారు, మారకము కరెన్సీలపట్ల లభింపజేయబడినందున అసోసియేటెడ్ ప్రచురణసంస్థ ప్రతినిధి పోయి యడుగగా నిట్లు వ్యక్తీకరించిరి. “నేనీవిషయమున చర్చించుటకు గొప్పప్రజ్ఞ గలవాడను కాను. అయినను ప్రభుత్వము ప్రభుత్వముగా ననుసరింపదగిన విషయములు కొన్ని గలవు. ప్రపంచములోని ప్రతిదేశమును మొదలు తనయాదాయ వ్యయములను సరిపెట్టుకొని పిమ్మట యుద్ధమునకు పూర్వమున్న స్థితికి రావలయునని కోరుచున్నది. భారతదేశమున కాసుధర 15 రూపాయలనుండి పదిరూపాయలకు నిర్ణయించునట్టి నిర్ణయము, భారతాభ్యుదయ మెంతమాత్రము మనసునందులేని విదేశీయులతో గూడిన స్వీయజేబింగు సంఘమువారి సలహాలన గలిగినది. వారినూచుట, లండనునగరమున చాలతొందరపడి చేయబడినవి. ఆసంఘము పనిచేసిన యొక్క భారతీయుడును ప్రత్యేక నివేదికను వ్రాయవలసివచ్చెను. కాని గతించిన కొలది సంవత్సరముల ప్రితి గతులును ప్రత్యేక నివేదికలోని విషయములే మించి వనియు, దేశాభ్యుదయదాయకములనియు నిరూపించినవి. నివేదికను ప్రభుత్వము గ్రహించి పోవుట చాల విచారకరము. అదిగ్రహించుటకు నీవకుమ గలిగిన యాధిక దరిత్రతలేపెడిది. దేశమునకు కొన్ని కొట్ల రూపాయల నష్టము రాకుండెడిది. రిసర్వు కాన్సిలు బిల్లుల నమ్ముట, మారకము రెండు పెన్సులు హెచ్చించుటయందును గూడ ప్రభుత్వమునకు పరాజయము గలిగినది. కావున మతియొక ప్రభుత్వమునకు నావధతుల నెత్తివేసియుండురు. కాని యిచ్చట ప్రార్థనమేవన, భారతాభిప్రాయమున బాటింపవలసిన మర్యాదగా బాటింపడు. ఏవో కొన్ని పూర్వపు పద్ధతుల నంటబెట్టుకొందురు. తమ పరువు ప్రతిష్ఠలకొరకు దేవుల డెడరు. కాని సంస్కృతప్రభుత్వమున కది సరిపడిన మార్గము కాదు.

హైదరాబాద్ వ్యాపారస్థుల వాంఛ

హైదరాబాద్ వ్యాపారస్థుల కోరునదేమనగా 1920 లో నేర్పడుపరజిన నియమములను రద్దుచేయుట, యుద్ధమునకు పూర్వమున్న పద్ధతుల నమలులోనికి తెచ్చుటయను స్వల్పవిషయములు మాత్రము. ఇట్లుచేయుట యాధికనూత్రములను సంపూర్ణముగ మార్చివేయుట కాజాలదు. దానివలన గొప్ప ప్రతిబంధకములును గలుగవు. ఇంతవఱ కిట్టిమార్పులన ప్రాముఖ్యము గు నార్థికనూత్రములందు మార్పుగలుగనని బుద్ధిమంతులెవరును నూచించియుండలేదు. కావున రాష్ట్రము మారకసంఘపు ఏర్పాటులు లేకునటకు నీ ప్రశ్న నాపుట యనువిషయ మధారరహితమయినదియును, కొంతదుర్భాగ్యముతో గూడుకొన్నది యనవచ్చును. ముఖ్యముగా దీని నిశ్చయము, గతించిన కొన్ని వత్సరములనుండి భారతమందలి వ్యాపార హైన్యమునుబట్టి ధ్రువపడుచున్నది. బుద్ధిమంతుల నీకులు దానికి గారణము ప్రభుత్వమువలంబించుచున్న మారకము, కరెన్సీపద్ధతులవలననే గలిగినదని యభిప్రాయపడుచున్నారు. గతించిన రెండువత్సరముల నుండియు, బహుభూమిపడుచున్న యాధిక హైన్యత యుద్ధమునకు పూర్వము కాంతిదినములందు లేదు. ప్రస్తుతావస్థ వ్యాపారస్థులందు చాల అపనమ్మకమును గలిగించుచున్నది. కాక ప్రస్తుతము వ్యాపారస్థులు ప్రభుత్వమును వెంటనే యేతద్విషయము క్రద్ధపరచుటకు గోరుట మామూలు విషయమేయని ప్రాజ్ఞుడెవడు ననుమాలుగాదు. ఏలన వ్యాపారస్థులు పూర్తిగ ప్రభుత్వముపైననే యాధారపడియున్నారు. అధిక కష్టములను ముఖ్యముగా ప్రపంచమున కంతకును సంబంధించినవాటికి ప్రభుత్వమేమియు చేయలేనిమాట సత్యమే. కాని మతిం తపాడుగాకుండ మాడవచ్చును. అదియే ప్రతివాగ్ధికప్రభుత్వము యొక్క బాధ్యతయైయున్నది. ప్రస్తుత సమయమున వెంటనే సాహసించి కార్యము చేయవలయును. లేనియెడల చాల అపనమ్మకమునకు గారణమగును.

మారకపు సంఘ మవసరమా?

మారకపు సంఘము, పైవిషయముల సాచరించిన నింకను మిగిలియున్న యనేక విశేషాంశములను చర్చించి నిశ్చయించుటకుండిన నా కెట్టి యభ్యంతరమును లేదు. భారతమందలి శుభరకరెన్సీ యింపేరియు, బ్యాంకింగ్ కరెన్సీయింపేరియు, బ్యాంకింగ్ జాతీయముగ నొనర్చుట మొదలగు విషయములను చర్చించుట కా సంఘ మవయోగింపబడవచ్చును. ప్రస్తుత సమయమున

మన వెంటనే కార్యము గావలయును. రీడింగ్ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము వచ్చే శాసనసభా సమావేశమున వత్సరాధికారము గడంగుదురని నమ్మకము. ఇంత సంఘనిర్మాణము భారతాభ్యుదయము మనసునందుండనట్టియు, స్వాభిమానపరులనగు విదేశీయులచే సంఘము నింపబడుట చాల యభ్యంతరముననది. ఒక్కవిదేశీయుడును, మిగిలిన సంఘముంతయు భారతీయులగానే యుండవలయును. దానికి వెంటబడిరాజుగారు నూచించినటులు భారతీయుడే యభ్యుత్పాదకు నుండవలయును. మారకము, కరెన్సీలందు యవిశ్వాసము రాజకీయసంబంధము మాడ కావచ్చును. కాని దేశమునందు ప్రస్తుతమది యభ్యుదయదాయకముగాదు. ప్రపంచపరిస్థితుల ననుసరించి యాధిక కనిబంపనలందు మార్పులు చేయునపుడు తప్పకుండానుట తప్పనిసరి. దిన నాతప్పలు, ప్రభుత్వము తమస్వంతబాధ్యతపై చేయుటకంటె భారతప్రతినిధులనూచనల ననుసరించినయెట్లు మంచిది. భారతాభ్యుదయమే మనసునందుకొని పనిచేయు ప్రతినిధుల యందే భారతమంచి యాతస్వప్రయత్నమువారిచే జేయించుట ప్రభుత్వమునకు దేశమునకు క్రేయస్కరము.” (అ. ప్రె.)

పత్రికాసంపాదకునిపైన మాననప్రపు దావా

హైకోర్టులో శిక్ష తగ్గుట

అల్లాబాదు, జూలై 10:—మొరరాబాదులో ప్రచురింపబడు “మజ్దుర్” అను వారపత్రికాసంపాదకు డెన్ కి రావ్ చందర్ మిత్ర మూడువ్యాసములలో ఔదురోడురో హిల్ కండు రైల్వేజిల్లా నూపర్నెంటు వెన్సింగుగారిని దూషించినందుకు 6 నెలల విశిక్షను 300 రూపాయలు జరిమానా యను విధింపబడెను. దానిపై కిరావ్చందర్ మిత్రుడు పెట్టిన రివిజను దరఖాస్తును అల్లాబాదు హాయికోర్టులో న్యాయమూర్తి బాన్స్విగారు పరిష్కారముజేసిరి. ఆ వ్యాసములలో వెన్సింగుగారిని పాదపాతో పోల్చి రైల్వేయంద్యోగముల భయపెట్టుచున్నట్లు సంపాదకుడు వర్ణించెను. సంపాదకుడు సంపాదకుని యొక్క నిజోద్యోగమును గుర్తింపలేక వాక్యాత్మకత్రవనగా హద్దువిారి వాసుటగా యెంచెననియు న్యాయమూర్తి చెప్పెను. మద్రాసు త్రిమాపంగుళెను. కావున నిదివర కనుభవించిన శిక్షయే చాలునని జరీమానాను 200 రూపాయలకు తగ్గించెను. ఈజరీమానానిచ్చినయెడల విన్నంగుగారి కిప్పింతురు (అ. ప్రె.)

గ్యాలియరు మహారాజుగారి అస్తికలు

త్రినేనిలో కలుపుటకు ఏర్పాటు అల్లాబాదు, జూలై 11:—గ్యాలియరు మహారాజుగారి అస్తికలు త్రినేనిలో కలుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడుచున్నవి. ఈయన అస్తికలు సైనికులు వెంటబడుచుండ పంజాబీ సైనికులు బ్యాండు వాయింపుచుండ సోమవారమునాడు చయము 8 గంటల మారేగింపుగా త్రినేని పోవడును. ఆయాశిం లో గ్యాలియరు స్టేటుడ్యోగముల గా యాదింపవారు కూడ నుండురు. అల్లాబాదు కమిషనరు విద్యాంగ మంత్రి రామరాజేశ్వరబాబ్, సైన్యాధిపతి మేజరు జెనరలు వైటింగేలు సర్ గ్రీమ్పుడ్డుయ్యగారు అల్లాబాదు కలెక్టరు ఫ్రాన్సిస్కోడ్యోగల అస్తికలు సంకమవరకు బోటులో తీసికొనివెళ్ళుదురు. గంగలో అస్తికలు కలుపునప్పుడు నిమిషమున కొక్కటిచొప్పున 21 ఫీరంగులు వెయబడును. (అ. ప్రె.)

షామీను, కౌలూను ముట్టడి

చైనావరిసితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, జూలై 10:—రష్యా వాయువిమాననిపుణుల సహాయముతో షామీను, కౌలూను రెంటిని ఒక్కసారి ముట్టడించు నటుల వారి పోవానుండి వై నా సైనికాధికారి ఉపాయముల దెల్పినటుల కాంటనునుండి హాంకాంగు తంతివార్త దెల్పుచున్నది. వేయిమంది చైనీయులు తమ ప్రాణములు తమవిగావనకొన్న యెడల మూడునిమిషములలో షామీనును పట్టుకొనవచ్చునని చైనీయులు దెల్పుచున్నారు.

కాని రూటరు విచారింపగా వై నాకంత బలమున్నను షామీనును రక్షణకు యెంతటి బలముగ డిక్టోన్నను పాద్యము గాదని తెలియుచున్నది.

అధిష్టనలు హైకోర్టు జడ్జిలు

ప్రభుత్వ ప్రకటన

హైకోర్టులో విచారణ జరుగవలసిన కేసులసంఖ్య అధికముగనున్నచో హైకోర్టు జడ్జిలు 1924 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెలలో ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. 1924 సంవత్సరం ఆగస్టు 1 వ తేదీనాటికి 1244 మొదలు అక్టోబరు 1880 బరిజనలు కేసులు, విచారణకాక నిలిచియుండెను. న్యాయమూర్తులంగర క్రమముగ పనిచేయుచున్న కేసులనిలబడి అధికమగుచుండెను ఇందులకు మూడుకారణములను న్యాయమూర్తులు నూచించిరి:—

(1) మాజిబావిక్ష్యముసంవత్సరమున 1922, 23 సంవత్సరములందు క్రిమినలు కేసుల సంఖ్య అధికమయ్యెను. ముఖ్యుర న్యాయమూర్తులు ఈపని చేయవలసివచ్చెను.

(2) ఆపరేషన్లు ఆర్థిక పరిస్థితులవల్ల భూములను అమ్ముట నమ్మకద్రోహము మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన బింజినలు కేసులు 1920 సంవత్సరము నుండి 23 సంవత్సరమువరకు అధికముగ నుండెను.

1920 సంవత్సరము పూర్వము సగటున సంవత్సరమునకు 640 కేసులు దాఖలుగుచుండెడివి. ఈ సంవత్సరములందు 1050 కేసులు చొప్పున దాఖలుచేయబడెను. కావున హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు బరిజనలు పెడునందు పనిచేయవలసి వచ్చెను.

(3) 1921-22 సంవత్సరములందు న్యాయమూర్తుల సంఖ్య తక్కువగ నుండెను. 1921 సంవత్సరమున కొన్నిమాసములు 9 మంది న్యాయమూర్తులే పనిచేయుచుండిరి. కేసు దాఖలుచేయబడిన రెండు సంవత్సరములకు కూడ విచారణ జరుగకుండుట విచారకముగ నున్నవనియు నిలువకేసుల విచారణ సలుపుటకు ఇరువురు అడిషనులు జడ్జిలను నియమించుట అవసరమనియు న్యాయమూర్తులు సలహాఇచ్చిరి. సభా యుతుడగు గవర్నరుగారు రిసలహాను ఆమోదించి 1924 సంవత్సరము అక్టోబరు నెలనుండి 1925 సంవత్సరము మే వరకు పనిచేయుటకు ఇరువురు అడిషనులు జడ్జిలను నియమించి మే నెలాఖరున ఒక నివేదికమును పంపవలయునని హైకోర్టువారిని కోరిరి.

మార్చి నెలలో బడ్జెటు సమావేశమున శాసనసభవారు హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల జీతము అను విమాండునందు లక్ష రూపాయలు తగ్గించి అడిషనులు జడ్జిలుండుట అవసరమని నూచించిరి. గవర్నరుగారు 1925 నెల ఆగస్టు ఆఖరువరకు అడిషనులు జడ్జిలజీతమును పునరుద్ధరించి హాయికోర్టులో నిలువయున్న కేసుల ననుసరించి ఈజడ్జిలుండుట నిర్ణయింపబడునని శాసనసభవారికి సమాధానము చెప్పిరి. 1925 సంవత్సరము ఏప్రిలువరకు హాయికోర్టులో విచారణ జరిగిన కేసుల వివరములను తెలుపు పట్రిక ప్రభుత్వమువారికి పంపబడినది. 12 రు జడ్జిలున్నపుడు బరిజనలు పెడు ఫస్టు అప్పీల్లు 394 విచారణ జరిగెను. 14 రు జడ్జిలున్నపుడు 840 అప్పీల్లు విచారణ జరిగెను. సెకండు అప్పీలు 13 రు జడ్జిలున్నపుడు 1588, పదనలుగురు జడ్జిలున్నపుడు 1845 విచారణ జరిగినవి. కడచిన సంవత్సరము ననంబరు మొదలు ఈ సంవత్సరముమార్చివరకు 552 బరిజనలు కేసులు దాఖలుచేయబడెను. మొదటిఅప్పీల్లు 1200 నిలువయున్నవి. కావున బరిజనలు పెడుకే మూడు కోర్టులను ప్రత్యేకింపవలసి యున్నది. నిలువయున్న బరిజనలుకేసులు మొత్తమున 4 కోర్టు రూపములకు సంబంధించిన వగుటచే ఇంతకాలము ఇట్టికేసులను పరిష్కరించక నిలువయుండుట సరియగుపపత్తికాదు. ఆగస్టు నెలాఖరుతో కేసులవిచారణ ముగియదు. కావున అడిషనులు జడ్జిల కాలపరిమితి హెచ్చించుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ సంవత్సరమున ఏమిలు జడ్జిసు హైకోర్టు విషయమై తమ నివేదికమునందు గావించిన నూచనలు ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయమునకు బలము కలుగజేయుచున్నది ఆభాగములేదగువ ఉదాహరింపబడినవి.

“1924 సంవత్సరము జూలై 31వ తేదీనాటికి 1244 మొదటి అప్పీల్లు 1882 బరిజనలుపెడు అప్పీల్లు 167 సెటిసివిలు కోర్టు అప్పీల్లు 3554 సెకండు అప్పీల్లు పరికొన్ని ఇతరకేసులు విచారణ కాక నిలువయుండెనని హైకోర్టు రిజస్ట్రారుగారివల్ల తెలియుచున్నది. అప్పు మొదలుపెడనలు మిగిసి కేసుల విచారణ జరుగుటకెట్టి అడ్డము లేకుండెనుగాని మండున్న కేసులవిచారణ ముగియనందున ఈకేసులపై నిలిచియుండవలసివచ్చెను. ఈకేసులు కాక బరిజనలు పెడున ఇన్సాల్వెన్సీ పెటిషనులు ఎన్నియో నిలిచియున్నవి. ఇటీవలనే ఇరువురు అడిషనులు జడ్జిలు నియమింపబడిరి. విచారణకాక నిలువయున్న కేసులసంఖ్య తగ్గిపోవునని నమ్ముచున్నాము.”

1925 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకు ఇరువురు హైకోర్టుజడ్జిలు పనిచేయుచుండునట్లు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

వి. టి. కృష్ణమాచారియార్.

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి.

పంజాబుగవర్నరు ప్రకటన

సిక్కుల సంతోషము

లాహోరు, జూలై 10:—సిక్కులైదలను విడుదల గావించువిషయమై పంజాబుగవర్నరు గావించిన ప్రకటన యిచట నెల్లతరగతుల ప్రజలకును సంతోషకరముగ నున్నది. ముఖ్యముగ అకాలీకుల సంతోషకరముగ నున్నది. సంతోష వార్త యిచట కాలవ్యయముగ వచ్చుటచే నిన్న వార్తాపత్రికలందు గవర్నరు ప్రకటనపై వ్యాఖ్యలు గావించబడలేదు. నేడు వ్యాఖ్యలు వెలువడినవి. సిక్కులైదలను విడుదలచేయుటకు దొర తనము నిరూపించిన వరతులు కొంతమందికి అసంతృప్తి కలుగ జేసెను. కాని గవర్నరు అభిప్రాయమును గ్రహించిరి.

లాలా లజపతిరాయుగారి అభిప్రాయము

గవర్నరు ప్రకటన భారతీయులకు సంతృప్తికరముగ నున్నది. గవర్నరు ప్రకటన గావించిన ధలచుటయు, ప్రకటనయందలి మాటల కూర్పును, ప్రసంగమును చాల బాగుగ నున్నవి అని లాలా లజపతిరాయుగారు "ది ప్రింటర్" అను వార్తాపత్రికయందు అభిప్రాయమును చెప్పిరి. నేరపులును విచారణయందు చున్నవారను దొరతనము గోరు వరతులను అంగీకరించుటకు దాటరాని అడ్డంకులులేవని తెలిపిరి. అకాలీ సంఘములపైగల అంతును దీసివేయుటకు గావించిన వరతులు సాధింపరానివనియు వెంటనే నామరతులనుదీసివేయవలయుననియు లాలాజీ గోరుచున్నారు. గంగాసరు గురుద్వారమునకు వెడలుటకు గావించబడిన నిబంధనలను నిరభ్యంతరముగ లేవని తెలిపెను.

(అ. ప్రె.)

* * *

వార్తాపత్రికల వ్యాఖ్యలు

గురుద్వారాచట్టము పంజాబు శాసనసభయందు ప్యాసు కావడమే పిదప సిక్కులైదలను విడుదలచేయుటకు సర్ మాల్ కామేశ్వరీగారు గావించిన ప్రకటన వార్తాపత్రికల ఆమోదమును బడసెను. దేశీయ వార్తాపత్రికలు గవర్నరు ప్రసంగముడయే పూర్తియగు సంతృప్తిని జూపలేదు. గవర్నరు ప్రకటనకు సంతోషించినను, అకాలీలైదలు వదలివేయబడుటకు నీయవలసిన వరతులు యాపత్రికలకు నచ్చలేదు. కాని మొత్తము మీద గురుద్వారా చట్టమునల్ల వార్తాపత్రికల సంతోషమును బడసెను. ఇన్నిసంవత్సరము లందుండి పంజాబు ప్రశాంతతకు భంగకారముగ సమస్య అంత్య మగుటచే ఎల్లరి మనఃకలండును సంతోషము పొడమెను. జయప్రదముగ గురుద్వారా చట్టమును నిరపాయముగ ప్యాసు గావించినందులకు పంజాబు శాసనసభ్యులు ప్రశంసింపబడిరి.

సివిల్ అండు మిలిటరీ శాడలు

పంజాబు చరిత్రయందు సివిల్ గావించు బడిన పంజాబు శాసనసభ ప్రత్యేక సమావేశము కాసన సభ్యుల దొరతనముచేతనే గాకరాష్ట్రీయుల యెల్లరిచేతను భావియందును సంతోషకరముగ జూపక మంచుకొనబడును. గురుద్వారా చట్టపు నిబంధనంగీకరించిన వార్తాపత్రికలందుండి విడుదలబడుదురని ప్రకటించుటయందు గర్హబుద్ధి కారుణ్యముతో మిలితము గావించబడెను. గురుద్వారాచట్ట నిరభ్యంతరముగ అమలునందు డెట్టబడుటకును సిక్కులమనఃనుదలి సంతోషములను బాపుటకును యిట్టిదైర్యముగ త్రోవను ప్రభుత్వముచేపట్టెను. దీర్ఘముగ నాలోచింపబడిన తదనంతరమందే ఈమార్గమవలంబింపబడెను. దొరతనము రాక్షసస్వరూపమైనదిగాదనియు, ప్రజల లాభముకొరక నది పాటుపడుననియు ప్రజలు గ్రహించుటకు యావిధాన మవలంబించబడెను. ప్రకటన ఉభయాలకును గౌరవకరముగ ఫక్కిని కాంతిచేకూర్చినవి. శిరోమణిగురుద్వారాసంఘము యిక నెపము వేయుట కవకాశము లేదు.

ట్రైబ్యూను ప్రతిక

గవర్నరు గావించిన ప్రకటనను ప్రశంసించి, గురుద్వారా చట్టము సంగీకరింపవలయునని వరతునువిధించుటకు గురుద్వారా ఉద్యమమునకు సంబంధించిన అకాలీ యావన్మండిని ట్రైబ్యూనువదలివేయుట బాగుగనుండనని ట్రైబ్యూనుప్రతిక ప్రాయమున్నది. కాని గవర్నరు మెంటు విధించిన వరతులు యాభిప్రాయము మార్పునుగావించజాలవు.

(అ. ప్రె.)

మియాన్ సర్ ఫజ్ల్ హుస్సేనుగారు

గురుద్వారాచట్టము పంజాబు శాసనసభయందు ఆమోదననందిన పిదప విశ్రాంతి దీసికొనుటకు క్వెట్టా బోవుచున్న దివ్యాశ్రమంత్రియగు మియాన్ సర్ ఫజ్ల్ హుస్సేనుగారిని

అజీర్ణ వ్యాధికి తప్పక

గుణమిచ్చు నివారిణి.

బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా (Bisurated Magnesia) సాధారణముగా పులుపుచే గలగునట్టి ఉదర సంబంధమైన వ్యాధులు, అజీర్ణము మొదలగు వాటికి తప్పక గుణమిచ్చును. బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా (Bisurated Magnesia) చెరుపు చేయునట్టి పులుపును పారద్రోలి, మరియు పులుపును ఆటంకపరచి వ్యాయమార్గముగా బాధకరమైన ఈవ్యాధులను పారద్రోలును. ఇది వైద్యులచే నిపాద్యుచేయబడినది. అనేక గొప్ప వైద్యశాలలందు వాడబడుచున్నది. బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా (Bisurated Magnesia) అతి త్వరలోను, భద్రముగాను అజీర్ణ సంబంధమైన వ్యాధులను మరుద్వర్తనచే దివ్యవధము.

'BISURATED' MAGNESIA

చూర్ణముగాను, బిళ్ళలుగాను దొరకును.

ప్రతి దోషభదుకామునందును, స్టోరునందును దొరకును.

వర్తక **BISMAG** గురుతు.

మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గురుతును గమనించునా,

అసోసియేటెడ్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ ముంబై సంగ్రహించగా గవర్నరు గావించిన ప్రకటన సిక్కుసమస్య బరిహారమును సంపూర్ణ గావించెనని హుస్సేనుగారు నుడిపిరి. విశాలభావములచే ప్రశంసింపబడినదా, ప్రకటనను రాష్ట్రపుశాంతియు, క్రమాభివృద్ధియు, గోరువా రెల్లరును సర్ మాల్ కామేశ్వరీగారి రాజకీయ ధురంధతను గొనియాడక దప్పదు. సిక్కుసంఘముయొడ కారుణ్యము వహించవలసినవని గోరిన శాసనసభ్యులీ ప్రకటనయొడ సంతోషమును జూపిరి. ట్రైబ్యూను వదలివేయుటకు కోరబడిన వరతుల విషయమై సిక్కులు మొత్తముమీద అనుకూలాభిప్రాయమై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. నిజముగ జూడ సిక్కులైదలు వరతులు నీయవలసినవని లేకయే వదలివేయబడుచున్నారు. మల్లెక స్వపరిపాలనయందు గురుద్వారా చట్టము ఆదర్శప్రాయమై యున్నదని సిక్కులం దధికసంఖ్యాకులు సంతోషించుచున్నారు. కాబట్టి సిక్కుల హితులపై దాద్యతగలదు. అసోసియేటెడ్ ముంబై నవలంబించవలసినదని సిక్కులకు హితమెసంగవారు సిక్కుల హితును గోరు మిత్రులుగాజాలరు.

(అ. ప్రె.)

బొంబాయి మిల్లుపరిశ్రమ

మిల్లుయజమానుల సంఘమువారు

కార్మికనాయకులతో సంభాషించుట

బొంబాయి, జూలై 10:—బొంబాయి మిల్లుయజమానుల సంఘమువారు కార్మికనాయకులతో సంభాషించుట ప్రారంభమైనది. నిన్నటిసభలో మిల్లుపరిశ్రమయొక్క పరిస్థితులను తెలియజేసి వెంటనే తగిన చర్య దీసికొనకున్నచో కాలదికాలములో బొంబాయిలోని మిల్లులలో సగము మిల్లులు మూయబడవలసివచ్చునని మిల్లు యజమానుల సంఘాధ్యక్షుడు కార్మికనాయకులతో చెప్పెను. నిరుద్యోగమును తగ్గింపవలెనని మిల్లు యజమానులు చూచుచున్నారు. కాని కష్టములనుగూడ తగ్గింపవలెనని వీరి యుద్దేశ్యము. కులిలో నూటికి 15 వంతులు తగ్గించినయెడల వీరు నెలకు 6 లక్షలు ఆదాయగలుగుదురు. వారి కిప్పుడు నెలకు 24 లక్షలు నష్టము వచ్చుచున్నది. క్లిష్టదశలోయిన వెంటనే ప్రస్తుతమున్న కూలేటును నెలకొల్పుదునని నమ్మకము చెప్పమని కార్మికనాయకులు మిల్లు యజమానుల నడగిరి. వారి నూచన సానుభూతితో విచారించబడునని మిల్లు యజమానులు చెప్పిరి. పనిచేయు గంటలు తగ్గించివచ్చుయిన బట్టుల తయారగుటకు ఎక్కువ ఖర్చుననియు అందుమూలమునబట్టుల ఖరీదుగూడ ఎక్కువగుననియు తెలియజేయబడెను. పనివారాడ యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు మిల్లు పనివారాడ సభయొకటి జరుగును.

(అ. ప్రె.)

వేయిరూపాయల సంచిపోవుట

బొంబాయి, జూలై 10:—బొంబాయిలో నిన్న సాయంత్రము స్కూలుకాజుకోర్టు పోస్టు ఆఫీసునుండి పెద్ద పోస్టు ఆఫీసుకు గొంపోబడుటకు కట్టెముగానున్న వేయిరూపాయలసంచి యొకటి కనబడలేదు. అనుమానముమీద పోస్టుఆఫీసులో ప్యాకింగుచేసే వాడొకడు అరెస్టు చేయబడెను. కాని పోయిన సాముగాని సంచిగాని యింతవరకు దొరుకలేదు. (అ. ప్రె.)

కేంద్ర శాసనసభలో తీర్మానములు

ఎక్సైజును తగ్గించుటకు, దిగుమతిపన్ను హెచ్చించుటకు తీర్మానములు

బొంబాయి, జూలై 10:— వి. జె. పటేలు, జమ్మూ దాసు మెహతా, నాకోజీ దుమేసియాగార్లు కేంద్రశాసనసభ్యులు) ఎక్సైజు పన్ను వసూలుచేయుట మానుటకు, భారత మందు తయారగు బట్టలనర్జకమున కభ్యంతరము కలుగజేయునట్టి విదేశీయల నూలు, బట్టలపై నెక్కువ పన్ను వేయుటకు, హిందూదేశీయముండి యెగుమతియగు ప్రత్తిపై హెచ్చుపన్ను వేయుటకు తీర్మానములు పంపిరి.

(అ. ప్రె.)

తంత్రి, తపాలసంస్థల ప్రధానాధికారి.

సిన్హ, జూలై 10:— వచ్చే మాసమందు సర్ జాఫర్ క్లార్కుగారు సెలవుపై బోవునపుడు వారి స్థానమున ప్రస్తుతము ప్రధాన యింజనీరుగారున్న జి. యచ్. రాయగారు తంత్రి తపాలసంస్థల ప్రధానాధికారిగా నుండురని తెలియుచున్నది.

పశ్చిమాత్ర సరిహద్దురాష్ట్రముల కమిషనరుద్యోగి

యగు బోల్లనుగారు సిన్హకు వచ్చిరి.

సర్ వి. యచ్. మిత్రగారు కలత్రాకు 18వ తేదీని పోయి 27 వ తేదీకి వచ్చురు.

(అ. ప్రె.)

బర్నాలో బందిపోటు

ఇంటివారొకనిని పట్టుకొనుట-గవర్నరు వారి నభినందించుట

మేమ్మో, జూలై 8:—ఒక ప్రభుత్వప్రకటన యిట్లు చెప్పుచున్నది:—ఆతదాంగ్య అను గ్రామములో నొక బందిపోటు జరిగినని ప్యాపాన్ డిప్యూటీ కమిషనరు తెలుపుచున్నాడు. 5 గురు బందిపోటుగాండ్రు మాంగ్టూగార్లొక ప్రదేశంపడగా నింటిలోనివారెల్ల తీవ్రముగా నెదిరించి పోట్లాడిరి. ఇరుపక్షములవారికిని దెబ్బలు తగిలెను. దెబ్బలుతిన్న బందిపోటుగాడొకడు పట్టుబడెను. బందిపోటుగాండ్రు నెదురింపగలిగినందుకు గవర్నరు రాయితీవారి నభినందించెను. (అ. ప్రె.)

హాజి యాత్రికులు

సురక్షితముగ తీర్థయాత్ర గడపిరి

సిన్హ, జూలై 10:— హైదరాబాద్ తైర్థకులందఱును సురక్షితముగ మక్కా చేరిరియు, తీర్థయాత్ర బుధవారము జూలై 1 వ తేదీని జరిగినదియు వార్త యిచటకు చేరినది.

వెల్లింగ్టన్ సి సి మా

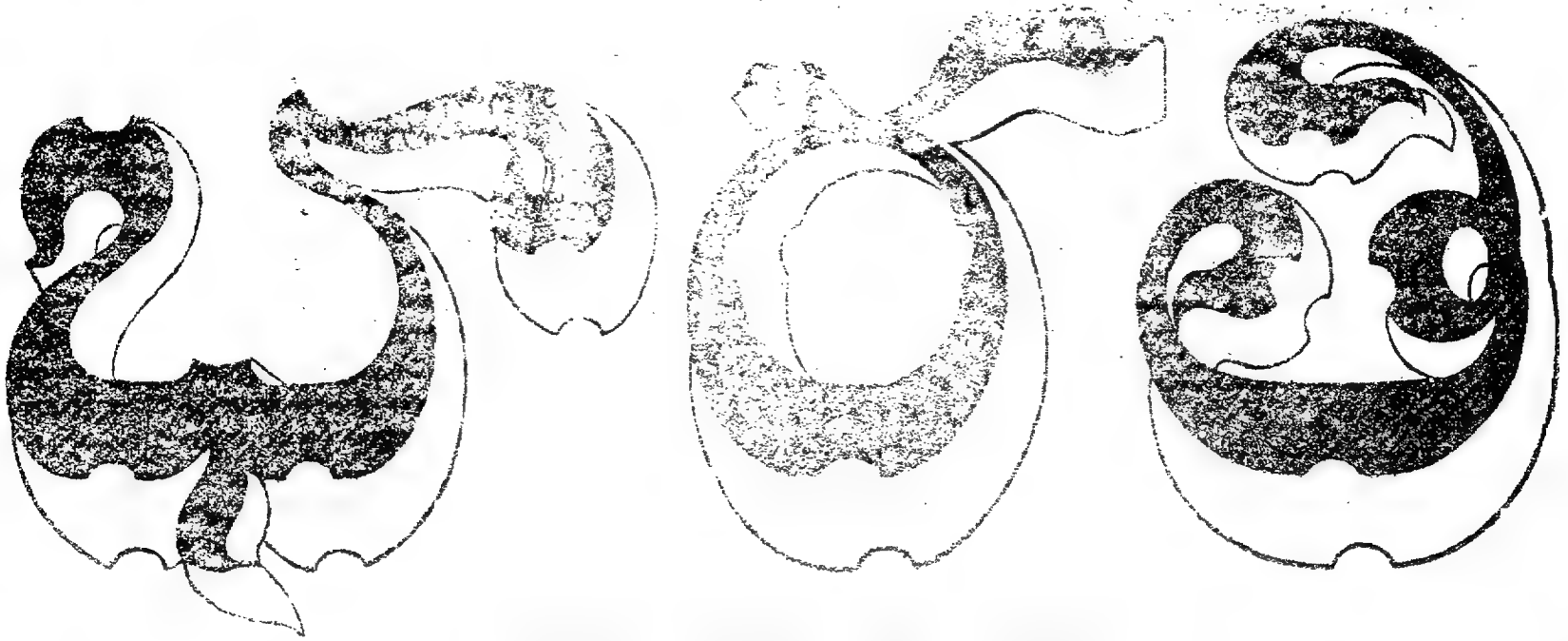
11-7-25 శనివారమునుండి 17-7-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారాలందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 నాి కూడ ప్రవర్తనము గలదు.

సాతీస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్

రూత్ ఆఫ్ రేంజి (3 వ భాగము)

అత్యద్భుతము, తప్పక చూడగలిగినది

సాహిత్యమాసపత్రిక.

ప్రతిచంద్రమానాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగులచిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

ఆపాథమాససంచిక - విషయానుక్రమణిక

పుష్పాంజలి (ఉదయనోదయము) — మాసవల్లి రామకృష్ణకవి గారు; అతిథిపూజ — శ్రీ శేషాద్రిరమణ కవులు; ప్రాచీనాంధ్రకవిత్వ లక్షణము — తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారు; ఆంధ్రారణ్య పర్వశేషప్రశంస — కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు; అభిప్రీతము — చెదలవాడ సీతారామాంజనేయులుగారు; జనకుమారి — గరిగిపాటి రామమూర్తిగారు; చూపు — కవికొండల వెంకటరావుగారు; భాగవతములోని కొన్ని ప్రశస్తములు — 'సేలనయ్య'; నవరసంబులు నీవెకా నళిననయన! — మల్లాది చంద్రశేఖరరావుగారు; పారిజాతావహరణ రచనాకాలము — కుందూరి శుశ్వరదత్తుగారు; ఉపలాలనము — శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు; ఋగ్వేదము — అయ్యగారి జోగిసోమయాజి శాస్త్రిగారు; మృతి యన భయపడనేలే! — సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు; ఆంధ్రభారతమందలి రాజ్యపద్ధతి — తనికెళ్ల లక్ష్మీనరసింహము గారు; కవిస్తుతి — గార్లదిన్నె సుబ్బారావుగారు; కృష్ణదేవరాయల యాస్థానిలోని కన్నడకవులు — ఆ. రంగస్వామి సరస్వతిగారు; పార్వతి యనురావము — రాయసం పేంకటకవిప్రభుగారు; కాకతియాంధ్రలక్ష్మీ సముద్రాల వెంకటరాఘవాచార్యులుగారు; కైనుల మతకథలు — పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు; కోకిల - ఖిద్యోతము — నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; ఇకకావలసిన దేమి? — మాడపాటి హను మంతరావుగారు; ఆశాభంగము — దువ్వూరి సాంబమూర్తిగారు; దివ్యయాత్ర — పెనుమర్తి వెంకటరత్నముగారు; తృప్తాగీతము — విశ్వ నాథ సత్యనారాయణగారు; ఒకరోమనుని దేశభక్తి — చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావుగారు; ప్రణయగీతములు - భండారు వీరరాజేశ్వరరావుగారు;

ఇరుగుపొరుగు పోరు — పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు; బాల — సీరిపి ఆంజనేయులుగారు; ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములోని స్త్రీ రాజకీయ హక్కులు — డే. ల. నరసింహముగారు; మాయమ్మమాకిత్తువా — కొ. వెంకటసుబ్బా రావు, కా. శివయోగానందరావుగారు; పేంగీచాళుక్యులు — మల్లం పల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; అధిక్షేపము — వెలగపూడి దాసయ్యచౌదరి గారు; ప్రాచీనాంధ్ర లెవ్వరు? ఆర్యులుకారా? — చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారు; ప్రేమాంజలి — ఎల్లాప్రగడ లక్ష్మీనారాయణ గారు; రివ్యూమను యవ్వనము — యస్. జి. ఆచార్యగారు; హిందూదేశమున గ్రహారాధనము — నిడుమోలు కనకసుందరంగారు; కనుమరత్నమాల — సో. సూర్యనారాయణశర్మగారు; మహానతిసేత — క. రంగనాథశాస్త్రి గారు; చీనాయందు భారతనాగరికత — శ. రామస్వామి చౌదరిగారు; ఆస్తికత — మంత్రిపైగడ వెంకట హనుమంతరావుగారు; నారాయణ తీర్థులు — వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; శ్రీ డాక్టరు జయంతి చిన కామేశ్వరరావు పంతులుగారు; కీ. శే. చిత్తరంజనదాసు (జీవితసంగ్రహము); కీ. శే. చిత్తరంజనదాసు (పద్యము) — శ్రీరాజా వా. దుర్గాభద్రాశివేశ్వరప్రసాదబహద్రుగారు; దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు నిర్యాణము — తు. సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు, జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, చ. కృష్ణమూర్తిగారు, రాజా యం. భుజంగరావుగారు, సం. శివరావుగారు, వే. వెంకటకృష్ణ శర్మగారు; కై నసిద్ధచక్రము — గన్నవరపు సుబ్బరామయ్య; పడవపయనము — బు. తి. నరసింహాచార్యులుగారు; గ్రంథవిమర్శనము — కూచి నరసింహముగారు, దుర్భాసుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు; సాధిప్రాయవిశేషములు

చిత్రపటములవివరము

వర్ణచిత్రములు : — పార్వతిశస్త్రి — చిత్రకారుడు : శ్రీయత సి. హెచ్. సత్యనారాయణగారు; కీ॥ శే॥ రావుబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు — చిత్రకారుడు : యస్. బాలసుందరంగారు; కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు.

సాధారణచిత్రములు : — (1) ధ్వంసమయిన తాడేపల్లి రైల్వే స్టేషను, (2) కృష్ణాకెనాలు రైల్వేస్టేషన్ దగ్గర తలక్రిందయిన సామాను రైలుబండి; (3) భిక్షుము లైస సోకాపాపులు మొదలయినవి — బందరు, (4) తాడేపల్లి గూడెమునొద్ద తలక్రిందైన రైలుబండ్లు; (5) ధ్వంసమయిన సీతానగరమందలి వీధియొకటి, (6) ధ్వంసమయిన నూలు, సేత మిల్లులు — సీతానగరము; (7-10) ఆంధ్రజాతీయకళాశాలలో ధ్వంసమయిన భాగములచిత్రములు — ఆంధ్ర దేశము — గాలివాన; (16-5-25); (1) కల్లేపల్లి దేవాలయము, (2) కల్లేపల్లి దేవాలయగోపురము; (3) శ్రీకాకుళ దేవాలయగోపురము, (4) శివగంగ దేవాలయము — బందరు; (5) చల్లపల్లిలో గల శ్రీ దేవరకొట సంస్థానాధీశ్వరులసాధము; (6) శ్రీకాకుళ దేవాలయము; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, భారతి, రిపాలిటెట్ నెంబరు 212, మద్రాసు.

బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము

ప్రభుత్వ ప్రసంగము బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగముగా రూపొందిన వ్యాసమును రూపొందిన సంతకముగ పంపియుండలేదు. కాని ఇంతవరకు మాకు వచ్చిన సంగ్రహమునుబట్టి ప్రభుత్వ ప్రసంగము గల మిగుల ఆశాభంగకరముగ నున్నదని చెప్పవలసియున్నది. కొండను శ్రీవై ఎలకను పట్టుకొనిపోతే నిజమైనది. మరియొక విశేష మేమనిన ఎలకకూడ పట్టుకొనలేదు. ఎనుబది నిమిషములు ప్రభుత్వ ప్రసంగము గావించిన ప్రసంగమునకు సారాంశ మేమనిన ప్రభుత్వమువారు సబ్బులై యుండెదరనియే. భారతదేశమునందలి రాజకీయ అశాంతిని అంతమొందించుటకై తమ చిట్టికైన ప్రేలుకూడ కదలించరట. భారతదేశమునందలి విపరీతపరిస్థితులను ప్రభుత్వ ప్రసంగము గుర్తించియున్నారని గాని ఈ విషయమున అంతమొందించుటకు తగిన విధానమును నిర్ణయించు వారు పూనుకొనలేదు. రీడింగ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము కలసి బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము అన్ని విషయములు ఆలోచించి గాని ఎట్టి నిర్ణయము జరుగలేదు. కాని బర్లెను హెడ్ రీడింగ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము భాషణలు రహస్యముగ జరిగినను ఆంగ్లేయ వార్తాపత్రికల ప్రతినిధులు అప్పుడప్పుడు ఈరహస్యసంభాషణల సారాంశములను వెల్లడించుచున్నది. భారతదేశమునకు సంబంధించిన అన్ని సమస్యలను గురించి వీరు చర్చించినందున ఇరువురకు భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడలేదనియు వీరుచున్నారు. నిర్ణయించుకొనిన విధానము త్వరలో ప్రభుత్వ ప్రసంగమునందు ఇండియా మంత్రి వివరించుననియు అందరునున్నది. కావున ఎట్టి నిర్ణయము జరుగలేదని బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము చెప్పినమాటలు విశ్వాసపాత్రములుగ లేవు. జరిగిన నిర్ణయములు మిగుల అసంతృప్తికరముగను ఆశాభంగకరముగను నుండుటచే భారతీయ నాయకుల యందు అసంతృప్తి అధికమగునని ప్రభుత్వ ప్రసంగము చెప్పిరిగాబోలు. ఈ ప్రకటనకు సిగ్గుపడవలసిందిగా అధికారులకూడ కొంతవరకు కారకులయి యుండవచ్చును. ఇంగ్లండునందు బర్లెను హెడ్ రీడింగ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము జరుగుచున్న సందర్భమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారికూడ తెలుపక రహస్యముగ నుండుట సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధమగును అనాప్రీయముగనున్నదని సిగ్గుపడవలసిందిగా అధికారులు ఆక్షేపించిరి. కావుననే ఇండియా మంత్రిగా రీవిధమున ప్రకటింపవలసిన అవసరమేర్పడినదని నమ్ముచున్నాము. ఏది ఎట్లున్నను భారతవ్యవహారములవిషయమై బర్లెను మంత్రివర్గమువారు యథాప్రకారమునెట్లు అని చెప్పియున్నారు. "ప్రస్తుత రాజకీయవిధానము విజయవంతముగ కొనసాగుచున్నది. భారతీయ నాయకులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడినగాని సంస్కరణములను వ్యతిరేకము విషయమై ఆలోచించుటకు వీలులేదు. అని బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము ప్రకటించి యున్నారు. మాటలలోరణిపట్టి చూడ ఇది తుదిసందేశమని గ్రహింపవచ్చును. మామట్టుకు మాకు ఈ ప్రకటన ఎట్టి ఆశ్చర్యము కలుగజేయుటలేదు. సర్ మైకలబిడ్డయరు, సర్ జార్జి యాడు మున్నగు దేశాధ్యక్షుల బర్లెను మంత్రివర్గమువారు సంపూర్ణముగ లోబడియున్నారు. ఇట్టివారు భారతీయులకు ఎక్కువమాక్కులను కలుగజేయువిషయమై సానుభూతిపాపెదరని నమ్ముటకు వీలులేదు. కాని ఎట్టి సానుభూతిగాని అభివృద్ధిగాని సూచించిన ప్రభుత్వ ప్రసంగము ప్రజలయందు సహకారభావమును సృష్టించేయనాయని సందేహించుచున్నాము. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యమును ములవారికి సహకార మొత్తముగ గిట్టవని చెప్పటకు వీలులేదు. ఈ సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనములనియు ప్రజలకు నిజమైన బాధ్యత కలుగజేయుటలేదని కాంగ్రెసువారు అసహకారమునకు గడంగిరి. ప్రజలకు నిజముగ కొన్ని బాధ్యతలు అధికారులు ఇవ్వబడిన కాంగ్రెసువారు తమ ప్రతిభను సాధించుటకు విడనాడి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడ సంసిద్ధులైయుండెదరు. కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయము లీవిధమున నున్నంతకాలము బర్లెను హెడ్ ప్రసంగము గొంతెక్కుకొరకుగ నుండును. ఇంతేకాక భారతదేశమునందలి బాధ్యతలను గుర్తించిన నాయకులు ప్రభుత్వమువారిలో సహకారమునకు గడంగవలయునని బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము చెప్పిరి. బాధ్యతలను గుర్తించిన నాయకులెవరని ప్రభుత్వ ప్రసంగము తెలుచుచున్నానో తెలియకున్నది. దేశమున స్వరాజ్య కాంగ్రెసు పక్షములెప్పుడు మరల ఇతర రాజకీయపక్షము లేవా? లిబరలులు, మాడల్స్ లు, ఇండియన్ లు - వీరివిషయమేమి! వారితో ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండిరా? ఫలితమేమి! ఎన్నియోపర్యాయములు సంస్కరణములను వృద్ధిచేయవలయునని కోరినను సమీపమున పట్టుబట్టుటయేకదా, అన్ని రాష్ట్రము

మీ బిడ్డలు బలకాలిగాను ఆరోగ్యముగాయుందురు.

మీ బిడ్డలు మిగుల ఆరోగ్యముగాను, సంపన్నముగా నుండుటకు కావలసిన ఆహారము గాల్సినోక్కటియే.

అది మిక్కిలి పరిశుద్ధమైనది. నూతనమైనది. పురుగులేనిది. సాధారణమైన పాలు పసిబిడ్డలకు హాని కలిగించునట్టి ప్రదేశములలో ఇది మిక్కిలి అనుకూలమైనది.

గాల్సిన ప్రేగుసంబంధమైన వ్యాధులను, క్షయవ్యాధులను రానీయదు

Glaxo

మీ వైద్యుని అనుగుడు

"THE VITAMIN MILK FOOD"

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమువచ్చును."

గాల్సిన పాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి బలవంతముగా పెంచబడిరి. టోటా సరఫరాచేయువారు ఆస్ట్రేలియా యందు కో., లిమిటెడ్. (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినవి.) కలకత్తా నెం. 40 మద్రాసు 888

లందును సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనములు కాకుండుటకు కొన్ని రాష్ట్రములందు కొన్ని రాజకీయక్షేత్రాలవారు ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడుచుండుటయే కారణమని బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగము గుర్తించియున్నారు. ఇంతవరకు సంస్కరణములను అంగీకరించి అవి విజయవంతముగ పనిచేయుటకు అన్ని విధముల తోడ్పడినవారందరు, అనుభవముపై ఈసంస్కరణములందు మార్పుకలుగుట అవసరమని చెప్పియున్నారు. సాంప్రదాయగుణ్యముగ శ్రద్ధతో పనిచేయుట ఎక్కువసంస్కరణములు పొందుట నొక అర్హతయైనచో చెన్నరాష్ట్రమునందులకు అన్ని విధముల అర్హులయియున్నదని ప్రభుత్వ ప్రసంగము చెప్పియున్నారు.

ఈ రాజధాని మంత్రులు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము అంత మొందవలయుననియు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నాధారముగ నుండుకొని నూతనవిధాన మేర్పడవలయునని సలహా ఇచ్చియున్నారు. ఎవరో కొందరు సహకారమునకు గడంగలేదని రాష్ట్రమునంతయు వెల్లడియుట ఉచితముగ లేదు. హిందూ మహమ్మదీయ భేదములు, దేశసంక్షోభబాధ్యతను వహించు విషయమై అసామర్థ్యము, మున్నగు లోపములు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనను పొందుటకు నిజముగ అటంకముగ నున్నవి. కాని స్వల్పకారణములను గొప్పగజేసి ఎక్కువ సంస్కరణములు పొంద భారతీయులు అర్హులుకారని చెప్పుట ఎంతమాత్రము సరికాదు. కాని బర్లెను హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రసంగముపై గినియుట అవివేకము. వారు టోరీలు. సామ్రాజ్యకాంక్ష గలవారు. ఇట్టి వారి కిట్టి అభిప్రాయములే యుండును. భారతీయుల వ్యాపారములందున్న అంతిమ జాతీయతా భావములను అమాట సమన్వయము చెనుకకు నెట్లు టవలె వివేకశూన్యమైన పనియని ప్రభుత్వ ప్రసంగము వారిమంత్రులు గ్రహించుట ఉచితము. భారతదేశము స్వపరిపాలనాధికారము సంపాదించ సంకల్పించుకొనియున్నది. ప్రభుత్వ ప్రసంగము వారివారై యెందరు అడ్డమువచ్చినను తప్పక భారతీయులు తమ ఉద్దేశములను సాధింపకొనగలరు. వీరు కొన్ని ఆటంకములు కలుగజేయవచ్చును అనుకొన్న పని ఆలస్యముగ జరుగునట్లు చేయవచ్చును గాని జాతీయమహాప్రవాహము నడ్డగింప జాలరు. అంతమొందింప జాలరు.

(జస్టిసు)

సం|| రా|| గవర్నరు

అల్లాబాదు, జూలై 10:— జూలై 25వ తేదీన సం|| రా|| గవర్నరు సైంటాలనువదలిపెట్టి లక్నో, బనారసు, అల్లాబాదు, ఆగ్రా, బాదామి, పిలిబిట్టలకు వెళ్లి తిరిగి ఆగస్టు 12 తేదీన సైంటాలకు వచ్చును.

(అ. పై.)

టారిఫు బోర్డు విచారణ

ఫిట్టుపాట్రిక్కుగారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, జూలై 10:— బెంగాలు యినుపకంపెనీ ప్రతినిధియగు హెచ్. ఫిట్టుపాట్రిక్కుగారు నేడు టారిఫు బోర్డు యెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఉక్కుమీద సుంకము వసూలుచేయుట హెచ్చింపవలసినదనియు, తాతా ఉక్కుకంపెనీకి ఖాంబీ నీయవలసినదనియు సాక్షి తెల్పెను. ఖాంబీ ప్రభుత్వము వద్దనుండి దీని కొనవలసిన అవసరము లేకయె తాతా ఉక్కుకంపెనీ ఉక్కును తయారుచేయ వీలుగలదని బెంగాలు ఉక్కుకంపెనీ అభిప్రాయమని చెప్పి, సంవత్సరమునకు 1200 టన్నులకంటె అధికముగ యినుమును అమ్ముటకు బజారునందు బెట్టవలదను వరకుపై తాతా కంపెనీని విరివిగాచెందుటకు దుష్టే కొలిమిని స్థాపించుటకు అవకాశమిచ్చుటకును తగినంత మూలధనము దివెంచదు అప్పుపత్రముపై దొరతనము కంపెనీవారికి అప్పు నీయవలసినదనియు సాక్షి నూచించెను. ఎల్లప్పుడును యీపరిశ్రమకు ఖాంబీ నీయుట కంటె యీ పద్ధతి లాభకరమైనదని ప్రభుత్వము త్వరితముగ గ్రహించును. తాతా కంపెనీ ఖాంబీ యెంత దీనికొనినను చౌక ధరకు యినుము అమ్ముటకు వీలుగలదు. ఈ లాభకరమును పరిస్థితి గాక రక్షకశాసనముక్రింద ఉక్కుపై వసూలుచేయబడు పన్నువలన యితర ఉత్పత్తిదారుల కంటె చౌకగ తాతా కంపెనీవారు యినుమును అమ్ముచున్నను. అతి చౌకధరకు తాతా కంపెనీ యిప్పుడు యిను మమ్ముచున్నది. తాతా కంపెనీతో యితరలు పోటీచేయుటకు అనుకూలపరిస్థితులు పోటీదారులకు లేవు. అయిదు కొలిమెలలో నాల్గు కొలిమెలను, సుమారు 150000 టన్నుల ఉత్పత్తిచేయు నాల్గు బొగ్గ ప్రాయ్విలను, బెంగాలు యినుపకంపెనీ మూడివేయవలసినట్లు. ఈ మధ్యనే మరమ్మత్తు చేయబడిన విదవకొలిమి ఉపయోగించుటకు అనకాశమే లేదు. 5500 పనివాండు తొలగింపబడిరి. స్వల్పకాలములో మరికొందరి కార్మికులను బంపివేయవలసి యున్నది. ఉక్కు తయారుచేయువారికి ఉక్కు-పరిశ్రమపై అత్యధికమగు సుంకముల సహాయముగాని ఖాంబీ సహాయముగాని దొరతనమీ యున్నప్పుడు ఆ కంపెనీవారు యినుమును బజారునందు అమ్ముకమునకు బెట్టకుండ జేయవలయును. లేదా యినుము దయారు చేయువారలకు గూడ ఖాంబీ నీయవలయును. ప్రతి సంవత్సరమును ఖాంబీ నీయు పద్ధతివలన ఉక్కుకంపెనీలను స్థాపించుటకు వీలులేదు. కాబట్టి తాతా కంపెనీకి సర్యాధికారము లభించుచున్నది.

(అ. పై.)

గుంటూరు జిల్లా వోట్ల లెక్క

చీరాలలో జూలై నెల 12 వ తేదీ ఆదివారమునాడు జరిగిన గడు, జరుగకుండా వుండే పరిస్థితులు సంభవించుటవలన ప్రస్తుతము మానివేయబడినది. ముందు విపులముగ తెలుపుదును. సభకయి ఎవ్వరైనా రావద్దు.

కోన వేంకటరాయశర్మ

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము
రెసిడెన్సీ బజారు, హైద్రాబాదు (దక్కన్.)

కె. వి. లక్ష్మీనారాయణ శర్మ

క్రొధనామ సంవత్సర ఆషాఢ బి. 2 ఆదివారము 19 వ జూలై 1920 (1-10-23) నాటి సాయంకాలము 24 గంటల సరియైనదిరమున ఆంధ్రభాషానిలయంలో ప్రఖ్యాతుడగు శ్రీ కె. వి. లక్ష్మీనారాయణ శర్మ జగపబహును.

ఆంధ్రభాషాభిమానులగు శ్రీ పురుషోదయ దయ చేయ వ్రాశారు.

పాలకోడేటి వెంకట్రామశర్మ, బి. యే., గౌరవకార్యదర్శి.

ఆంధ్రభిద్దరు బ్యాంకు ప్రకటనము

"నాగలాపురం ట్రామనివారం సంఘమువారిచే తయారు చేయబడిన సరకు ఖద్దరు ధోవతులు, కోటుగుడ్డలు, పర్తింగు, తువాళ్లు, చీరలు, చెతిరుమాళ్లు, కాలువలు, ఉత్తరీయాలు, మొదలగునవి ఖమాదు 2 వేల రూపాయలు కిమ్ముతు గల సరకు

గలదు. ఇచ్చట విక్రయించెదము. 1000-0-0 రక్కువగాకుండ వ్యక్తులకును, ఎంత మొత్తమునకైనను, జిల్లా ఖాదీబోర్డులను ఇచ్చెదము. దూది ధరలు తగ్గిన కారణమున పూర్వమున్న ధరల నూటికి 20 రూపాయల చొప్పున తగ్గించియున్నాము. కావలసినవారు వెంటనే లెప్పించుకొనును."

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి

గుంటూరు, 9-7-25.

కార్యదర్శి.

పల్లెటూరివారి వికాసము

మైసూరు సంస్థానమునకు చేరిన బారింగుపేటకు నతీ సమీపమున నుండు మాగొండి ఆను చిన్న గ్రామమున ఇదే నెల 8 వ తేదీ బుధవారము నుభ్యాహ్నం 3 1/2 గంటలవంజ 6 గంటలవరకు నూలు పాటిపరీక్షలు జరిగినవి. ఈపరీక్షకు బారింగుపేటనుండి సహ 4 రు వచ్చియుండిరి. ఒకఁగుంట వుత్తము వుండబడి మ-రా-రా-శ్రీ శ్రీనివాసరాయుని 15 1/2 నంబరు గల 200 గజాలు నూలు తీయగలిగె యు తీర్చులెరి. మ-రా-రా-శ్రీ గురుసామయ్యగారు 15 1/3 నం. గల 161 గజముల నూలున్న, వల్లప్పగారు 16 1/2 నం. —150 గ. ముసెప్పగారు 14 1/2 —114 గ. శ్రీనివాసయ్య 10 నం. —187 గ. వీరప్పగారు 16 1/2 —119 గ. గుండప్పగారు 18 నం. 75 గ. ఆరస నంజాడప్పగారు 12 నం. —100 గ, అతి వుత్సాహముతో తీయ గలిగిరి. ఇంకను చాలమంది అభ్యసించుచున్నారు. తీసిన నూలు నేయుటకై ఒకమగ్గము సహ నెలకొల్పినారు. వీరు కడు బీదవారయ్య అన్యభాషాపరిచయము లేనివారయ్య ప్రస్తుత

రాజకీయ వాతావరణిక విషయములు ఆంధ్రవార్తా పత్రికలపల్ల గ్రహించి చాలాక్రొధాభి 2 వరకుని పోషింపకుచున్నారు. వీరి యువ్యమునకు ధనికులు లోడ్డుపెండ్లు చాలా బాగాయిం దును. బెంగళూరులో గల కాంగ్రెసు కమిటీవారైనను వీరి గ్రామమున కేతెంచి లోడ్డుచుచురె నమ్మినాడను.

"ఒక అభిమాని"

పంగరాష్ట్రోద్యోగీయుల జీతములు

తగ్గించుటకు ప్రత్యేకసంఘము నూచన

కలకత్తా, జూలై 10:—ఖిర్దులను దగ్గించుటకు నూచ నలు చేయుటకు రాష్ట్రప్రభుత్వముచే నేర్పఱపబడిన సంఘము 1920 లో పాచ్చింపబడిన జీతములనుండి రాష్ట్రోద్యోగులకు చాల తగ్గించవలె నని నూచించిరి.

రాష్ట్రమునగలిగి నీవిలు, న్యాయశాఖ, సబార్డినేటు శాఖలలోని కేకముం దువ్యోగులను దీసికొనునప్పు డెంతజీతము వైన దీసికొనవచ్చునో నిర్ణయించుటకు డోనాట్టుగా రద్దవుతు గను, కాసనసభ్యు లయిచునరు నీవిలు, న్యాయశాఖ, సబార్డినేటు యువ్యోగులనుండి యొక్కొకరును గలసి సంఘముగా ప్రభుత్వ మేర్పడిరి. సంఘము భిన్నాభిప్రాయములను వ్యక్తీక రించుటచే, ప్రభుత్వము ప్రస్తుత మెట్టికారును చేయగూడదని నిర్ణయించిరి.

సఖా డెప్యూటీకలెక్టరులకు రెవెన్యూపని యితరపనులు డెప్యూటీకలెక్టరుల కిచ్చినటు లీయవచ్చునా యని ప్రభుత్వ మాలొచించుచున్నది. (అ.ప్రె.)

Maxwell

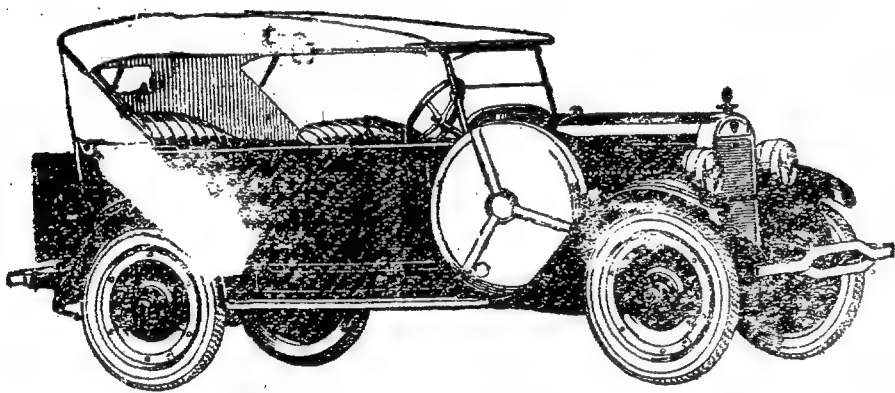
మా క్సు వె ల్

క్రొత్తవి నోదమైనబండి

మంచి నేరుపొందిన బండి

ఇదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎట్టని హంటు, పల్లని ఫెండ్లరు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి మాగ్నెటో, జెనెత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ వద్దతి, ముందు వెనుక బంపర్లు, వెనుకట్రంకు—నె దలగునవి అన్నియు చేరి

క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒక నానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర
రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co., L^{TD}. MADRAS & BRANCHES

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము జ్రాయింగు పెన్సల్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్ద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగువ విహాసమునకు వ్రాయుడు:

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి. గారి

జీవామృతము

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

జీవామృతము:—విద్యార్థులకును, యౌవనావస్థకులకును, కులదైవము, స్త్రీలపాలిటి కల్పద్రవము. వృద్ధులకు నంజీవిని. మరియు మెదడును బలపరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి, శరీరమునకు బలమొనగటకు దీనికి మించిన యౌషధరాజము వేరొకటి లేదు. వెల సీసా 1-కి రూ 3-4-0 ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మర్యాద:—ముప్పది సంవత్సరములుగ లోకప్రసిద్ధిబడెను. మా (పేగు, కలరా) ఔషధరాజములు మరునకుడు. మరియు మా ఆశ్రమమునందు అన్నివిధములైన వ్యాధులకు కాస్త్ర సమృతములైనట్టిని, అనుభూతములైనట్టి మిక్కిలిప్రసిద్ధి గాంచిన యౌషధరాజములు గలవు. వ్యాధి వివరములు వ్రాసినచో మీయొక్క జాబులను రహస్యముగ నుంచి వెంటనే తగిన చికిత్స తెలుపబడును. మా క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, 151, గోవిందప్ప నాయక వీధి, మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు నెం 287, మదరాసు.

టెలిగ్రాంపు:—పండిట్, మదరాసు.

బ్రాంచి: 183 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఏజంటు: దాదా అండ్ కో., చైనాబజారు, మదరాసు.

మా మందులును అమ్ముటకు కమిషన్ పద్ధతిమీదగాని, జీతముమీదగాని పనిచేయుటకుగాని అన్నిచోట్ల ఏజంటు కావలెను.

గోసంరక్షణ

అహింసా పరమార్థము అహింసా పరమంశపః

అహింసా పరమందానం ఇత్యాయుర్భువనాయ సదా.

(విజ్ఞానదర్శనము)

ఏప్రాణిని హింసించుకుంటు పరమధర్మము. అదియే గొప్పతనము, అదియే పరమదానము అని మునికులార్తములు వక్కాణించియున్నారు. ప్రాణిహింసచేయుటవల్ల నెక్కువ పాపముగలదని తెలిసియు అవివేకులు దానినే చేయుచుందురు. ప్రాణిహింసవల్ల దేశమునకు ఔషమము హింసించువారలకు పాపము గలుగచున్నది. వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చు గోసంతరి ఎద్దులు, కోడెలు, తల్లులులేని పసిబాలలకు పాలు నిచ్చు గోమాలను నరికి మాంసము భుజించుటవల్ల దేశమునకు ఔషమము రాక పోవునా? ముల్లుగుచ్చుగొనినంతమాత్రమున, దోమకుట్టినంత మాత్రమున బాధతో నిలపించు మానవులు, వారలకే అనేక విధముల పరోపకారముచేసి భూమియందు జీవింప చేయుచున్న గోమాలను సంహరించి దాని మాంసము భుజించుటవలన పాపము సంభవింప కుండునా? మార్కెట్లో హి కాకుండునా?

పాపము! గోమాలను సంహరించు ఆకటికాలను వీక్షించి సంరక్షాత్రమున ఏమానవుని మానసము తల్లడిల్ల కుండును. గుండె నీరుకాకయుండును. నోరులేని జంతువుల నా వధకాలయందు బూట్లతో తన్ని, తోకలమెలిపెట్టి, కీళ్లనుపొడిచి క్రూరముగా చంపుట ఎంతభగోరము. ఎంతటిబాధ. క్రూరనరకమున వృధాగా పలుబాధలు పడి ప్రాణము బ్యామను పీనస్వరముతో ప్రాణమిడు జంతువునుచూచిన ఎంతటి కఠినహృదయుడైన కన్నీరుగార్చకుండునా! డెయిలీ క్రానికల్ పత్రికలో ఒక ఆంగ్లేయుడు ఆంగ్ల దేశమున వధకాలను ఇటులవర్ణించియున్నాడు.

ఎవరు ముందుగా అయిదు లేక పదిగొట్టెలను చంపి తోలువలచి కుట్టెల చేయుదురో యని పండుమను జేసికొను కటికవాళ్లను నేను చూచితిని. మరియు వాటిని తోలువలనకపూర్వమే ప్రాణము తీయరని మీరు నిర్భయముగా నమ్మనవచ్చును. గోవులను వధకాలకు తీసికొని రాకపూర్వము వాటిని భన్ని తోకల మెలిపెట్టి రంపముతో కోసి వాటికన్నులను పొడుచుట నేను కన్నులారా గాంచితిని. మరియు వాటిని చంపకపూర్వము ఆహారము నీర్లు లేకుండా రెండురోజులు తరు

చుగా యంచుచుందురు అని సి. హెచ్. సిడ్నీ తెలుపుచు న్నాడు. సోదరులారా, నిశ్చయముగా వైవిషయములు జరుగుచున్న వనిన మృత్యువు వచ్చును. వ్యవసాయకులైన మాంసభక్షకుడు తాను ఆపకుపుతో నేడ్యముచేసి బహుసంపాదనపరుడైనను విశ్వాసహీనుడై కొంచెము పసిపాటుకు తగ్గిన పశువును వధకుని! అమ్మిన దానిని కటికవాడు ఎటుల ప్రాణము తీయుచున్నాడో యని తెలిసికొనజాలక తన ఇంటియందు ను ఖముగా నిద్రించి ఈపశువు పాలుబాధలుపడి సంపాదించిన ఆ హారము తినుచున్నారలుగాని పాపము మన బహుబాధలహింసల కోర్చి వ్యవసాయముచేసి మనల కింతభోజనమిడినదేయని విశ్వాసముంచి ఎంతటిముసలిదై ప్రాణమిడుబోవుచున్నను తానే న్యాయముగామేసి సంరంక్షించుట ఎంతటిపవంజనము. ఇటులచేయు వారలు ఈదినములలో 100 కి 99 పదిమంది యున్నారలోగాని ముసలిదై ప్రాణమిడుబోవుచున్నను కటికవాని కమ్మిన ఏనా లుగురూపుములయిన వచ్చునను వ్యవసాయకులు గలరు.

మాంసము భక్షించినచోమహిమము! యజ్ఞార్థమై పశువుల చంపుచుండుటలేదా! యని పలువురు పలువిధముల పలుకవచ్చును. అయ్యలారా! ఇట్టి ప్రశ్నలన్నియు నిష్ప్రయోజనములు. 62 సంలవేయుప్రశ్నలు, ఏ కాస్త్రమునందు మాంసము భక్షింప వచ్చుననియు, యజ్ఞార్థమై పశువును చంపవచ్చుననియు లేదు.

నాజనంపరివశ్యి పక్వయశు మాహు:సురభిర్నిహాకరే! యే బార్హతో మాంసభిక్షా మహాసత ఉతోలేహమభి గూర్తిర్న ఇవన్తు||

ఋగ్వేదము|| మండ ౧- అష్టక 2.

అన్నమును జలమును శుద్ధపరచి పక్వముచేసి భుజించుటను ఏ మనుష్యులు గనిపెట్టుదురో ఎవరు మాంసమును భక్షించి శుద్ధాన్నమును భుజింతురో అట్టివారలు శ్రేష్ఠులగుదురు.

ఆ. ద్రవ్యలాభమునను దంబార్థమై పశువులను జంపి జన్మములను నేయు వానిబట్టి యముని వారలు గోరుచు నుండు చెప్పుడు మిగుల సందడిలయ.

(భాగవతము, 5)

అశ్వమేధుః, గోమేధుః యనిన అశ్వమును గోవును వధ చేయుట అందుకు కొందరు.

రాష్ట్రం వా అశ్వమేధుః అన్నంగ హిగాః అగ్నిర్వా అశ్వః ఆజ్యం మేధుః.

(శతపథ బ్రాహ్మణవచనము.)

రాజ రాష్ట్రమును న్యాయముగా పాలించుటయు, అగ్నియం దాశ్వాహుతిచేయుట అశ్వమేధమనియు, అన్నము, పృథ్వీ, ఇంద్రియములు మొదలగువానిని పవిత్రముగా నుంచుట గోమేధమని వక్కాణించుచున్నారు.

మరియు ప్రతిపదార్థమునందు జీవము లేదా, కూరగాయల భుజింపవచ్చునా యందురు. పదార్థములు మాదవిధములు. 1. మృతపదార్థము. 2. అమృతపదార్థము 3. నిశ్చిద్ధ పదార్థములు.

నష్టే మూలేనైవ ఫలం నపుష్పమ్.

(వృద్ధరాగవ్యము అధ్యాయం ౧౦.)

1. ఏపదార్థమును మనము గ్రహింతుమో దాని మూల పదార్థమునకు నాశనము సంభవించుకొనక, అది నశించుకాలమున దానికి సంభవించెడి దుఃఖానుభవములను దోషతేయునో అవి మృతపదార్థములు.

ఉదా:— మాంసము కాజలయువనిన వశువును పూర్తిగ చంపవలయుగదా!

2. ఏవస్తువును మనము భక్షింపజూతుమో దాని మూల వస్తువునకు హనిలేకుండుట అమృతపదార్థము.

ఉదా:— చెట్టునుండి పువ్వుముల, పండ్లు, గోవునుండి పాలు. అమృతపదార్థములు భక్షింపవచ్చునని ఎన్నో కాస్త్రములు పలుకుచుండె పాప భీతిలేక దిక్కులేని జీవముల సంహరించి భక్షింపనెందురు. పశువు మానవునకు తల్లితండ్రులకన్న మిన్నయై ముల్లుకర్రలపొట్ల బాధకు సహించి, తినుటకు మేతలేకపోయినను దిక్కుమోగుములతో అటులనేదుక్కిదున్ని తదితరబరువులతోమోసి పంటకై సహాయపడి పండించి ధాన్యమును ఇంటికితెచ్చునది పశువుగాదా? గోసంతరిగాదా! పరీక్షించుమానవునికన్న చతురే పశోపశాశిశా యున్నదిగాని మానవుడంత శ్రేష్ఠుడుగా కనుపించుటలేదు. మానవునిజీవితాధారము గోసంతరినిబద్ధు. అట్టి పూజ్యమైన గోవును కటికవారలకు మాంసమునకై విక్రయించుటకు హిందువులు పాల్పానుట బహునీచము. పూర్వకాలము ఆన అక్కరు, జహంగీరు రాజ్యపరిపాలనలో కారలు జీవహింసచేయ కూడదని శాసించిరి. అక్కరు లేకరాజ్యముండు గోవులచంపగూడదనియు, జహంగీరు లేనరాజ్యములో గోవుల చంపగూడదనియు అక్కరుపుట్టిన ఆదివారమున, తాను సింహాసనమెక్కిన గురువారమున ఏవిధమైన ప్రాణిని చంపగూడదనియు ఆఖరకు వేటకూడా చేయకూడదనియు శాసించెను. మహమ్మదీయులు ఇటుల శాసించి రాజ్యపాలనచేసియుండ హిందువులు ఇటుల చేయు

పూడియూ! పశు వాణిజ్యమునకు దేశమునకు హామీయు వచ్చును. మా దుడు, దేశమున పశువులెంత తీరించుచున్నవో.

చెన్నై రాజధానిలో పశువులు గల 5 అయిదు సంవత్సరములలో ఎన్ని పశువులను అమ్మి కాపననభిలాషి శ్రీయుత అంకివీడు ప్రసాదు బహదూరుగారు ప్రశ్నింప 78,181 కోడెలు, 2,33,950 ఆవులు, 24,988 మాడలు అని ఘనమగు సంఖ్య తెలిపిరి. వీటినిబట్టిమాడ సంవత్సరమునకు 15,626 కోడెలు, 4,987 మాడలు, 46,760 ఆవులు సాధించబడినట్లు తెలియుచున్నది. మరియు ప్రైవేటు హిందూ దేశమున 1920-21 సం॥ లో ఎద్దులు, కోడెలు 49 మి॥యనులు గలవు. అందు 12 మి॥యనులు చిన్ని మాడలు, ముసలి, జబ్బువి, 12 మి॥యనులు బండ్లపై గైరా లాగునవి. మిగతా 25 మి॥యనులు మాత్రమే వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చు ఎద్దులు గలవు. హిందూ దేశమున 474 మి॥యనుల ఎకరముల సొలమువారైన సేవ్యమునకు గలదు. మామూలుగా 6, 6 ఎకరములకు ఒకజత ఎద్దులు కావలసియుండగా ప్రతి 22 ఎకరముల భూమికి ఒకజత ఎద్దులుగలవు. ఆహారపదార్థములు ప్రతిపండువు భూమి కొద్దియైనను పశువులు ఇంకను చాలా తక్కువగా యున్నవి.

ఎద్దులు ఆవులు దున్నులు బట్టెలు చిన్నిమాడలు లక్షలు లక్షలు లక్షలు
1916-17 494 375 554 136 9/10 481 1/3
1920-21 489 1/5 370 7/8 54 1/3 133 1/8 408 1/3
మామూలు 1916 సంవత్సరమునకున్న 1920 లో పశువులెంత తక్కువైనవో మన దేశములోనివాటికన్న ఇతరదేశములందే తక్కువ పశువులున్నవి.

దేశము	పశువులసంఖ్య	జనసంఖ్య	100 జనులకున్న పశుసంఖ్య
ఇండియా	147,386,000	244,267,542	61
దేశమార్కు	1,840,500	2,500,000	74
యునైటెడ్ కింగ్డమ్	72,534,000	92,000,000	79
కనడా	5,576,800	7,250,000	80
కేపుకాలి	1,270,000	1,100,000	120
న్యూజిలాండు	1,816,800	1,200,000	150
ఆస్ట్రేలియా	11,978,024	5,500,000	259
ఆర్జెంటైన్	25,814,500	8,000,000	323
ఆంగోలా	6,520,000	1,400,000	500

ఆంగ్లదేశమున వ్యవసాయమునకై మిమనీ యున్నను పశువులసంఖ్య చాలా ఎక్కువగానున్నది. హిందూదేశమున జనసంఖ్య ఎక్కువ. ఆంగ్లదేశములో జనసంఖ్య తక్కువ. పశువులసంఖ్య చాలా ఎక్కువ. మనదేశమునకు బాలురకు పాలు కూడను ఆంగ్లేయదేశమునందు రావలసివచ్చెను. జనసంఖ్య ఎక్కువై పశువుల సంఖ్య తక్కువై నప్పుడు పాలు కూడను ఆంగ్లేయదేశము నుండి రావలసివచ్చెను. వ్యవసాయమునకు మనదేశములో నూరు ఎకరములకు బెంగాలులో 108, బీహారు 200, బెంగాల్ 80 యుద్ధగా మద్రాసు రాజధానిలో 67 మాత్రమే పశువులు గలవు. పశుసమృద్ధి మూలము పశుచరమే. వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చువాటినే చంపి ఖండింప వలెను. గావున పశువులసంఖ్య తక్కువ మనదేశ పశువుల సంఖ్యనుండి ఆనేకపేర పశువులను పరదేశముల కొని తీసికొని వెళ్లుట అందరకు తెలిసినవిషయమే.

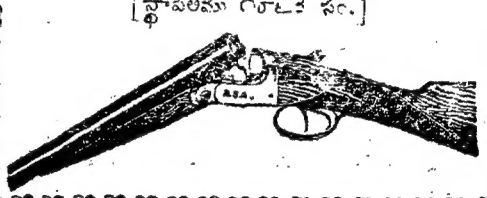
పశువుల మాంసముకూడను పరదేశములనుండి వంటకేయబడి మనదేశమునకు తినుమరి యగుచున్నది. లండనులో స్టీఫ్టుఅందు కంపెనీలో ఒక దినమున ఎన్ని పశువులు చంపబడుచున్నవో చూడుడు.

రెండువనల, పదిహేనుమైళ్ల పొడవున పదివేలపశువులు, వాటి వెంటబడి అరపులతో పదివేలగొర్రెలు మేకలు పల్లెడెండు మైళ్లు యిరువది ఏకావేల పందులును ఆ మైళ్లు పొడవున ముప్పదివేల కోళ్లును, ఒక పెద్ద మైదానమైన యేబదిమైళ్ల జైకాల్లుముగల స్థలమునకు తెత్తురు. ఒక గుర్తుదగ్గరకు వెళ్లవలయుననిన రెండుకోజులకాల మగును. ఇప్పుడు చెప్పబడినట్టి జంతువులన్నిటిని లండను సీటీ తు అందు కంపెనీలో ఒక దినమున చంపబడి మాంసము వైద్యులకు రాలుచేసి డబ్బాల్లోపెట్టి ఇతరదేశములకు ఎగుమతి చేయబడుచున్నది. లండనులో 400 కంపెనీలు గలవు. ఎంత ఘోరమో ఆలోచింపుడు. ఇంత పశువులున్న వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చి ఎంతటిమేలు గలుగజేయునో ఆలోచింపుడు. సో దుర్మలా! గోమాతను సంరక్షింపుడు. దేశముబాగుపడి యభివృద్ధి లోకివచ్చును. శ్రీ సీతారామభక్త సంఘముతరపున గోసంరక్షణ సంఘము శ్రీయుత నకింపల్లి సరసియారావుగారి ఆధ్వర్యమున గల టూరు పురపాలకసంఘములో స్థాపించబడినది. గంటూరులో గల కళకాలలోని గోవులను కొని చెబ్బోలులో మేపబడుచున్నది. గోసంరక్షణసంఘము ప్రతి గ్రామమున గ్రామసంఘముల నేర్పరచి గోమాతసేవచేయ నెంచియున్నది. ధర్మాత్ములైరు సంఘమునకు ధర్మము, మేలే, ధనరూపమునచేయ. ప్రార్థన. వివరములు తెలిసికొన గోడవారలు నాకు వ్రాయగోరెదను.

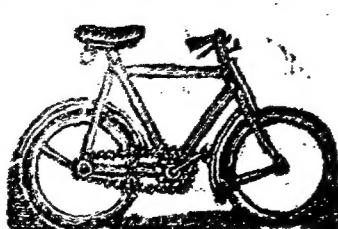
సూర్యదేవర సంజీవరాయణం,
కార్యదర్శి, గోసంరక్షణసంఘము.
బొమ్మపూడి, దుగ్గిరాలపాస్టు, గంటూరుజిల్లా.

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది! వెలలో సరసము!!
రాజేశ్వరి **బొరాక్కుసబ్బు**
చర్మవ్యాధులకు **వజ్రాయుధము**
వైనపువ్వులు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.
ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ.

ద్యోతయముద్రణము! త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!! కొలదిప్రతులు మాత్రమే!!
శ్రీయుత శ్రీరాముల నచ్చిదానంద శాస్త్రిగారి విరచితముగు
సానిత్రి నాటకము వెల రు 1-0-0
ఇదివరకు ఆర్థరులకు నష్టయికానివారు తిరిగి ఆర్థరులను సంపదలయును
శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారును,
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజమువారును ప్రదర్శించిన
దీ నాటక రాజమే
వలయువారు:— **ప్రెంపు అందుకో, బెజవాడకు వ్రాయవలయును.**

ఒంటివారముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగ కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.
ధ ర లు
సరసము.
నానావిధములగు రివోల్వర్లు అను లేక విడుతోటాలు యెక్కువవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.]

క్యాటలాగు ఉచితము.
నాళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకో గలిగినవికూడ దొరకును. (3068)
యన్. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలేరియాకు (Malaria)
ఇసనోఫెలి (Esanofele)
అను ఆమోఘమైన ఔషధమును ఉపయోగించి మీ దేశరోగ్యమును కాపాడుకొనుడు.
అది రక్తమునందున్న మలేరియా పురుగులను చంపుటమాత్రమే గాక మలేరియా రానీయక ఆటంక పరచును.
మలేరియా రానీయక ఆటంకపరచుటకై ప్రతిదినము ఉదయము సాయంకాలములందు ఒక మాత్రము బిడ్డలకు ద్రవరూపముగనున్న ఇసనాఫెలినాను వాడవలెను.
ఏకమిట్టన కైనను లేక ఈ దిగువ విలీనమునకు వ్రాయుడు.
ఇదే మాదిరియే యుండు ఇతర ఔషధములను చూచి మోసపోకుడు.
Messrs. Gorio Ltd , P. B. No. 159, Bombay.

Rudge-Whitworth
Britain's Best Bicycle,
మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పుడు
వల మీరు కష్టపడి నడచెదరు
రజ్జివిట్ వర్తమాడల్ డి లక్సు నెం 8 రు
18 ధర రు 180/-
రజ్జి పట్వెర్లు వర్క్సు నెం 1 రు ధర రు 160/-
రజ్జి విట్ వర్త స్టాండర్డు నెం 25 రు - ధర రు 180/-

ముఖ్యగమనింపు:— పరసమైన లాండర, గంటకూడ ఇనాముగా సరఫరా చేయబడును.
సోత్ ఏజంట్లు:— ఇంగ్లీషు సైకిల్ మోటారు & ఇంపోర్టింగు కంపెనీ,
బ్రాంచిఆఫీసు: నెం. 3 మాంటురోడ్డు. 23, బ్రాడ్వే మదరాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 11-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

ధనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	13 8 0
సెనగలు ,, డిటా	12 0 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా	14 8 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా	13 0 0	160 0
ఉలలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	55 0 0	60 0 5
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	58 0 0
పేరు సెనగనూనెగానగబా 1-కి రు 186 మినుకనూనె 182 0 0		
అముడుము బా 1-కి	188 0 0	184 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	185 0 0	
కూరపసుపు ,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా 1-కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50,55		
కాళహస్తిపాయకట్టు	70,75	
దెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం ,,	80 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

నెండి 100 కులంకు	71 0 0	74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి		18 7 9
ఇత్తడి బా 1-కి	258 0 0	256 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కర 226 పా గలవి	80 8 0	80 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు		72 0 0
లొట్టికృష్ణము డిటా		
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా		70 0 0

8. దూది

బొండావెట్టుబాతువ 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడుదూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మాళయేనుగ నెం 20	9 8 0	
జపాన్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ లేబిలు అయినను	12 0 0	
నద్యాక్ నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విల్క్ పత్తి	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్కసు	8 8 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ ఆల్టెస్సు	7 6 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 8 0	
నెం 2½ రంగవిలాప	9 14 0	

ఉత్తరములు చతురత్తో వ్రాయుపద్ధతి

ఒక ఉత్తరమును నేర్పుతో వ్రాయుటకు ఎంత చతురక కావలయునో మీకు తెలియునా? దానిని చదునట్టివారిని మైముర మనట్లుచేయు గొప్పకీర్తి దానికిగలదని మీరు ఎప్పుడైనను తెలుసుకొంటిరా? ప్రస్తుత కాలమందు జయముకలుగుటకు ఉత్తరములు - వ్రాయుపద్ధతి తెలుసుకొనుట చాలముఖ్యము.

కె. ఎమ్. బెనర్జీ గారి

Wide-World English Correspondence.

సహాయముచే సదరుపద్ధతులు చక్కగా నేర్పుకొనుడు

విషయములు

వర్తక, వ్యవహార సంబంధమైన ఉత్తరములు:— కష్టమహానుభావితో దిగుమతి, ఎగుమతులగురించి వ్రాయు ఉత్తరములు, చిన్నవ్యాపారములు, వర్తకులు, తపాల తంతిఆఫీసులు, కోర్టులు, న్యైతికపు పురపాలకసంఘము, జిల్లా బోర్డు, యోగ్యతాపత్రములు, పెద్దముద్రాక్షరకాలము, మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

కుటుంబ సంబంధమైన ప్రత్యుత్తరములు:— ఒకరికి పరిచయముచేయుట, ఆభినందనము, ఓదార్పు, స్నేహము, బంధుత్వము, సంఘము, దళము, సలహా, తీమాపణ, ఆహ్వానము, బహుమానములతో పంపు ఉత్తరములు మొదలగు నవి గల ఉత్తరములు.

పాఠశాలకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సాధారణమైన ఇతర ఉత్తరములు:— బిల్లుఆఫ్ ఎక్స్చేంజింగ్, క్రెడిట్ నోట్లు, బిల్లుఆఫ్ రేడింగ్, ఇన్ వాయిసు, ప్రామిసరీనోట్లు, బిల్లుఫారము, కంట్రాక్టుఫారములు, అగ్రిమెంటులు, చేబాలులు, పిలువ్రాయుపద్ధతి, విలాసమువ్రాయుట, మామూలుగావాడు పెద్దమాటలను తురుచుచేయుట నాక, సంబంధమైనపద్ధతులు, సర్కారుకు వ్రాయు ఉత్తరములు, తపాలాఫీసు నిబంధనలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, మిక్కిలి ముఖ్యమైనవాటి విషయమై వివరములు తెలుపు ఒక నూతన ఆధ్యాత్మికముకాడ గలదు.

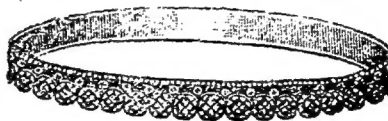
ధర 1 కి రు 1-12-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

Industry Office Book Depot, Shambazar, CALCUTTA.

నవరము బంగారుతో చేయబడిన

రకంబాగిజాలు, చెయ్యకలు, అడ్డి గెలు, మల్లెమ్మగల ఉంగరాలు వగైరా నగలు, వెండిసామానులు, బహుమతి నొసంగుటకు యోగ్యమైన

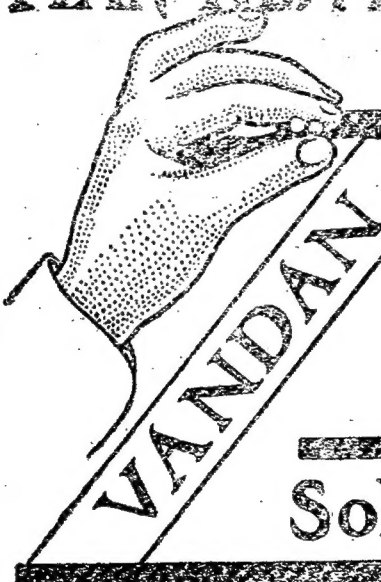
వత్సములు కవల వగైరా నగలు గ్యారంటీగానున్నా చేప్పిన టయ ముకు సరిగా పంపబడును. మావద్ద నుంచి వకసారి తెప్పించినచో మీరు

మరియొకసారి మావద్ద తప్ప వేరే స్థలములందు ఆర్డరు యివ్వకు. మహారీజు చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

ఇండియన్ జ్యువెలరీమార్ట్, నగర్తవేట, బెంగుళూరుసిటీ.

MAN REPAIRING TABLET

“నెల్” “వన్ దన్”

Sold Everywhere

దనిన సంపూర్ణముగా నమ్మదగినది.

అతిబలహీనతగా నున్నప్పుడు “నెల్” అనునది వైద్యులగా యుపయోగించ బడనలెను.

ఇది యీ క్రింద కనినవారివద్ద కొరతను:—

మదరాసు రాజధాని సోల్ యేజెంట్లు అయిన దాదా అండ్ కో. కె. మి. స్పె. ఎస్. ప్లనేట్, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణ వైద్య తత్త్వము

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా గులభమున వచనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంకలములు తొలగునట్లు అందంపు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషాంశములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. షాస్త్రాధ్యాయమున కనుబొలించు ప్రాత్రములను గ్రంథవలక పొందుపఱుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాక్షుటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికర్మయోగజ్ఞానమార్గముల దెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేనత్రమును జదివిన సమూలము సకింమనని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతానామము లిందుండవు. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 320 పుటలకు పక్కపగకయుండ వైండుచేయించి మూడునెలలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి పేరులు పోషకుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు దక్కువగాదు. 1-0-0 అడ్వాన్సుతో జండాదారులు తమ సమృద్ధిని దెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంధ్రదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతజేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంధ్రశ్రీమద్రామానందము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రు 12-0-0.

వి. పి. స్వాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జనమంచి శేషాద్విత్య, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

తోకా మయహర కస్తూరి మాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేత. చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీస్, వలయాస్టేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (తోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పదుచు వాయి, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిలములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాద్యు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించినభేదులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొప్లూయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొష్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల నెల పొష్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్లు రు. 2-18-0. 25 బుడ్లు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

అందరితోను శాంతముగా నుండిన మీరు తప్పక నిమగ్నముగా నుండెదరు

అయితే నిమగ్నమైనవనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ నుండదు. శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన ఆతంక నిగ్రహమాత్రము వాడుడు. అది తప్పక గుణమిచ్చును. ఇంతేగాక నరములబహిషేక, మొదడు అలసిపోవుట, ఆశీర్వాదము మొదలగువ్యాధులు కూడ గుణముగను. 82 మాత్రలు గల బుడ్డి ధర రు. 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల ఘాత్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ పార్తసి

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

“నరన్న అట్లాను టానికి మిక్కిలి బలముగలది. నరములను జీర్ణ కోశములను మంచి ఆరోగ్య సితికి తెచ్చును. అందు చేతనే నావద్దకువచ్చు రోగులు అనేకులు దీనినివాడి, అద్భుతమైనగుణమును పొందుచున్నారు.”

ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.

“అన్ని ఉదరరోగములకు, క్షాణిక సంబంధమైన వ్యాధులకు అట్లాను టానికి మంచి గుణమిచ్చుటను నేను తెలిసికొంటిని.

అదిగాక నరముల బలహీనముగల వారందరూ ఈ టానికును నిరభయముగా వాడవచ్చును.”

ఎల్. ఎమ్. ఆండు ఎస్.

నర్వకాలసంజీవి అగు
అట్లాను టానికును
యిప్పుడే పుచ్చుకొని
కాలసంజీవిని
వశపరచుకొందు
ఉష్ణదేశములకు తగిన టానికు

దేశమునందు రెండురీతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాను టానికు మిక్కిలి జయము పొందుచున్నదని ప్రతి వైద్యునికి బాగుగా తెలియును. తక్షణమే నరములు, మొదడు, దేశమునందుండు నన్నవి మాంసము పాశములు మొదలగువాటికి మంచిపుష్టి నిచ్చునట్టియు, భుజించిన ఆహారము చక్కగా జీర్ణమగునట్లుచేసి, బలమును హెచ్చించునట్టియు, విలువగల ఓషధులు యిందులో చేరియున్నవి. కృశించిన భాగములను రెండింతలు వడితో మంచి ఆరోగ్యసితికి తెచ్చును. అందు చేతనే అట్లాను టానికు అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును. కెమిస్టుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ సన్ను అండు కొ.,

కెమిస్టులు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—ఎ.ఎస్. ఆర్. మూర్తి.

అండు సన్ను, 9, పావ్ హామ్స్ బ్రాడ్వే

“నేను న్యూర స్తీనియా వ్యాధిగల వారి నరములు కృశించిన వారికి ఈ టానికును వాడి తిని, అందుచే వారికి అమోఘమైన గుణము కలిగినది నరముల బలహీనము, ముఖ్యముగా దీర్ఘకాలమునుండి అజీర్ణ వ్యాధితో కూడనరముల బలహీనముగల వారికి దీనిని నేను సిఫార్సు చేయుచున్నాను.” 1631

ఎం. బి. బి. ఎస్.

“నేను అట్లాను టానికును అనేకరకముల వ్యాధిగ్రస్తులకు వాడి తిని మంచి గుణముగలిగినది. అమితముగా పనిచేయు వారికి ముఖ్యముగా యది అద్భుతమైన గుణమిచ్చినది.”
“పుష్టిని గోరు ప్రతి యొకరును దీనిని తప్పక పుచ్చుకొనుటకు నేను సిఫార్సుచేయుచున్నాను.”

ఎల్. ఎమ్. ఆండు ఎస్.